ŞEHİR KÜLTÜR SANAT
MART 2017 SAYI: 3
Ücretsizdir
Yerel Süreli Yayın
ISSN: 2548-0081

İMTİYAZ SAHİBİ
Kayseri Büyükşehir Belediyesi adına
Kayseri Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri
Hüseyin BEYHAN

GENEL YAYIN DANIŞMANI
Yusuf YERLİ

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Dursun ÇİÇEK

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Salih ÖZGÖNCÜ

YAYIN KURULU
Ahmet Selman AKYURT
Prof. Dr. Celalettin ÇELİK
Dursun ÇİÇEK
Fehmi GÜNDÜZ
Mustafa İBAKORKMAZ
Dr. Faruk KARAARSLAN
Ayşe ÖNDER
Salih ÖZGÖNCÜ
Mehmet SARIÇİÇEK
Osman YALÇIN
Yusuf YERLİ
İlyas YILDIRIM

YAYIN KOORDİNATÖRÜ
Ahmet Deniz DOĞAN

GÖRSEL YÖNETMEN
Ali SARAÇOĞLU

KATKIDA BULUNANLAR
Ruhi AKGÜMÜŞ
Alper ASIM
Mehmet ÇAYIRDAĞ
Abdulkadir ÇOLAK
Dilek ERİM
Osman GERÇEK
Mehmet KARAARSLAN
Yusuf KARTAL
N. Mehmed SOLMAZ
Erol YURDAKUL

KAPAK RESMİ
Öcal ÜNLÜ

İLETİŞİM
Milli Mücadele Müzesi
Tacettin Veli Mah. İnönü Bulvarı No.72
38050 Melikgazi / KAYSERİ
t: (0352) 220 70 50 - 90
sehir38@kayseri.bel.tr

www.kayseri.bel.tr

şehir
kültür sanat

YAPIM
bilge tasarım atölyesi

Sahabiye Mahallesi Ahmet Paşa Caddesi
Adalet İş Merkezi No: 23 Kat: 2/8
Kocasinan - Kayseri

t: +90 352 221 16 16
f: +90 352 221 16 11
bilgi@bilgegrafik.com

BASKI
SALMAT BASIM
Büyük Sanayi 1. Cadde 95/1
İskitler / Altındağ ANKARA

t: +90 312 341 10 20 (pbx)
f: +90 312 341 30 50
info@salmatbasim.com

Bu dergide yer alan yazı, makale, fotoğraf ve illüstrasyonların elektronik ortamlar da dahil olmak üzere çoğaltılma hakları yalnızca Kayseri Büyükşehir Belediyesi'ne aittir. Yazılı izin olmadıkça makul alıntılar dışında bir kısmının ya da tamamının çoğaltılması yasaktır. Yayımlanan yazıların hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

■ Resim: Öcal ÜNLÜ

başkandan...

Şehir'imizin değerli takipçileri; üçüncü sayımızla yine karşınızdayız. Geçen iki aylık süre içinde aldığımız takdir ve beğeniler göğsümüzü kabartacak cinsten. İnsanımızın susadığı, özlemini duyduğu bir dergi çıkarmış olmanın o doyumsuz hazzını yaşıyoruz. Yurdumuzun dört bir yanından, dergimizin varlığını duyan hemşehrilerimiz Şehir'imizi bize de ulaştırın diye ricada bulunuyor, adresler veriyorlar. Talepleri olabildiğince karşılamaya çalışıyoruz.

Dergimizin her bakımdan, (gerek biçim, gerek içerik) okuyucuların takdirlerini, tebriklerini alıyor olması elbette önemli. Şehir'imiz hakkında takdirlerini ve tebriklerini iletenlerden biri var ki, onun ismini özellikle zikretmek istiyorum: Beşir Ayvazoğlu... Ayvazoğlu üstadımız, Karar gazetesindeki köşesini Şehir'imize ayırmış, beğenilerini ve takdirlerini sunmuş ve köşesini baştan sona ilk sayımıza ve burada işlediğimiz konulara ayırmış. Ayvazoğlu üstadımız tarafından beğeni ve takdir almış olmak elbette önemli. Üstat yaşamını kültür, sanat, şehir, şiir konularına adamış bir münevverimizdir. O bir seviyedir, kalitedir ve ondan geçer not almak da bizim seviyemizin yeri konusunda ipucu vermektedir.

Değerli Okuyucularımız; iki müjdeli haber vererek sözlerime devam etmek istiyorum. Kayseri Büyükşehir Belediyemiz bünyesinde Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nı geçtiğimiz aylarda ihdas etmiş bulunuyoruz. Bu birim bünyesinde kısa adı BÜSAM olan Büyükşehir Stratejik Araştırmalar Merkezi adı altında bir dizi çalışma yapacağız. Şehir merkezli okumaların, araştırmaların, planlamaların yapılacağı, stratejilerin geliştirileceği bir vizyon ve misyon belirlemeye yönelik yoğun bir çalışma yapacağız. Bu çerçevede iki yeni faaliyetimizi buradan müjdelemek istiyorum: Düşünen Şehir dergisi ve Şehir Akademi. Düşünen Şehir dergimiz üç ayda bir yayınlanacak ve ilk sayısı Mart'ta çıkacak. Şehir Akademi ise 3 Mart'ta Prof. Dr. İhsan Fazlıoğlu hocamızın vereceği ilk dersle eğitim hayatımıza adım atacak.

Şehir Akademi, şehir üzerine, şehir felsefesi, şehir tarihi, şehir yönetimi, şehir estetiği, şehir kültürü ve ahlakı, şehir mimarisi, şehrin hafızası ve geleceği üzerine düşünce ve araştırma eksenli faaliyetleri amaçlayan bir oluşumdur.

Şehir Akademi, ülkemizin yetiştirdiği, alanında söz sahibi önde gelen bilim, sanat ve kültür adamlarını seminer, konferans ve paneller gibi entelektüel, bilimsel etkinliklerde bir araya getirmeyi hedeflemektedir.

Düşünen Şehir; Şehirleşme ve Şehir merkezli akademik, araştırma, estetik, düşünsel, sosyolojik bakış açılıları ile meseleleri ele alan akademik bir dergi. Bu derginin hedef kitlesi, Türkiye'de Şehir merkezli iş ve okuma yapan özel bir çevre. Bu çevre titizlikle tespit edilip, ortaya çıkan eserin doğrudan muhataplarına ulaşması sağlanacaktır.

Muhterem okuyucularımız; bu sayıda; yine şehrimizin kültür ve sanat ekseninde yeni'lerini ve yeniliklerini sunmaya devam ediyoruz. Kapak dosyamız olan Fırçasız Ressam bu anlamda dikkatlerinizden kaçmayacak sanırım. Bülent Söyleyici'nin Ressam Öcal Ünlü üzerine yazdığı yazıda, bir ressamın muhayyilesinin, ruhun renklerinin tuvale tecellilerini seyredeceksiniz. Kayseri deyince akla gelen sembol şahsiyetlerimize bu sayımızda Kayseri'nin fatihlerinden Seyyid Battal Gazi ile devam ediyoruz. Bu sayıdan itibaren her sayımızda bir ilçemizi tanıtım amaçlı yazılar bulacaksınız. İlk ilçemiz Talas. Salih Özgöncü'nün kaleminden Talas'ı gezeceksiniz. Mart ayı denilince akla Çanakkale gelir. Tarihçi yazar Ruhi Akgümüş Çanakkale savaşlarını Kayseri bağlamında ele aldı. Özellikle Kayserili şehitler üzerinden Çanakkale'deki Kayseri'yi yazdı. Dursun Çiçek'in Toroslar, Yusuf Kartal'ın Hacı Kılıç Camii, Dilek Erim'in Kayseri gezisi yazıları yine keyifle okuyacağınız, Kayseri'nin doğasında, mimarisinde ve mekânlarında dolaşacağınız yazılar. Selçuklu'dan Osmanlı'ya geçişi ve bu toprakların Türklere yurt yapılışını anlatan Diriliş Ertuğrul'un yapımcısı, hemşehrimiz Mehmet Bozdağ'ın söyleşisi dergimize ayrı bir zenginlik kattı. Hunat Günlüğü'nde bu sayıda sanatkârın su ile sohbeti diyebileceğimiz Ebru sanatı var. Bu sayımızla birlikte Şehrin Yüzleri bölümümüzü de ilgiyle takip edeceğinizi düşünüyorum. Kayseri'yi Kayseri yapan son yüzyılımızda vefat eden veya yaşayan yüzlerimizi bu bölümümüzde paylaşacağız. Kitabiyat, kültür sanat haberlerimiz ile Şehir'imiz yine dopdolu.

Sanatı, kültürü, kitabı takip ediyorsanız; mutlaka bir sergide, bir dergide, bir kitapta, bir konserde, bir tiyatroda, bir panelde, bir konferansta karşılaşacağız. Hayata daha bir dokunan, hemşehrileriyle daha bir sıcak temas kuran, her gün daha bir yenilenen, daha bir güzelleşen Şehir'de buluşmak dileğiyle..

Mustafa ÇELİK
Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı

içindekiler...

KAPAK DOSYASI
Boyalı Kuş Tasarım Atölyesi'nde... Öcal Ünlü ile...
6 *Bülent SÖYLEYİCİ*

İNSAN
Battal Gazi'nin Tarihi Kişiliği
12 *Abdulkadir ÇOLAK*

Battal Gazi Kayseri'de
16 *Mehmet KARAARSLAN*

GELENEK - EFSANE
Kırk Kızlar Efsanesi
18 *Osman GERÇEK*

Kırk Kızlar
21 *Erol YURDAKUL-Mehmet ÇAYIRDAĞ*

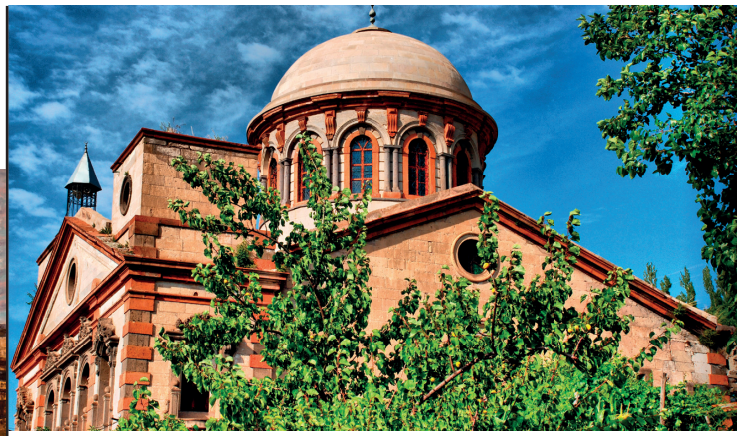

MEKAN
Talas: Ana Yurttan Gelen Mekan
22 *Salih ÖZGÖNCÜ*

DOĞA
Toroslar: Erciyes'in Gölgesinde Dağlar Saklanır
30 *Dursun ÇİÇEK*

TARİH
Kayseri'nin Çanakkale (Birinci Dünya Savaşı) Şehitleri
38 *Ruhi AKGÜMÜŞ*

MEKAN-MİMARİ
Hacı Kılıç Camii ve Medresesi
46 *Yusuf KARTAL*

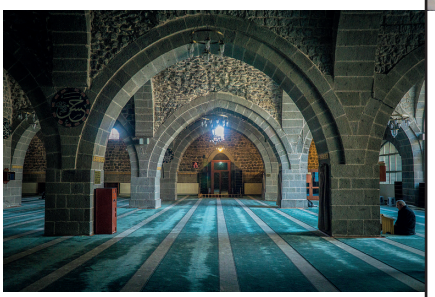

GEZİ
Bir Kayseri Yolculuğunun Ardından
50 *Dilek ERİM*

SÖYLEŞİ
Mehmet Bozdağ ile Diriliş Ertuğrul, Kayseri ve Tarih Üzerine
56

HUNAT GÜNLÜĞÜ
Ebru: Suda Yolculuk / Suyun Yolculuğu
64 *Alper ASIM*

ŞEHRİN YÜZLERİ
Merhum Hacı Hüseyin Aksakal (Müftü Efendi)
71 *N. Mehmed SOLMAZ*

KİTABİYAT
Dağı Dağa Kavuşturan Romanı Üzerine
76 *Mustafa İBAKORKMAZ*

SOFRA
Yağ Mantısı
78

KÜLTÜRDEN...
Kültür Sanat Haberleri
80

ZEKA KÖŞESİ
Kelime Avı
Bulmaca
Sudoku
94

ETKİNLİKLER
Mart 2017 Kültür Sanat Etkinlikleri
96

BOYALI KUŞ
TASARIM ATÖLYESİ'NDE...

ÖCAL ÜNLÜ İLE

Bülent SÖYLEYİCİ

2014 yılının bir Temmuz akşamıydı… Yahyalı Belediye'sinin organize ettiği Aladağlar Foto Safarisi'nin 2. günü… Yaklaşık 10 saatlik bir yürüyüşün ardından kamp yerindeyiz… Aladağlar Milli Parkı'nın tam kalbinde, Yedigöller bölgesi… Henüz ay, Direk Gölü üzerinde yükselmemiş… Gökyüzü alabildiğine berrak… Hava soğuk, insanlarsa yakın… Yemekten sonra ayaküstü sohbet halindeyiz… Ellerimizde de çaylar…

Halkada 3-5 kişi var… Söz, sözü açtı; dağları, ovaları dolaştı… Akşamın üstüne ay doğdu ve göle sığındı… Söz'de sıra Neşet ERTAŞ'a geldi… Halkadan bir ses, titrek bir beden eşliğinde usulca Ay'a doğru yükseliverdi: *"Neşet ERTAŞ kim'dendir… Asıl ona bakmak lazım. 6 oktavlık sesi ile babası ve ustası Muharrem ERTAŞ'tır asıl kaynak olan… Hatta ben Muharrem ERTAŞ'ın da ustası ve dayısı olan Bulduk Usta'nın kayıtlarının peşindeyim hocam…"* Ve söz, ay'dan da havalandı, ağırlığınca… Halka, hafifledi birden…

İşte o an'dan sonradır ki ben de Toros'ların en görkemli otağında karşılaştığımız Öcal Ünlü ile yollarımızın daha çok kesişeceğini hissettim… Dağlarda kesişen yollarımız 3 yıldır ovalarda da kesişmeye devam ediyor ve edecek de… Öncelikle güvenli bir dost… Sıcak bir orta kahve… Bilge bir insan… Ve alabildiğine bütün kâinatı öncesi ve sonrasına yönelik bulunduğu yerden kavrama çabası… En ücradaki bir yıldızdan, en küçük zerreye varıncaya kadar…

*"Biz daha küçük yaşta içeri-beriye mikroskop, dışarı-öteye teleskop ile bakmayı öğrendik, uyguladık, uyguluyoruz ve uygulayacağız ömrümüz bakisince…"*diyor yine usulca… Tek tek dokunmuş Öcal Ünlü zamana, mekâna ve hayata… Hayat da ona… Gördüklerini, görebildiklerini önce hafızasına dokumuş ilmek ilmek… Sonra da eşyaya nakşetmiş ömrünce… Elinde bir kazma, bir kürek kazılar yapmış Anadolu'nun kadim uygarlıklarına… Bulduğu cevherleri işlemiş kuyumcu hassasiyeti ile atölyelerde… 5 yıldır da Atölyesi Boyalı Kuş'ta geride bıraktığı 51 yıllık hafızayı renklerle işliyor tuallerine… Gönül ile… Akıl ile… El ile… Eller'den uzak, dost ile… Elele… Biz de diyelim Hayr'ola …

Öcal Ünlü, Atölyeye geldiğinizde sizi orta bir kahve molası ile karşılıyor. Söz'ün az ve öz olanını tercih ediyor konuşurken… Birçokları için anlaşılmaz ve karmaşık olanı, en sade hali ile ifade ediyor size… *"İşe vakit ayırmak için sözü kısaltmak zorundayım… Yeni sözler bulabilmek için zamanım kalıyor…"* Malum, hayat kısa…

Sorular iç içe…

Boyalı Kuş Tasarım Atölyesi'ndeyiz… *"Merak ederim ben hocam"* diyor… *"Sorular üretirim… Soru üretince de cevabını bulmak zorunda kalıyorum ve ürettiğim sorunun peşinden gidiyorum… Ne kadar çok nitelikli soru üretirsek, o kadar çok niteliksiz sorundan kurtulacağız. Anadolu üzerinden geçen kervan yollarını, askeri yolları ve seyyahların yollarını merak etmiştim… Çıkmışlığım vardır yollara nice… O insanları anlamak için… Acaba neler hissetmişler, neler düşünmüşler, diye… Yaşanmışlar var ağırlığınca bu topraklarda… Anadolu'yu anlamak, insanları anlamak demektir. Onun için bir hal olması gerekiyor insanda… İkinci bir fiil…"*

İşte o yüzdendir ki burası bir sanat atölyesi değil, bir tasarım atölyesi… Hatta ötesi… Burası adeta bir **'iş'ler atölyesi'**… Boyalı iş'ler… Ve düşler…

Kendi kendimin çırağıyım…

Bu atölyenin ustası da kalfası da çırağı da kendisi Öcal Ünlü… Hatta: *'Ben, kendi kendimin çırağıyım hocam'* diyor. *"Bazen*

*'Usta' kibrine kapılırsınız. Üşenip bir çırak beklerseniz, f*ırçaları kim temizleyecek… Kalfa geliyorsa onunla kalfa olacaksın. Ama had içinde. Haddi aşmamak ama haddin de altına inmemek şartıyla… *Çırak, ustalık rolü oynamasın isterim. Ama çıraklığıma kalfalık ve ustalık yapma hakkı da veririm. Ama içten özünden taklit etsin. Onun dışında taklite karşıyım. Tabi ustalara saygı başta gelir. Çırağın ustasına… Ustanın da diğer ustalara… Ama önce 'Usta' kelimesine saygı…*

'Sanatçı değil zanaatçıyım…'

Yaptığı resimlerde, resim ustaların kullandığı teknikleri kullanmadığını söylüyor. İstanbul'daki sanat galericileri Öcal Bey'in çalışmalarını takip ediyor. Gerek teknik açıdan gerekse resim sanatı açısından özgün çalışmalar olduğunu, şu anda dünyada yaşayanlar içinde tek olduğunu söylüyorlar… O ise kendini bir sanatçı olarak görmüyor …*'Ben kendimi zanaatçı olarak kabul ediyorum hocam.'* diyor konu açılınca ve *"Terlemiş emekle yaşarız..." diyerek devam ediyor…* 51 yıla sığdırdıkları ile… Mütevazılıkte olduğu kadar iddiasında da usta Öcal Ünlü: *"Mütevazı isen mütevazıyım. Değilsen değilim. Nereye istenirse orada denginde buluşabilirim. Her şey denginde güzel…"*

…ve kat kat hayat…

Öcal Ünlü'nün kendine özgü resim yapma tekniğinden de bahsetmeli, bahsedince…

"Ben geometrik düşünen biriyim. Geometrinin dışına taşmamış bir matematik ile düşünürüm. Ben sağlamcıyımdır. Yapacağım çalışmanın önce sağlam bir kurgusunu yaparım. Olası bütün eleştirileri önceden kendime yaparım. İş'i önce beynimde bitirir ve hafızaya kazırım. Eğer resim yapıyorsam da bunu tuale işlerim." diyor.

Meselenin daha iyi anlaşılması için bir anekdot aktaralım:

Bir gün atölyede yanımızda da bir mimar arkadaşla Öcal Ünlü'nün bir resmini inceliyorduk… Tıpkı diğerleri

■ **Öcal Ünlü'nün her çalışmasında çok büyük bir sabır ve emek var. Aşağıda aşamalarını gördüğünüz Aladağlar maketi de bu sabrın ve aklın bir ürünü. Öcal bey benzer bir çalışmayı Erciyes için de yapıyor.**

gibi o da henüz tamamlanmamış bir resimdi. … Resimde yıkılmış ama ayakları sağlam bir köprü vardı. Öcal Ünlü resmi, köprünün tamir edilmiş hali ile tamamlayacağını söyleyince mimar arkadaş, yıkılan köprünün dengesinin bozulacağı için tamirinin gerçekte işe yaramayacağını anlattı mimarlık ölçeğinde… Bunun üzerine Öcal Ünlü bakın nasıl devam etti:

"Hocam ben önce dere yatağına köprünün ayaklarına temel olacak büyük kayaları çizdim. (inşa ettim) *Ondan sonra üzerine temel taşlarını perçinledim. Köprünün ayaklarını ondan sonra yaptım. Köprü yıkılmış olsa da ayakları dengededir, yıkılmaz. O yüzden bu tamir edilebilir durumdadır. Hatta yıkık köprüden düşen taşları çizerken, gerçekte hangi taşların düşebileceğinin statik hesaplarını da yaptıktan sonra taşları düşürdüm. Elimdeki teknik aletlerle onların ölçümlerini yapabiliyorum…"*
Mimarlık ölçeğindeki bir probleme yine mimarlık ölçeğinde bir cevap… Sağlamcılıktaki hassasiyeti bilmem anlaşılıyor mu?..

Resimlerinde kullandığı tekniğe gelince; öncelikle resimlerini spatula ile yaptığını vurgulamalıyım. Fırçasız darbelerle… Bir kuyumcu titizliği ile… İğne oyası işler gibi santim santim, milim milim dokuyor tuvalini… Bir kat, bir kat, bir kat daha… Her katta ayrı bir tablo ortaya çıkartıyor… 25-30 kata çıkmadan da merakı gitmiyor… Arayışına devam ediyor… O yüzden de model kullanmıyor… Bütün tablolarını zihninden kurguluyor… *'Sözüm var bakmadan yapmaya…'* diyor. Şu ana kadar 64 tablo için ortalama 55 kg boya kullanmış. 1500 kat resim çalışmış. Dört yıllık emek… Daha kaç kat çıkacağı da belli değil… Kat mülkiyeti kendinde…

Neden resimlerini kat kat yapıyor acaba… Aslında yaptığı her bir katta resmini bitirebilir ve her bir katta birbirinden güzel tablolar ortaya çıkartabilir. Cevabı ondan dinleyelim:

"Hocam ben arkeoloğum. Biz arkeologlar kazı sırasında her bir uygarlık katmanını ayrı ayrı gün yüzüne çıkartırız. Toprağın altında kat kat uygarlıklar var. Bugün yaşayan her bir uygarlık, öncekilerin üzerinedir. Dolayısıyla ben bugün dünyanın herhangi bir dilinde kullanılan bir kelime veya sesin izlerini uygarlık tarihinde sürebiliyorum. Ya da bir mimarinin izlerini… Her şeyin izi geriye doğru haritalar üzerinden sürülebilir. Resimlerimi de bu bakış açısıyla yapmaya çalışıyorum. Benim tablolarım bittiğinde de tıpkı bir arkeolojik kazıda alınan yeryüzünün kesiti gibi her bir katta olan biteni resimde yansıtmaya çalışıyorum. Başka türlü de yapılabilir tabi. Ama ben böyle yapmayı tercih ediyorum. Bu, zor bir şeyse evet ben zor olanını seçiyorum…"

Bir harman çizmek istedim…

Atölyede henüz bitmiş bir tablo yok. Hepsi de oluş halinde… Hepsinin de bir hikâyesi var. *'Hikâyesiz iş olmaz'* diyor sorulunca. İşte bir harman resminin önündeyiz. *'Bir harman çalışmak istedim'* diyor. Derin bir vadinin yamacında bir köy… Saf Anadolu köyü… Evler kerpiçten ve çitsiz… Öcal Bey'in hiçbir tablosunda çit bulamazsınız. Bir teki hariç. O da göze batırmak cinsinden tahriklerle bezenmiş… Neden bir Anadolu köyü… Neden harman… Neden 64… Her tablo hikâyesini kendi aktarıyor aslında bakıcı'sına… Ama o hikâyeleri Öcal Bey'den dinlemek daha başka tablolar açıyor gönlünüzde…

'Bir harman çizmek istedim…' diye başlıyor bazen anlatmaya… Anlayabileceğiniz kadar anlıyorsunuz. Sizin anladığınızı hissettiği anda bir alt kata geçiyor. Kaç kat çalıştı ise o kadar hikâye çıkıyor resimlerin altından…

Resimlerinde Anadolu var, yaşanmışlıklar var. Hüzün ve özlem dolu… Bu topraklarda ne var idiyse hepsi de var tuvallerin altında üstünde… Öncelikle dağlar var. Dereler akan vadiler var uzunluğunca… Vadilerde kurulmuş değirmenleri var Öcal Ünlü'nün. Çeşmeler var su içilesice… Yüzyıllardır bereketle akan… Köprüler var, insanı insana kavuşturan… Hele bir tanesi var ki onun yeri Öcal Ünlü'nün gönlünde, ayrıca… Ve tabi insanlar da olacak sırası geldiğinde…

Hani ya Erciyes…

O kadar resim arasında gözleriniz Erciyes'i de arıyor elbet. Sorulunca Erciyes, filmi önce başa alıyor: *"İnsanlar eski çağlardan beri dağlara nasıl bakmış, araştırmışlığım vardır. İnsanı kabul eden bütün dağları, yaslanabileceğim bütün dağları, hepsini severim… Erciyes'i de severim elbet. Erciyes bugün adından çokça bahsedildiği için kir'lendiğini* düşünüyorum. *Her şeyin fazlası kir'dir benim için. O yüzden Erciyes'i konuşmuyorum ulu orta…"*

Onun, dağlara ve *'dağların şah'ı'* diye nitelendirdiği Erciyes'i kirletmeme adına Erciyes'e ilişkin düşüncelerini adeta frenliyor Öcal Ünlü. Hele hele Erciyes için yaptığı resmi şu ana kadar görmek mümkün olmadı… Zaten atölyede bile değil ki görebilelim… Malum hijyen kuralları… Ancak atölyesindeki Erciyes maketinden da bahsetmeden geçemiyoruz. Aslında bir maketten ziyade bir sanat eseri… O, her ne kadar *'ben sanatçı değilim, zanaatçıyım'* dese de… Dağın bütün kıvrımlarını altın oran ölçeğinde mimarileştirmiş. Tam ortada mızrağın ucu… '6 ay, gece gündüz çalıştım' dese de biz biliyoruz ki o emeğin altında bir de aysberg'i var… 360 derece Erciyes'i görmek isteyenler bir gün görücüye çıktığında dağların şahını yakından göreceklerdir umarım…

Sazın 'berdi' olduğunu ve saz toplayana 'berci' dendiğini annemden öğrendim…

Değirmeni bilmeyene tablomu nasıl satarım... Hele hele nasıl vereyim türkü bilmeyene...

"Annem için bitirmeye çalışıyorum resimlerimi. Ben anneme sorarım. Enteresan şeyleri ondan öğrenmişimdir. Harmanın nasıl düzenlendiğini annemden öğrendim. Harman yapılmadan önce harmana kil döşenir ve günlerce dövülür. Bunları annemden öğrendim. Annem bir kağnının bir at arabasının bütün aksamını bilir... Değirmenin çarkın ayarı, taşların sürtünme hızını hepsini bilir. Taşın dönüş hızındaki ısı ile unun öğünme ve ısınma biçimini hesaplamayı annem bilir. Ondan öğrendiklerimi tuvale aktarıyorum. Sazın 'berdi' olduğunu ve saz toplayana 'berci' dendiğini de annemden öğrendim. Keten dövmeyi annemden bilirim. Annem şimdi bir tandırı rahatlıkla yapar... Bir değirmenin tezgâhını mekanik farklılıklarıyla yapabilir... Halı tezgâhını da kurabilir annem... Resimlerimin bittiğini annem görsün istiyorum...

Demek ki köylük yerde bu insanlar kendine yetebilmişler. Olduğu kadarla, yetinmekle ilgili bir durum... Topluma sosyolojik hafıza gerekiyor. İnsanlar nostalji yapıyorlar şimdi ama korumadan... Toplumun eski yaşam biçimine ait araç gereçler, mekânlar belki yaşatılmaya çalışılıyor ama belki..."

Nasıl vereyim türkü bilmeyene...

Öcal Ünlü, sabah erkenden atölyededir. Bazen tuvalin yoğunlaşması gerekenken bir yeri için kendini özel olarak hazırlar. *"Soğuk bir duş alırım. Tuvalin karşısına geçip yaklaşık bir saat bakar ve göz bebeklerini büyütürüm. Ondan sonra çalışmaya başlarım".* Bu taktik, tuvalde çıplak gözle göremeyeceğiniz güzellikleri inşa etmesine yardımcı oluyor. Peki, nasıl göreceğiz o güzellikleri derseniz, elinize bir mercek tutuşturuyor: *'Bakın hocam'* diyor. Tuvale baktıkça matruşka bebekler gibi yeni yeni tablolar açılıyor önünüzde...

O güzellikleri yapmak için alet lazım dedik, bir de yoğunlaşma. Peki, başka nedir derseniz... Asıl harcı tutturan maya'dan bahsederek devam ediyor sohbete. *"Türkü, hocam"* diyor. *"Hikaye'siz* iş olmaz hocam... Türkülerde var benim tablolarımın hikâyesi. *Türkülerdedir hayatın hikâyesi... Dikkatle incelerseniz Aşık Veysel Usta ile Konfüşyus Usta* özdeş'tir. *Konfüçyus'un; 'iki iyi oldu, biri öldü, biri doğmadı...' sözünün izlerini İpek Yolu'nu takiben Anadolu'ya kadar gelir. Konfüçyus'un o sözü ile Aşık Veysel'in; 'ne gelse idim, ne kalır idim' sözlerindeki özdeşliktir kastettiğim. Öncüllerinden aşarak Karacaoğlan'a, ardıllarından Aşık Veysel'in bu sözüne dek..."* İşte size binlerce yıllık ozanlık tarihinin derinliklerinden arkeolojik kazılarla özdeşliğin hali ve onun tuvallerde cisimleşmesi..."

Tabloları ne zaman bitirir bilemiyorum ama bittiğinde çok üst düzey bir sergiye çıkacağını biliyorum. O tabloların yapımına hikâyeleri ile birlikte önceden şahit olmanın haklı sevincini yaşıyorum. Öcal Bey de biliyor ki

Türkülerde var benim tablolarımın hikâyesi. *Türkülerdedir hayatın hikâyesi... Dikkatle incelerseniz Aşık Veysel Usta ile Konfüşyus Usta* özdeş'tir.

sergi demek aynı zamanda sergi sonrası satış demek… O konuda kararsız. *"Eğer satarsam şartlarım olur."* diyor: «İlk önce tablolarımı alacak olan parayı nasıl kazanmış ona bakarım. Sonra değirmeni bilmeyene tablomu nasıl satarım… Hele hele nasıl vereyim türkü bilmeyene…»

Boyalı Kuş'tan sonrası…

Her şeyi en ince ayrıntısına kadar kurgulayıp ondan sonra tuvale aktaran biri için hayatının bundan sonrasını da kurgulamaması düşünülemez elbet… Bundan sonrasını ondan dinleyelim:

"Kariyerden, ticaretten ve siyasetten uzak durmak için ölene kadar resim yapmak isterim. Resimlerle ben deney yapıyorum hocam. Bir iki yıl daha bu resimleri bitirmek için çalışacağım. Bunlar benim hayatımın çıraklık çalışmaları... Ben, Boyalı Kuş'ta çırağımın çırağıyım. Sonra olabilirsem eğer, kalfalık ve ustalık dönemlerine de talibim..."

'Her ifşa, aynı zamanda kendi kir'ini de beraberinde davet eder' düşüncesi ile kalfalık ve ustalık dönemi ile ilgili merak edilenleri özel sohbetlerde saklıyoruz. Onları da başka baharlara dileyelim… Yalnız küçük bir ışık huzmesi ile geçmeden de geçmeyelim: Kalfalıkta '**Düşler Değirmeni**' atölyesine taşınma… Ustalıktaysa '**Eflatun Gazel**'e… Yani Eflatun Usta'ya kadar bir kazı… Sonra *'Ekvatoru dolanan tek kelime'* dediği 'Gazel'e güzellemeler… Ömrünün bakisince… Tek bir yapraktan, yaşanmamış ömürlere kadar…

…ihtiyacımsa tesadüf…

Hayat, bir solukta geçen bir 'an'dadır. Hayatı okuma ise; dura dura, sindire sindire'dir. Hayat, düz bir satıhtan ibaret değildir. İnişler, çıkışlar, kasisler, kıvrımlarla doludur hayat… Bir ileri, iki geri'dir okumaları hayatın… Bir'ken iki, iki iken üçlü okumalar ve sonra tekrar tek'e dönerek okumadır hayatı okuma… Bir daha, bir daha da… Defaatle…

Soyadı Ünlü iken zat'ı ünsüz yaşamış bir insanın 51 yıla sığdırdığı dünyasına kısa bir kazı yapmaya çalıştık. Kazıdıkça da onun zengin dünyasının derinlere doğru indiğini gördük. İndikçe, insana dair olanla yollarımızın kesiştiğine şahit olduk… Oradan devşirdiği güzellikleri tuvallerine aktardığını anladık. Güzellikleri aktarmaya da devam edeceğini işittik ve sevindik. Son olarak da onu kendi sözleri ile uğur'layalım; ağır'lanırken dedik:

"Uzun yolun yolcularının kaf dağının ardında bulacağı ve bulduğu; olsa olsa bir serçenin hikâyesidir aslında... Son serçe gittiğinde hayattır bitecek olan ve bütün umudum kendimde; ihtiyacımsa tesadüflerden bir zerre..." ■

Battal GAZİ'NİN TARİHİ KİŞİLİĞİ

Battal Gazi, 717-740 yılları dolaylarında, Emevîler'in Bizans'a karşı yürüttükleri mücadelelerde rol aldığı gibi hem Müslüman hem de Hıristiyan kaynaklarda efsaneleri ve şöhreti anlatılan kahraman.

Abdulkadir ÇOLAK

Battal'ın tarihi kişiliğinden Taberî, Mes'udî, İbnu'l-Esîr, İbnu'l-Kesir gibi Arap kaynakları bahsetmektedir. Bunlara göre o, Arap asıllı olmayan bir azatlı köle idi. Babasının adı Amr veya Ömer'di. Battal'ın Antakyalı veya Dımaşk (Şam) lı olduğu rivayetler arasındadır. Halife Abdulmelik 6. Mervan tarafından Misis valiliğine tayin edilmiştir (685-705). Mesleme 6. Abdulmelik kumandasındaki Emevî ordularının Bizans kuşatmasında bulunduğu (717 -718), genellikle (H. 122/ M. 740) tarihinde şehit olduğu nakledilmektedir.

Pertev Naili Boratav, İslam Ansiklopedisi'nde, genel kanı olarak Battal Gâzi'nin Emevilerin VIII.yüzyılda Bizans'a karşı giriştikleri seferlerde ün kazanmış bir Arap komutanı olarak bilindiğini belirtmekte ve İbn Asakir'in Emevilerin azatlı bir kölesi olduğunu ve Arap aslından gelmediğini belirttiğini de kaydetmektedir. Bu görüş, İbnü'l-Esîr'de temellenmektedir. İbnü'l-Esîr Battal Gâzi'nin aslen Arap olmayıp Emevilere intisab etmiş azatlı bir köle ailesinden geldiğini kaydetmektedir. Menkıbevi eserlerde Seyyid Battal Gazi'nin bir de Nesebnamesi kaydedilmektedir. Bu Nesebname Seyyid Hüseyin Gazi'den, Seyyid Ali'den başlayarak Seyyid Battal Gazi'yi dokuzuncu göbekte Hz. Ali'ye ulastırmaktadır.

Bu durumda Battal Gazi'nin bilhassa 717-740 yılları dolaylarında, Emevîler'in Bizans'a karşı yürüttükleri mücadelelerde rol aldığını ve hem Müslüman hem de Hıristiyan kaynaklara yansıyan efsanevî şöhretini bu sırada kazandığını kabul etmek doğru olacaktır. Belirtilen kaynaklar Battal Gazi'nin Bizanslılarla Anadolu'da yaptığı mücadeleleri ayrıntılı olarak zikrederler. Bunlardan en önemlisi ve bütün menkıbelere de kaynaklık edeni H.109 yılındaki savaşlardır. Ayrıca Amasya, Tokat, Antakya ve Maraş ile ilgili bilgilerde yaşamı

bakımından son derece önemlidir. Bu kayıtlarda yaşamı ve savaşları destansı bir anlatımla işlenmektedir.

Taberî'deki kayıtta; H.113 yılında Anadolu seferlerinin içinde bulunmuş ve Maraş'ı almış, H.114'de İstanbul'a sefer düzenlemiş olarak görülmektedir. Battal Gazi'nin muharebelerini anlatan söz konusu kaynakların zikrettikleri bölge, şehir ve kasaba isimlerine bakıldığında onun başta Malatya, Antakya, Amasya, Kayseri, Afyon ve Eskişehir yöresi olmak üzere, el-Cezîre (Güneydoğu Anadolu dâhil) ve Suriye bölgelerinde faaliyet gösterdiği görülür. Hiç şüphesiz bu coğrafya gerçek muharebelerin olduğu coğrafyanın aynı olmalıdır. Battalnâme başta olmak üzere birçok Türk kaynağı ise onu daha çok Malatya ve Antakya yöresinde savaşmış gösterirler ki bu; Abbâsîler dönemi Bizans mücadelelerinin menkıbelenmiş şekillerinin Battal Gazi'nin kişiliği etrafında toplanmasından kaynaklanmış gibi görünmektedir. Osmanlı kaynakları da bu bilgileri tarihsel olaylar olarak kabul etmektedir.

Battal Gazi'nin adı etrafında, daha ilk kaynaklardan başlayarak, bir menkıbeler silsilesi oluşmuştur. Onun Rum seferlerindeki maceraları, Taberi'den başlayarak, Arap tarihçilerinde ve Bizans kroniklerinde, ya birbirinden nakledilmek suretiyle ya da birbirini tamamlayacak şekilde anlatılmıştır. Bunların hepsinin gerçek tarihî olaylar olduğuna Arap tarihçileri insanları inandırmak istemişlerdir; çoğunda, verdikleri haberleri, rivayet edenlerin adlarını kaydetmek suretiyle, belgelendirme gayreti görülür. Bununla beraber bu rivayetlerin çoğunda menkıbevî yaklaşım hemen fark edilmektedir. Menkıbe ile belgelendirilmiş tarih, bütün Ortaçağ edebî ürünlerinde olduğu gibi, Battal maceralarını hikâye eden eserlerde de, çok defa ayırt edilemeyecek derecede, birbirine karışmıştır; Battal romanlarındaki menkıbelerin birçoğu tarih kitaplarında tesbit edilmiş olayların biraz bozulup, şekil değiştirip, abartılması ile meydana geldiği gibi, tarih kitaplarındaki olaylar da, şüphesiz bunlardan etkilenip, gerçek olayların oldukça menkıbeleşmiş şekilleridir. Eski kaynaklarda menkıbelerin tarih olarak kabul edilmesi çok sık karşılaştığımız bir olgudur.

Arap vekayinamelerinde çizilen Battal Gazi portresinin geniş ölçüde Türk kaynaklarının tasvir ettiği portreye benzediği hemen dikkati çeker. Arap vekayinamelerine göre O, Hıristiyanların çok korktuğu bir cengaverdir. Anneler yaramazlık yapan çocuklarını onunla korkuturlar, çocuklarına onun kim olduğunu öğretmek için kiliselerinde resimlerini bulundururlar. Battal Gazi sık sık kilise ve manastırlara saldırır, rahiplerle temas halindedir. Ele geçirmek istediği kale ve şehirleri bazen kılıç kuvvetiyle bazen de aklını kullanarak kendisine bağlar. Bu tablo Türkçe Battalname'ye de uymaktadır.

Battal Gazi'nin menkıbevî kişiliği Anadolu Türkleri arasında da kendisini kuvvetle ortaya çıkarmaktadır. Türkler bu savaşçıyı gerçek kimliğinden çıkarıp klasik bir

Battal Gazi Kimdir?

Battal Gazi Kayseri'nin simgesel isimlerinden biridir. Kayseri'yi o fethetmiş ve fethin nişanesi olarak da bir camii inşa ettirmiştir.

Emeviler Kayseri'yi ilk olarak 647 yılında Muaviye zamanında kuşatmıştır. Bu kuşatmadan sonra değişik zaman aralıklarıyla Emevi/Arap/İslam orduları yaklaşık olarak yedi yıl kadar kentte kalmışlar, eski kalenin surlarından birisini onararak kullanmışlardır.

Şehrin Müslümanlar tarafından ilk fethi Emevi komutanlarından Mesleme ve destanlaşan kahraman Battal Gazi tarafından gerçekleştirilmiştir. (8. Yüzyılın ilk yarısı.. Bazı kaynaklar 672 yılı olarak belirtirler.) Battal Gazi, bugünkü Battalgazi mahallesinde bulunan mescidi fethin işareti olarak o dönemde inşa ettirmiş.

Türk Alp'i seklinde düşünmüşler ve Battalnâme'yi muhtemelen XI. yüzyılın sonlarıyla XIII. yüzyılın başları arasındaki dönem içinde bu anlayışa göre yeni bir yorumla oluşturmuşlardır. İbnü'l-Esir, eserinde "Battal'ın öldürülmesi" başlığı altında şunları yazar: Battal bu yıl içerisinde Anadolu'da bir grup Müslüman'la birlikte öldürüldü (H. 122). İsmi Abdullah Ebu'l Hüseyn el-Antakî'dir. 123 senesinde öldürüldüğü de rivayet edilir. Anadolu'da pek çok savaşlar ve Anadolu beldelerine pek çok akınlar yapmıştır. Burada şan ve şöhreti yayılmış ve müthiş bir korku salmıştır.

Kaynakların verdiği bu bilgilere göre, büyük bir ihtimalle o, Abdullah el-Battal Emevî ordularının 98- 122 (717- 740) yılları arasında Bizans- Anadolu seferine katılmış ve H. 122 (M. 740) de bugünkü Afyonkarahisar yakınlarında bulunan Akroinon yakınlarında meydana gelen büyük muharebede şehit edilmiştir. Şehit olduğu bu sene içinde hacca gitmişti. Halen Eskişehir iline bağlı Seyitgazi ilçesinde Battal Gazi'ye isnat edilen bir türbe ve Osmanlılar devrinde yapılmış bir külliye vardır. ■

Battal Gazi Kayseri'de

Mehmet KARAARSLAN

Battal Gazi Tekyesi, Evliyâ Çelebi´nin Bektaşî tekkesi olarak haber verdiği mekândır. O bu hususta şunları yazar:[1]

"Seyyid Battâl Cafer Gâzî Tekkesi şehrin (…) Bektaşîler Tekkesidir. Bütün yoksulları âşıklardır. Gelen ve giden yolculara nimetleri boldur. Kırk Kızlar burada gömülmüş olduğundan ulu ziyaret yeridir."

Bugün bu ismi taşıyan bir tekke veya kalıntısı mevcut değildir. Ancak mahallince Eskişehir denilen Eski Kayseri'nin eteğinde şimdiki Asri Mezarlık yakınında Battal Gâzî'ye mâl edilen cami yanında olmalıdır.

Yandaki manzum parça Battal Gazi´nin menkıbevî destanı olan *Battalname´*den alınmıştır. Burada Battal Gazi´nin Kayseri ve yöresindeki gazalarından bahsedilmesi bu tekke ve adını taşıyan caminin bulunduğu yer ile alâkadar gözükmektedir.[2]

1 Karaarslan, Mehmet; *Evliyâ Çelebi Seyahatnâmesi'nde Kayseri Şehri ve Kayserililer*, S. 154, 205. Evliyâ Çelebi; *Seyâhatnâme*, C. III, vr. SPP 51a, SBA 62b, TB 64b´den sadeleştirerek.

2 Paçacıoğlu, Burhan; *Battal-Nâme*, beyit no 4356-4374 ve 6261-6267.

"Bir aydur ki Malatya´ya gitdi
Ben giderem didi Seyyid kız işitdi
Dönüp andan Kayseriyye´ye geldiler
Ketâyûn´ın nesi varsa aldılar
Aldılar kırk karavaş kırk kul dahî
Yola girdi bunlar işit ey ahî
Râvîler kıldı rivayet budurur muhtâr olan
Bunda sana ideyim ben nazm ile bessâr olan
Ol gice bindi çeriler girdi meydâna 'Ali
Şöyle cevlân eyledi kim havf ider küffâr olan
Öldirir leşker-i Kayser´den ulu yitmiş eri
Girdi Câlût adlu kâfir Frenk Şah-süvâr olan
Kılıcın urdı 'Ali´ye karşu virdi kalkanın
Kılıcın çevirdi mel'ûn budurur´ayyâr olan
Koltuğından çaldı anı şehîd oldı 'Ali
'Abdü'l-Vehhâb girdi anı yıkdı ol bî-'âr olan
Bağlayup 'Abdü'l-Vehhâb´ı virdi küffâre hemân
İtme dırâz bağladı kırk pehlevânı küffâr olan
İndi atından halife başın açup ağladı
Secde kılup hem münâcât eyledi hünkâr olan
Kayseriyye yolında ol dem toz belürdi nâ-gehân
Geldi bir sarı 'alem bir altında dindâr olan
Bilesince iki yüz er gördi mü'minler kamu
Şâd u handân oldı kamu budurur ahbâr olan
Gördi Battâl bunları hem ol Ketâyûn´ı kodı
Didi sen teferrüc it gör kimdürür nâm-dâr olan
Didi Ketâyûn ana ki yardım eylesün Hudâ
Sürüp atın na're urdı budurur pür-kâr olan
Oldı kâfirler serâsime didiler kimdür´aceb
Geldi meydâna sanasın cenâh-ı tayyâr olan
Oldı Câlût´a mukâbil atdı Câlût şebdeyi
Men'idüp aldı eline gürzini gönder olan
Atdı gürzini havâya tutdı inerken anı
Gendi gürzin urdı ana söyledi ebsâr olan
At ile gendini gark-ı hâk itdi o dem
Girmedi meydâna kimse canına kıyar olan
Gördi Seyyid kimse gelmez depdi atın kâfire
Kanı sil gibi akdı sankim ol enhâr olan
....
Temâmet Rûm´ı feth itdi Medine şehrine gitdi
Kamu yârını terk itdi didi gayrı kıtâl olmaz
Yidi yıl eyledi tâ´at mücâvir oldı hem ol zât
Ki zîrâ kim salâhiyet misâli iştigâl olmaz
Meğer kim Ravza´da ol cân olurken zâkir-i Kur'ân
Gelür bir er adı 'Osmân işit sözi yezâl olmaz
Didi Seyyid´e kim ey er yine yagı olup Kayser
Fireng´den dirdi çok leşker ki bu mikdâr dalâl olmaz
Çün altı yüz bin er oldı hem İslâm üstine geldi
İki şehri hisâr kıldı sözim gayrı sikâl olmaz
Geldi Ma'mûriyye´yi itdi hisâr
Kayseriyye´ye hem hisâr ey nâm-dâr
Gendisi oldı Malatya´ya revân
Çün bu sözi işidüp ol pehlevân."

Manzumenin sadeleştirilmiş nesir hâli:

"Malatya'ya gideli bir ay oldu. Seyyid'in (Battal) gidiyorum dediğini kız duydu.

Oradan dönüp Kayseri'ye geldiler. Ketayun'un nesi varsa aldılar.

Kırk kız ve kırk da erkek köle aldılar. İşit ey kardeş bunlar yola çıktılar.

Söyleyenlerin dediklerinden budur seçilip çıkarılan. Derin görüşlü kişi burada sana nazımla anlatayım.

O gece askerler bindi, Ali meydana girdi. Öyle gezindi ki, kâfirler korktular.

Kayser'in ordusunun büyüklerinden yetmiş kişiyi öldürür. Calut adlı iyi ata binen Frenk kâfiri -meydana- girdi.

Ali'ye kılıcını vurdu, -o da- kalkanını karşı tuttu. Bu oyun bilen lanetli kılıcını çevirdi.

Ali, koltuğundan -kılıç- çalınınca şehit oldu. O utanmaz -araya- giren Abdülvahab'ı yıktı.

Abdülvahab'ı bağlayıp hemen kâfirlere verdi. O kâfir kırk pehlivanı uzunca -iple- bağladı.

Halife atından indi, başını açıp ağladı. O hükümdar -Allah'a- secde ederek yalvardı.

O anda Kayseri yolunda ansızın toz belirdi. Bir sarı bayrak altında dindar birisi geldi.

Müminlerin tümü onunla birlikte iki yüz er gördüler. Haberler budur ki, hepsi sevinip güldüler.

Battal, bunları gördü, o Ketayun'u bıraktı. 'sen gör ki namlı olan kimdir?' dedi.

Ketayun ona Tanrı yardım etsin dedi. Bu işi bilen -yiğit- atını sürüp nara attı.

Kâfirler sersemleyip acaba kimdir dediler. Uçan kanatlı -gibi- sanılan -yiğit- meydana geldi.

Calut'un karşısına geçti. Calut -ona- mızrağını fırlattı. O, mızrağı önledi. -Calut- mızraktan boşalan eline topuzunu aldı.

Calut topuzunu havaya atınca Seyyid inerken tuttu. Seyyid'in kendi topuzunu ona vurduğu görüldü.

At ile kendini o anda yere attı. Canına kıymak istemeyen kimse meydana çıkmadı.

Seyyid kimsenin gelmediğini görünce kâfire doğru atını sürdü. Kan sanki o nehirlerde olan sel gibi aktı....

Rum'u tamamıyla fethedip Medine şehrine gitti. Bütün sevenlerini bıraktı. Dedi: 'Bundan sonra savaşılmaz.'

Yedi yıl taat kılan o kişi Hz. Muhammed (s.a.s.)'in civarında bulundu. Çünkü onun benzeri gibi meşguliyet olmaz.

Bir gün Ravza'da o can Kur'ân okurken, söylediği boşuna olmayan adı Osman olan bir er gelir.

Seyyid'e dedi ki, Ey er, Kayser yine düşman oldu, Firenk'ten çok asker topladı ki, bu kadar yalan olmaz.

Altı yüz bin er olunca İslâm üstüne yürüdü. İki şehri kuşattı, sözüm başkaca ağır değildir.

Mamuriye'ye gelerek -şehri- kuşattı. Hem de Kayseri'yi kuşattı ey namlı kişi.

Kendisi Malatya'ya yürüdü. O pehlivan bu sözü işitti...." ■

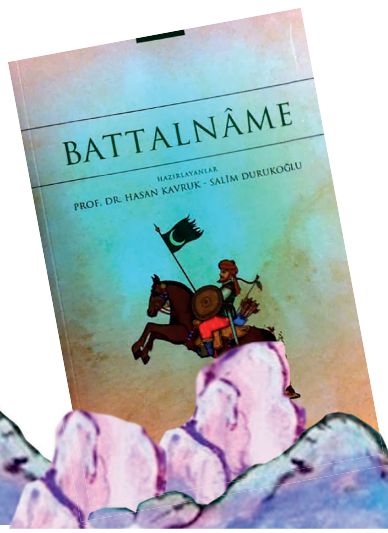

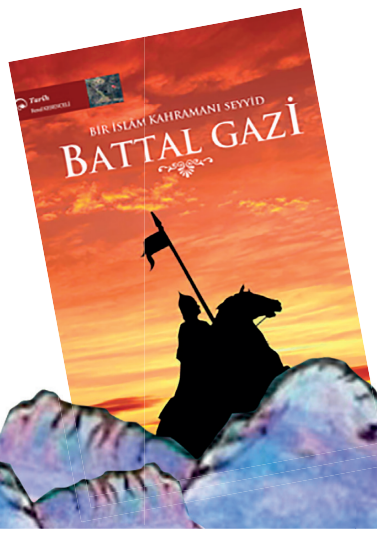

Kırk Kızlar Efsanesi

Osman GERÇEK
Fotoğraflar ve Planlar: Erol Yurdakul

Kırk Kızlar adına efsaneleştirilen, özellikle Müslüman coğrafyalarda çok sayıda menkıbevî anlatımlar söz konusudur.

Kırk kızların trajik hikâyelerinden biri de bundan yaklaşık 800 yıl önce, Kayseri kent merkezinin hemen güneyinde bulunan tepeciklerden biri olan, eski Mazaka kentinin harabelerinin bulunduğu Battal Mescidi civarında geçmektedir.

Moğol belâsının Anadolu'yu kasıp kavurmaya başladığı günlerde 80 bin kişilik Selçuklu Ordusu'nun, Moğollarca tarumar edilmesi, adeta sonun başlangıcının bir habercisiydi.

Kösedağ Savaşı sonrası, genç ve tecrübesiz Sultan II. Gıyaseddin Keyhüsrev'in komuta ettiği Selçuklu ordusu ağır bir yenilgi almış, Sultan kayıplara karışmış ve Sivas Moğollar tarafından zapdedilmişti (3 Temmuz 1243).

Bu haber Selçuklu başkenti Kayseri'de duyulduğunda, kenti kasvetli bir korku ve ürperti sarmış ve Sultan'ın annesi Hunat Hatun yanına kızı ve gelinini alarak, hanedanlık mensupları ve kentin bir kısım varlıklı aileleriyle beraber Halep'e gitmek üzere yola koyulmuşlardı.

Sivas'ın Moğollarca işgal edilmesinden yaklaşık kırk gün sonra da aynı akıbet Kayseri şehir surlarını kuşatacaktı.

Bir savunma harekâtı verilecek olan Kayseri'de iç ve dış surlar günler öncesinden onarılmış, hendekler suyla doldurulmuş, gerekli erzaklar sur içine stoklanmış ve civânmerd âhi cengâverler savunma hattı olan sur içinde yerlerini almış, sur dışında kalan bir kısım mahallelerde yaşayan yaşlılar, kadınlar, genç kızlar ve çocuklar kenti çevreleyen dağların arkasındaki köylere çekili vermişlerdi.

Kale savunması, Baycu Noyan komutasındaki Moğol ordusunun taarruzlarına ve kale içindeki muhbirlerin ihanetlerine ancak 15 gün dayanabilmişti. Kayseri'nin bu savunmada en az on bin şehid verdiğini nakleder tarihi kaynaklar, en iyimser tahmin-

lerle. Şehid olanlar dışında, Moğol çapulcuların esir aldığı savaşçılar, köle olarak sattığı çocuklar ve tecavüze uğrayan kadınların sayılarıyla ilgili tarihi kaynaklar hep sükût etmiştir.

Bu katliamlar esnasında Kayseri Şehir surlarının 2 kilometre güney batısında bulunan Battal Mescidi'nin bulunduğu dağ kuytularında mevzilenen Ahi mücahidler Moğol ordusuna ufak çaplı taarruzlar düzenleseler de başarı elde etme şansları neredeyse yok gibiydi.

Efsanevi anlatımlara göre sayıları kırkı bulan bir grup genç kız Moğol çapulcularının tasallutundan korunabilmek için Battal Mescidi'nin hemen bitişiğinde bulunan mağaraya gizlenmişler, günlerce Allah'a dua ederek, kendilerini koruması konusunda yakarışta bulunmuşlardı: **Allah'ım yeri yar bizi içine al! Bizi ya taş yap, ya kuş! Kurtar bizi…**

Bu bir grup genç kızın muradlarına erip, kuş mu yoksa taş mı oldukları efsanevi anlatımları bir yana, harem-i pâkini korumak için gizlenmişlikleri, yakarışları, acı ve bir o kadar hüzünlü akıbetleri dilden dile anlatıla gelmiş ve Kayseri'de Moğol egemenliğinin son dönemlerinde, gizlendikleri mağaranın üzerine, Battal Mescidi'nin bitişiğine, muhtemelen Muineddin Süleyman

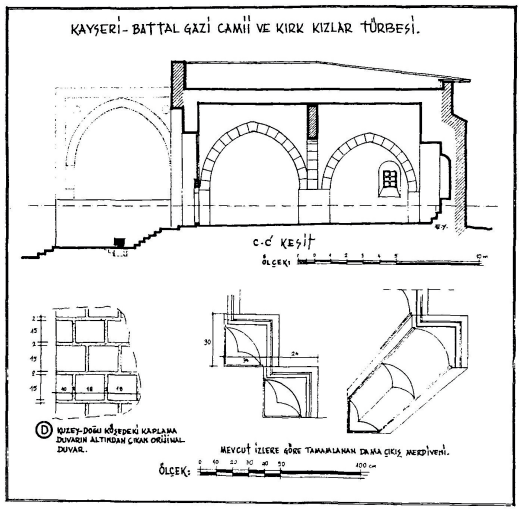

Pervane tarafından bir türbe yaptırılmıştır.

Halk arasında Kırk Kızlar adıyla bilinen bu türbenin Selçukluların ihtişamlı döneminde Alaaddin Keykubat zamanında, Moğol saldırılarından önce düşman tasallutundan gizlenen kırk kızın hatırasına yaptırıldığı iddiaları olsa da Moğolların Kayseri katliamından 20-25 yıl sonra, Moğol uzantısı İlhanlılarla iyi ilişkiler geliştiren ve aynı zamanda Kayseri'ye kendi adıyla bir Medrese ve Cami yaptırmış olan ve Tokat Kırk Kızlar türbesi olarak da bilinen Gök Medreseyi yaptıran Süleyman Pervanenin yaptırmış olması muhtemeldir.

Moğollara karşı kent savunmasında bir grup kadınla beraber önemli görevler ifa etmiş olan Baciyan teşkilatının kurucusu, Evhadüddîn Kirmânî'nin kızı, Ahi Evran'ın eşi Fatıma Bacı ve arkadaşlarının Süleyman Pervane'nin takdirini kazanmış olduğu bilindiğine göre, bu türbe onların aziz hatırasını yadetmek maksadıyla da yaptırılmış olması muhtemeldir.

Tarihi dönem itibarıyla en anlamlı zaman dilimi olarak Moğol katliamıyla irtibatlı okunduğunda, anlamlı bir yere oturan Kırk Kızlar Türbesi

gibi Anadolu'nun birçok yerinde benzer efsanevi anlatımlara rastlanır.

Moğol çapulcuların adeta bir tsunami gibi yeryüzünü talan eden istilalarında, can verenler kendilerini belki kurtarıyorlardı ama hayatta kalan kadınlar ve çocukların akıbetleri hiç de iç açıcı değildi.

Bir de o günlerin acılarını ve katliamın boyutlarını Acem asıllı ünlü Selçuklu tarihçisi ibn-i Bibi'den dinleyelim: **'"… herkesin başına bela kesildiler. Emirler ve sipahiler canlarını hiçe sayarak, kılıçları ellerinde omuz omuza öyle savaştılar ki, bazıları şehitlik derecesine, bazıları da esirlik ve hüsran kemendine yakalandılar. Güzellikleri dillere destan, iffetleri fazla ve ismetleri sınırsız olan, ibadet ve dindarlıkta Asiye ve Meryem ile yarışıp onlara eşitlik sağlayan halkın hareminin saf kadınlarının dudaklarını yardılar. Ciğerlerini yakıp yüzlerini yaralayarak kahrın esiri, zalim kimselerin tutsağı yaptılar. Zenginin, fakirin süt emen çocuklarını, sevgili dadılarının kucağından, hayat veren annelerinin bağrından alarak sefalet toprağına attılar ve düşkünlük kanında yüzdürdüler…'**

O günün olaylarını kaydeden bir başka tarihçi İbnü'l Esir de insanlığın en büyük katliam ve musibeti olarak gördüğü Moğol saldırılarıyla ilgili şu satırları yazacaktır kitabına: **'Moğolların tarihte benzeri görülmemiş vahşi saldırılarını, iğrençliğinden dolayı kaç yıldır yazmak istediğim halde yazamıyorum. Bu konuda bir ileri, bir geri adım atıyorum. İslam ve Müslümanların ölüm ağıtlarını yazmak kolay mı? Bunları anlatmak kolay mı? Ne olaydı anam beni doğurmasaydı! Ne olaydı bu vahşetten önce ölseydim de, unutulup gitseydim!…'**

Kırk kızların hüzünlü akıbetleri üzerinden geçen dört asırdan sonra,

1649 yılında Kayseri'yi gezmiş olan Evliya Çelebi'nin 'Kırk Nisa' olarak bahsettiği bu ziyaret alanıyla ilgili, her zamanki abartılı ve efsanevi üslubuyla şu notlar vardır: **"Bu kırk hatunun kırkı da bir günde doğmuş olup, yeryüzüne aynı anda ayak basmışlardır. Kırkı da kırkar sene yaşamış olup, her biri birer Rabia-i Adeviyye mertebesine yükselmiş, hepsi de kız olarak kırkar yaşında, kırkı da bir anda ruh teslim etmişlerdir. Garip bir hikmet-i Hüda'dır."**

1705'de, Fransız seyyah Dr. **Paul Lucas**, türbenin altındaki 40 kız cesedinin bulunduğu mağaraya girer. Kare planlı mezar odasının içinde çok sayıda iskelet bulunduğunu, geçen uzun zamana rağmen derilerinin hâlâ üzerlerinde bulunduğunu söyler.

Bu tarihsel anlatılar, yaşanan katliam ve acının ancak bir kesitini ortaya koysa da vahşetin etkisi uzun yıllar insanlık hafızalarından silinmeyecektir. ■

Kırk Kızlar

Erol YURDAKUL-Mehmet ÇAYIRDAĞ

Battal Gazi ve Kırk Kızlar (Kırk Nisa) adıyla anılan eser, il merkezinin güneydoğusunda ve Kayseri'ye 2 km uzaklıktaki Mazaka veya Eusebio olarak bilinen eski yerleşim yerinin kuzey-batı yamacında bulunmaktadır. ilk olarak 1969 yılının Mart ayında görüp durumunu birkaç fotoğrafla tespit edebildiğim bahis konusu eski eserler, bir cami ile caminin kuzey cephe duvarının kuzeydoğu bölümünde yer alan ve camiye bitişik bir eyvan türbeden meydana gelmektedir. Ait olduğu bölümde etraflıca bahsedilen türbenin sadece mumyalık kısmı sağlam olup, üstünde yer alan eyvanın kıble duvarı, caminin kuzey duvarına bitişik olarak inşa edilmiş ve diğer duvarları bulunmayan türbe ile o tarihte metruk durumda bulunan caminin civarlarında yerleşim olmadığından cemaati de yoktu.

Evliya Çelebi Seyahatnamesinde "Kırk Nisa Türbesi" olarak adı geçen türbenin bugün mevcut olan mumyalık kısmının dış duvarları doğu ve batı cephelerinde 7.62 m, kuzey cephe duvarı ise 8.47 m genişliğindedir. Zeminden 1.80 m yüksekliğe kadar mevcut olan mumyalık kısmının üstünde bulunması icap eden türbe (ziyaret) bölümüne ait duvarların büyük bir kısmı yıkılarak yok olmuştur. Sadece caminin kuzey duvarına bitişik olan güney duvarının 2.10 m yüksekliğindeki kısmı mevcuttur. Mumyalık kısmına, batı yöne açılan 0.66 m genişlik ve 0.98 m yüksekliğindeki kapıdan girilmektedir. Duvar kalınlığı 1.19 m olan mumyalığın iç mekânı ortalama 5.80x5.60 m ölçülerinde olup, üstü doğu-batı yönünde uzanan dairevi kesitli tonozla örtülüdür. İçinde 1.00x2.00 m ölçülerinde bir mezar bulunmakta olup, tonozun tepesinde 0.38x0.61 m ölçülerinde eliptik bir ışık ve havalandırma deliği vardır.

Türbenin üst kısmının eyvan şeklinde olduğu ve yönünün batıya baktığı anlaşılmaktadır. Çünkü yukarı bölümde de bahsedildiği üzere eyvanın güney duvarının büyük bir kısmı, caminin kuzey duvarının doğu bölümünün önünde olup, üst kısmında bulunan 0.90 m yükseklik ve 6.85 m genişliğindeki sıvalı bölgenin iç kısmında eyvan tonozunun moloz taşlı bakiyesi bulunmaktadır. Bu sıvalı kısmın hemen altındaki ilk taş sırası ise türbe tonozunun üzengisini meydana getirmektedir. Selçuklu restorasyonu sırasında caminin doğu tarafına takviye maksadıyla yapılan duvarın kuzey ucundaki taş sıralarının görünüşüne göre türbe, Selçuklu devrinde camiye yapılan onarımdan daha önceki bir tarihte inşa edilmiştir. Çünkü caminin onarımı sırasında takviye olarak yapılan duvarın kuzey ucunun türbenin güney duvarına dayandırıldığı ve türbe duvarı ile kaynaştırılamayıp arada diletasyon bırakılarak inşa edildiği görülmektedir.

Yerinde yapılan araştırmalar ve bakiye izler sonucunda türbenin XII. yüzyılda inşa edildiği daha sonra da taşçı işaretlerine istinaden cami restorasyonunun XIII. yüzyılın başında yapıldığı düşünülmektedir. Anadolu'da fazla görülmese de Battal Gazi'nin Seyitgazi'deki türbesi gibi Konya-Gömeç Hatun, Afyon-Emir Yavtoş, Kayseri-Beş Parmak türbeleri de eyvan türbelerdir.

TA

ANA YURTTAN GELEN MEKAN

AS

Salih ÖZGÖNCÜ

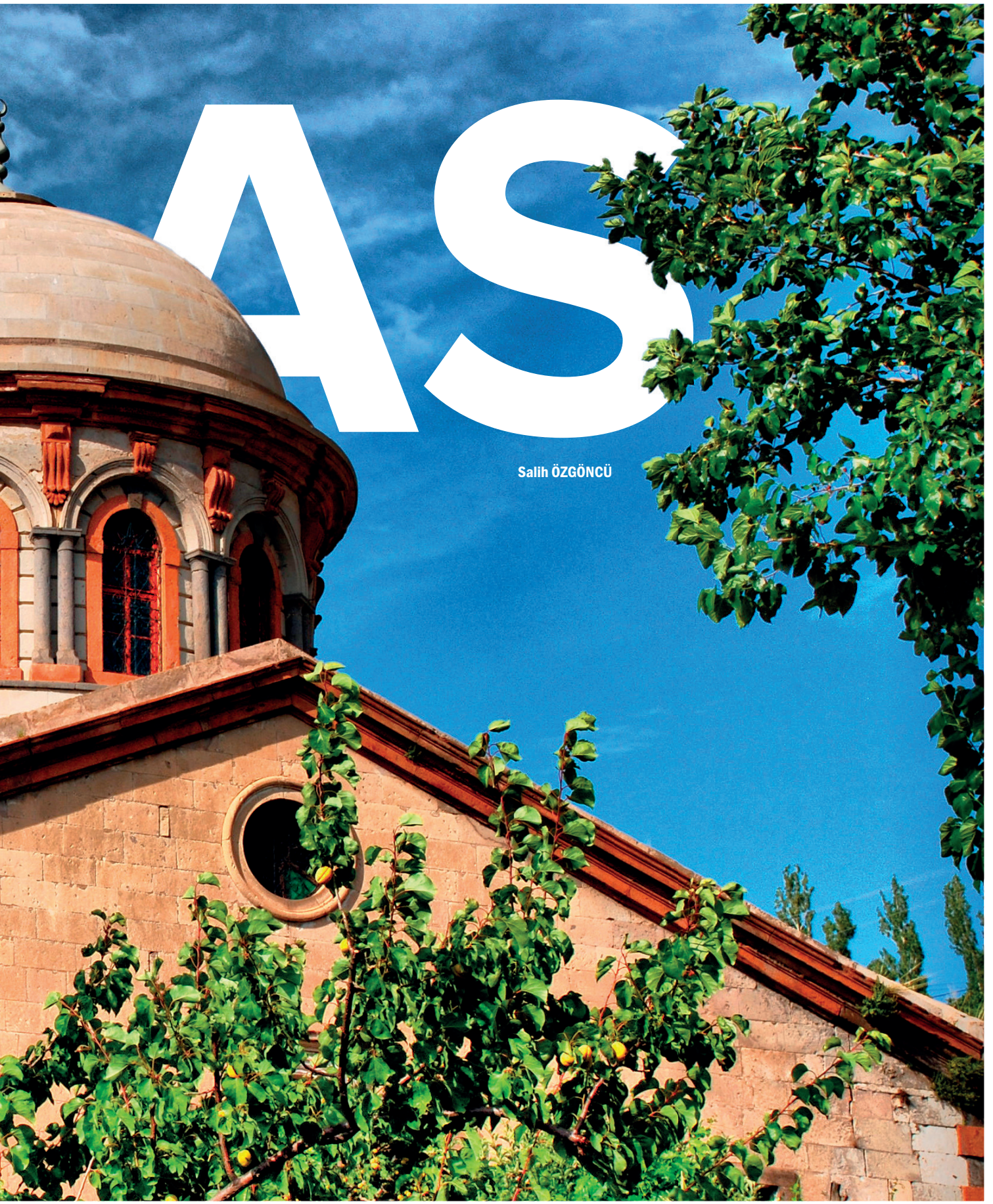

Şairler ve yazarlar, şehir ve insan ilişkisinde birbirinden farklı ama aynı manayı kasteden yorumlar yapmışlardır. Kimi, insanın ruhuyla şehre sirayet ettiğini, kimi ise şehrin-mekânın ruhunun insana sindiğini dillendirmiştir. Hatta bazı sosyologlar, insan muhayyilesi mi şehirleri belirlemektedir yoksa şehirler ve mekân mı insanı ve muhayyilesini belirlemektedir, çeşitli açılardan tartışmışlardır. Ancak bir belirleme ve tespit yaparsak, Doğu'nun şehirlerini belirleyen, orada yaşayan insanın ruhu ve muhayyilesiyken, Batı'nın insanlarını belirleyen, paradoksal olarak şehirlerin ruhu ve muhayyilesidir. Şüphesiz Batı insanı, bir kültür ve uygarlık tercihi sonucu, bu şehirleri yaratmıştır; ancak bugün açısından düşündüğümüzde yaratıcı olan, belirleyen ve tanımlayan insanın ruhu değil, şehirlerin ve zamanın ruhudur.. Bunu özellikle modernleşen ve Batı'nın zaman ve mekân anlayışına direnemeyen Doğu şehirlerine bakarak teyit edebiliriz.

Bu anlamda çocukluğumda hatırladığım Talas, salt bir mekândan ve şehirden çok, insandı ve insanları ile muhayyilemdeydi. Yaşayan insanların ruhunu, sokağında, evlerinde, mahallesinde hissedebiliyordum. Şehir insanları ile ruh bulur. Bir şehrin velisi, bilgesi, ermişi, şairi, ozanı, sanatkârı varsa, o şehir bir mekân olmaktan öte bir şeydir. Nitekim geleneksel şehir ile modern şehir arasındaki en temel ayrım da bu olsa gerek. Geleneksel şehirlerin velileri ve ermişleri vardır; modern şehirlerin ise bürokratları, iş adamları ve popüler starları.. Sadece bu bile

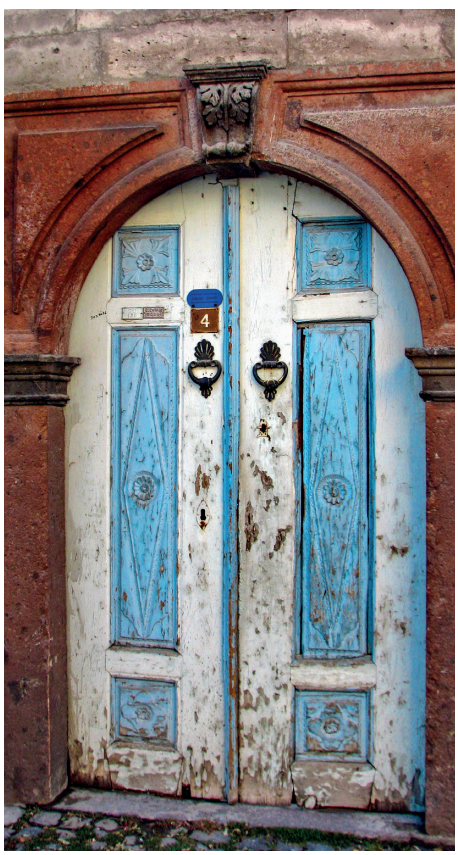

değişimin ve dönüşümün boyutunu göstermeye yeter..

Talas mekân olmaktan ziyade isim olarak ilk dikkatimi çeken yerdi... Lise tarih derslerinden hatırladığım, Türklerin Müslüman oluşlarındaki ilk hadise; Talas savaşının zorunlu bir çağrışımıydı bu. Türkler Talas savaşından sonra İslam ile tanışmışlardı. Kayseri'deki Talas ile tarihteki Talas'ın ne gibi bir bağı olabilirdi?

Böyle bir ismin buralara taşınması elbette tesadüf olamazdı. Nitekim Orta Asya'dan Anadolu'ya göç eden Türklerin, ana yurtlarından sadece kendilerini değil, kültürlerini, yer ve mekân isimlerini, geleneklerini getirdiklerini de biliyoruz. Dolayısıyla Talas Türklerin ana yurtlarından getirdikleri mekânın yeni göç ettikleri topraklara taşınmasıydı. Nitekim bugün Kırgızistan sınırları içinde bulunan Talas, Talas vilayetinin de

merkez şehridir. Kırgızistan'daki Talas'ın karşısındaki dağların Ala Dağ olması ile Kayseri'deki Talas'ın karşısındaki dağın Ali Dağı olması da dikkate şayandır.

Talas, Erciyes'in eteklerinde üç tepeden oluşan Ali Dağı'nın yanı başında tarih, kültür ve tabiatın bütünleştirdiği bir mekân. Doğal güzelliklerini tarihi mekânlarla bütünleştirince asırlardır şehrin en gözde mekânı olma özelliğini taşımış. Yanı başındaki Ali Dağı'ndan ilham alan şehir, çeşitli medeniyetlere kucak açarak ev sahipliği yapmıştır. Çevresinde eski yerleşim yerleri olmasına rağmen bu günkü Talas'ın Selçuklular zamanında kurulmuş olduğu bilinmektedir. Talas; Yakut Türkleri tarafından temiz ve güzel havası olan kırlar, dinlenmeye elverişli yeşil alanlar anlamına

gelmektedir. Kaşgarlı Mahmut Divanı Lügat-ı Türk adlı eserinde Talas'ın iki anlama geldiğini belirtmiştir. Birincisi Uluğ Talas, İkincisi ise Kiçi Talas dır. Günümüzde Talas için aynı şekilde aşağı ve yukarı Talas terimleri kullanılmaktadır. Aşağı Talas düz bir ova görüntüsü sunarken, Yukarı Talas düz ovadan kayalık yamaçlarla ayrılan yüksek bir kesimdir.

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren hızlı bir kalkınma hamlesi yapan Talas bugün canlı bir yerleşim merkezi. Talas Bu önemli özelliği ile orta Anadolulun bozkır karakterli bitki örtüsü içinde bağ sayfiye yeri olarak Kayseri'nin en gözde mekânı olma özelliğini koruyor. 19. yüzyıl sonlarına kadar canlı bir ticaret merkezi olarak ön plana çıkan ilçe bu özelliğini zamanla yitirmiş, ancak bugün yeniden canlanma yolunda hızla gelişmektedir.

İlçenin 1 km doğusundaki Derevenk bölgesinde yapılan incelemelerden, bölgenin tarihinin M.Ö. 1500'lere kadar uzandığı anlaşılmaktadır.

Bölge tarih boyunca sırasıyla:

M.Ö (1500–510) yılları arasında Mazakların,

M.Ö (510–335) yılları arasında Kapadokyalıların egemenliğinde iken, M.Ö 335 yılında İskender'in istilasına uğramıştır.

M.Ö (312–37) yılları arasında Kayrusların,

M.Ö 37 yılından sonra M.S.1127 yılına kadar önce Romalıların sonra da Bizanslıların yönetiminde kalmıştır.

1127 yılında bölge Danişmentlerin eline geçmiştir.

1169 yılında Anadolu Selçukluların idaresine geçen bölge, 1243'de Moğol istilasına uğramıştır.

Anadolu Selçuklularının yıkılmasından sonra, önce Eratna sonrada Kadı Burhaneddin Devleti'nin yönetimine giren bölge 1398 yılında Kadı Burhaneddin'in ölümüyle Osmanlı yönetimine bağlanmıştır.

1402 Ankara Savaşı'ndan sonra Karamanoğullarının hâkimiyetine, 1467 yılında tekrar Osmanlıların egemenliğine girmiştir.

1510 yılından itibaren İran Hükümdarı Şah İsmail'in baskısına maruz kalan Ermenilerden bir kısmı (80–90 hane kadarı) Talas çevresine yerleştirilmiş ise de Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu müteakiben bu yöredeki Rumlar Yunanistan'a, Ermeniler de muhtelif ülkelere göç etmişlerdir.

1907 öncesi Kayseri Livasına bağlı bir kasaba iken, 1907'de belde teşkilatı kurulmuş ve 1911'de Kayseri'ye bağlı bir bucak olmuştur.

1987'de, 3392 Sayılı Kanunla ilçe olmuştur.

Getrude Bell de 1909 yılında bölgeye yaptığı ziyaretlerini anlattığı mektuplarında, Tomarza'dan Kayseri'ye gelirken bir zaptiyeden buranın isminin Hz. Ali'den geldiğine inanıldığını belirtmiştir.. Başka rivayetlere göre de "Ebu'l Hasan Ali Bin Bekr El-Herevi isimli seyyah, 1215 yılında Kayseri hakkında bilgiler verirken sözü Ali Dağı'na taşır ve "Buranın yakınında Asib Tepesi ve üzerinde ünlü Arap Şairi İmru'l-Kays'ın mezarı vardır." demektedir. Tarihi bilgilere göre, İmrü'l-Kays, Arabistan yarımadasındaki Gassani Kralının oğludur. Müslüman olmadığı bilinen Kays'ın Müslümanlara karşı yardım istemek amacıyla Bizans İmparatoru ile görüşmeye geldiği, görüştükten sonra da dönüş yolunda Kayseri'de Asib Dağı (Ali Dağı) yakınlarında öldüğü ve dağın eteklerine gömüldüğü açıklanmaktadır." Ancak bu mezarla ilgili bugün herhangi bir bilgiye sahip değiliz..

Kayseri'den Talas'a doğru yaklaştığınızda dikkatinizi çekecek ilk yapı Amerikan Kolejinin tarihi taş binasıdır. Hemen altında ise camiye dönüştürülen Panaya kilisesi dikkatleri çeker.. Tablakaya Mahallesi'nde 1886 yılında Osmanlılar zamanında inşa edilmiş olan bu kilise, Rumların Talas'ı terk etmesinden sonra 1925 yılında camiye çevrilerek ibadete açılmıştır. Giriş kapısının üzerindeki üçgen alınlığın içerisinde yer alan kitabe yakın bir zamanda kaybolmuştur. Kaybolan kitabenin altı satırdan oluştuğu ve Grek harfleriyle Türkçe olarak yazıldığı bilinmektedir. Uzun

seneler cami olarak kullanılan eski Rum kilisesi, bakımsızlık nedeniyle bir süre ibadete kapatılmış, Belediyenin ve Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nün gayretleriyle yeniden tadilatı yapılarak hizmete açılmıştır. Kilisenin bugünkü adı Yaman Dede Camii'dir.. Yaman Dede'nin hikayesi de çok ilginç.. 1877'de Talas'ta doğan Kayseri Rumlarından "Dyamandi", çocuk yaşlarından itibaren İslamiyet'e ilgi duyar. Eğitim için gittiği İstanbul'da bu ilgisi yoğunlaşarak artar, Müslüman olur. Bunu uzun yıllar gizledikten sonra açıklar. Adını da "Yaman Dede" olarak değiştirir. 1962'de vefat eder. Kiliseden camiye çevrilen ibadethaneye de Talaslı olması nedeniyle onun adı verilir.

Amerikan koleji ve hastane binaları ise bugün üniversitenin sosyal, kültür ve eğitim tesisleri olarak kullanılıyor.. Tablakaya, Harman ve Kiçiköy mahallesinde, yukarı Talas'ta hala ayağa kaldırılabilecek onlarca konak ve yapı var. Harman mahallesindeki meydanı gördüğümüzde eski okulu, hastanesi, camisi ile tipik bir mahallenin ortasında hissediyoruz kendimizi.. Ortak paydalar üzerine

> "Doğu'nun şehirlerini belirleyen, orada yaşayan insanın ruhu ve muhayyilesiyken, Batı'nın insanlarını belirleyen, paradoksal olarak şehirlerin ruhu ve muhayyilesidir.

kurulan bir mekan anlayışı.. Şu anki haliyle bile sizi alıp ecdada götürüyor ve Arnavut kaldırımlarından atların nal sesleri, arabaların teker sesleri ve üstündeki insanların birbirlerine verdiği selamı duyabiliyorsunuz..

Talas'ın en eski konaklarından birini restore ederek Yaman Dede Konağı ismini veren yerel yöneticiler geçen yıllarda açtıkları Yeraltı sarnıcı ile ilgili bilgiler veriyorlar ve kazının hala devam ettiğini söylüyorlar. Bunları anlatırken geç kalmışlıklarına rağmen gözlerindeki o heyecanı ve ışıltıyı görmek ve hissetmek bile bize yaşama sevinci veriyor..

Talas Ali Saip Paşa Sokağı bu ışıltının en güzel ve somut göstergelerinden birisi. Tarihi Talas'ın en güzel örneklerinden biri olan sokaktaki evler, dükkânlar restore edilerek bir sanat merkezi haline getirildi. Sokakta birbirinden güzel mekânlar sanat ve kültür adına insana nefes aldırıyor.

Talas denildiğinde akla gelen en önemli etkinliklerden birisi de Ali Dağı'nda yapılan Yamaç Paraşütü.. Son dönemlerde şehrin en önemli ve tanınan etkinliği haline geldi. Ali Dağı'nda medfun olan Ahmet Tayrani hazretlerinin türbesinin Kayseri'ye bakan yamacında bırakın uçmayı seyretmek bile büyük keyif veriyor.

Talas'ın kültürel anlamda en önemli özelliklerinden birisi de Uluslararası bir film festivaline ev sahipliği yapması. 2016 yılında 4. sü yapılan Uluslararası Kayseri Altın Çınar Film

Festivali artık Talas ile özdeşleşti. Festival kapsamında ulusal uzun metrajlı film gösterimleri, söyleşiler, atölyeler yer alıyor. Çeşitli dallarda da ödüller dağıtılıyor

Talas Türklerin, Ermenilerin, Rumların birlikte yaşadığı mekan.. Mübadeleye kadar birlikte yaşayan bu insanların mübadele sonrası ayrılık hikâyeleri hala hüzünle anlatılır. Eski fotoğraflara baktığınızda bir Ermeni kadının, bir Rum erkeğin yaşadığı mahalledeki Türk'ten giyimi kuşamıyla bile farkı yoktur. Çünkü insan biraz da yaşadığı iklimin eseridir.

Son dönem yerel yöneticilerin değişimi ve tahribatı fark etmesiyle en azından olanı kurtarma çabaları kesinlikle takdire şayan.. İhya edilen konakları gördüğümüzde yüzümüz gülüyor. Restore edilen eski bir ermeni konağını gezerken, onlar ne kadar bizler ve bizler ne kadar biz değiliz diyoruz iç çekerek.. Evinin fotoğrafını çektiğimiz bir yaşlı amca, bize komşuları Artin'i anlatıyor. Çok özlüyorum onları diyor. Konu komşuluk eskidendi evlat diyerek bize bir şeyler ikram etmenin telaşına düşüyor..

Talas yeraltı şehri son dönemlerde en çok gezilen uğrak yerlerinden birisi. Yeraltı şehrini gezerken insana bir kez daha hayret ediyorsunuz. Eğer insan acziyetinin ve kudretinin nerede olacağını bilir ve bunun bilincinde olursa başaramayacağı bir şey yoktur. Mesela imar ile ifsad arasındaki farktır.

Talas'a gittiğinizde neyi meşhurdur, neyi yenilir neyi içilir sorusu çok anlamsız.. Çünkü taşla konuşan dehaların eserleriyle dolu her taraf.. Var olan eski sokaklarında ve duvar diplerinde gezerken bile taşlara sinen o ruhu, sohbeti ve sıcaklığı hissedebilirsiniz.. Bir mahremiyetin ve komşuluk anlayışının nasıl medeniyet halinde somutlaştırıldığını görmek istiyorsanız, nasıl bir ruhu ve iklimi kaybettiğinizi bilmek istiyorsanız ve daha da ötesi, nasıl bir ruha sahip olduğunuzu yeniden hissetmek istiyorsanız Talas'ın sizinle konuşmayı bekleyen konaklarını, evlerini ve sokaklarını yaşayarak zamanı ve mekanı paranteze alınız.. ■

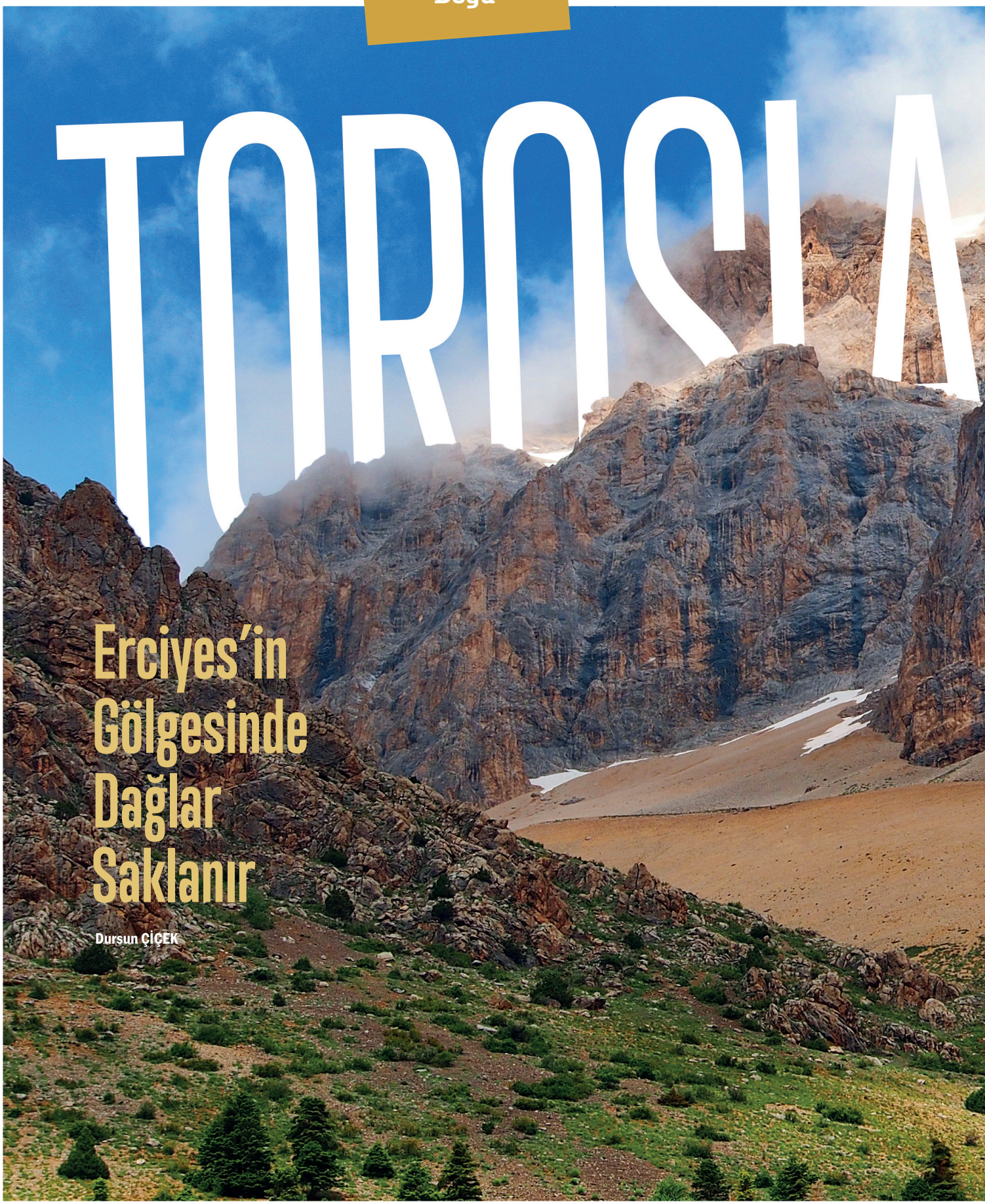

Erciyes'in Gölgesinde Dağlar Saklanır

Dursun ÇİÇEK

Toroslara akşam kahverengi iner
Ormanlar kestane rengi sonbaharda
Toprağa upuzun yatarsın
Düşlerin çınar yaprağı
Gece Toros ormanlarında kurulan
Düşler gibi gözlerin
Dağ başları gibi bakıyorsun
Mağrur hüzünlü yalnız
Bir Türkmen göçmeninin
Dediğini anımsıyorum
Dorukları kolay sanırsanız
Yanılırsınız

Bülent Aydınel

Türküler dağları hatırlatır.. Bir türkü söylediğinde insan içinden sanki dağ yücelir.. Avaz, bozlak, bozulamak, uzun hava dağla anlam taşır. İnsanı dağa çağıran, dağı insana getiren de bu duygudur. Dağ yalnızlaştığında insanlaşır, insan yalnızlaştığında dağlaşır. Dolayısıyla insanın dağla konuşması, söyleşmesi, türküleşmesi, şiirleşmesi, bulutlaşması öze ait bir hadisedir. Yaratılıştaki yoldaşlık belki de bu yakınlığın tabii bir göstergesi. İnsanın kendiyle kalmak için dağa gitmesi, kendini dağda bulacağına inanması, Allah'ın emaneti dağa teklifi ile ve yine O'nun dağa tecellisi ile doğru orantılıdır.

İnsan dağlara gittiğinde yücelik duygusunu hissedemiyorsa, kendi acziyetini ve yüceliğini aynı anda idrak edemiyorsa irfan noktasında eksiktir. Dağ fethedilmez, dağın zirvesine çıkılmaz. Dağda insan kendini fetheder ve kendi zirvesine/dibine çıkar/iner. Dağlar insana eşya ve hadiselere bütüncül bakmayı öğretir. Çokluğun yekpareliğinin bilincine vardırır.

Peki, bu duygular sadece dağlarda mı hissedilir? Ya da başka bir deyişle bunları dağlarda mı düşünür dile getiririz. Elbette ki hayır.. İçinde dağı olan, gönül dağını bilen insanlar o hali her an ve her dem yaşarlar ve hissederler. Öyleyse dağ sadece bir suret değildir. Dağın manasını anladığında dağ, dağ olur zaten. Nitekim tarihin seyrine bakıldığında dağı olmayan bir ovaya yerleşen insan bile mutlaka yakınlarda bir yere dağı andıran yapılar (Tümülüsler, kuleler, piramitler) inşa etmeye başlarlar.

İnsanlar her dağa gittiğinde de aynı şeyi hissetmez. Ya da başka bir deyişle ortak duyguların ötesinde bazı dağların özelliklerine göre değişen duygulara kapılır, farklı hisler ortaya çıkarır. Ağrı'da başka, Erciyes'te başka, Aladağlar'da başka duygular çıkar ortaya. Hatta aynı dağa farklı zamanlarda gittiğinizde de farklı duygular yaşarsınız. Bunu dağlarda türkü söyleyen, dağın dilini bilen, dağ ile söyleşen, konuşan insanlar bilir.

Erciyes Dağı Kayseri'nin öz simgesi.. Remzi, işareti.. Ancak Kayseri deyince akla sadece Erciyes gelmez. Torosların önemli bir kısmı Kayseri sınırları içindedir. Aladağlar, Bakır Dağları, Tahtalı Dağları bunlardan sadece bazıları. Kayseri'de Erciyes dağların dağı gibidir. Ya da bazı köylülerin dediği gibi dağların ağası, abisidir. Toroslar başta olmak üzere diğer dağlar onun gölgesinde barınan çocukları, evlatları, akrabaları gibidir. Yiğit gölgesinde/duldasında saklanan yiğitler gibi..

Toroslar.. Yöresel adıyla, Aladağlar, Bakır Dağları, Binboğalar, Tahtalı Dağları… Sanki binlerce boğa omuz omuza vermiş, sırt sırta yaslanmış öylece bir şeyi bekliyorlar. Ya da karlar ala ala dağların kovuğuna saklanmış güneşten kaçıyorlar.. Her tepesinde bir efsane, her kovuğunda bir hikâye, her taşının altında bir türkü, bir ağıt, bir masal var.

Anadolu'nun çeşitli yerlerinde yaptığım gezilerde Toroslar ile ilgili bir ize rastlamam da tesadüf değilmiş. Mağaralardaki ve hikâyelerdeki boğa figürü ve kültü Toroslardan/Binboğalardan bağımsız değil. Rivayetlere göre Taurus yani boğa takımyıldızı, kuzey yarımkürede ve kışın gökyüzünde görülmektedir. Kışın diye özellikle belirttim çünkü eğer Mu ve Atlantis döneminde yaz aylarında görülen bu takım yıldız, kutupların yer değiştirmesi sonucu şimdi kışın görülmektedir. Bu takımyıldızının en parlak yıldızı Aldebaran'dır ve Arapça kökenli bir kelimedir. Takip eden anlamındadır. Takip ettiği ve ters ters bakan gözünü ifade eden Aldebaran yıldızı, Orion takımyıldızına bakmaktadır. Fakat Pleiades yedili yıldızı da takip ettiği için takip eden

anlamı kullanılmıştır. Babil astronomisinde Taurus yani boğa takımyıldızı, cennetin boğası ya da göklerin boğası olarak bilinmekteydi.

Kırşehir'den, Yozgat'tan, Çorum'dan, Niğde'den; nereden bakarsanız bakın yönünüz ya Erciyes'e ya da onun arkasında gözcüler gibi duran Toroslara bakar. İnsanın yüce olana el açması, ya da yüce olana bakması birbirinden farklı şeyler değil.. Torosların herhangi bir noktasında dağda olmanın dışında başka duygular hissedersiniz. Dedebeli'nde bir evliya mezarında Çukurovayı anlatır size Toroslar. Tahtalı dağlarında avazlar, ağıtlar, bozlaklar duyarsınız. Bakır dağlarında Ergenekon destanını düşünür, muhayyilenizde Orta Asya'ya gider gelirsiniz. Aladağlar'da suların sesinde dinlenir, bir çoban çeşmesinde çobanın azığını paylaşırsınız.

Kayseri'de bir dağın türküsünün bir başka dağın türküsüne, bir dağın ağıtının bir başka dağın bozlağına nasıl karıştığını dinlemek istiyorsanız, Erciyes'in solundan Dedebeli, Berçin Yaylası, Tahtalı Dağları, Bakır Dağları bölgesinden Aladağlara doğru gözünüzü, kulağınızı ve gönlünüzü verin. Tarlalarda çalışan insanların türküsü, dağlarda sürüsünü yayan insanların bozlağına karışır. Evinin duldasında yârini, oğlunu, torununu bekleyen ak saçlı ananın ağıdı, avşar köylerindeki halaylara karışır.

Yukarıdan baktığınızda yeryüzüne düşmüş yıldızları andırır Toros Dağları. Sırt sırta, omuz omuza vermiş gökyüzünü seyreden yıldızlar.. Bir başka açıdan baktığınızda ise üç kıtanın birleştiği yer. Afrika ile Asya'yı birbirine tutturup oradan kolunu Avrupa'ya uzanan bir geçmiş zaman hikayesi gibi..

Dağlar bolluk ve bereketse Toros dağları bu bolluk ve bereketin bizatihi kalbi olsa gerek. Allah'ın rahman ve rahim sıfatını iliklerinize kadar hissediyorsunuz. Nitekim Toroslar'da gezerken bitki zenginliği dikkatinizden kaçmaz. Her bir tepesinde, her bir vadisinde koku denizinde hissedersiniz kendinizi. Aklınıza gelen bütün çiçekleri görür hatta keyifle seyre dalarsınız. Ağaçlardan gelen kuş sesleri keyfinize eşlik eder. Dağların ormanla kesiştiği yerlerde adeta cenneti hissedersiniz. Peki, sadece çiçekler mi kokar Toroslarda. Ya o ağaçlar.. Dağların fidanları.. Dağların bekçileri.. Dağların gözleri.. Onların kokusu ise çiçeklerle yarışır.. Sedirler, çamlar, ladinler, andızlar, ardıçlar, her biri kendine özgü kokularıyla sizi kendinize, özünüze çevirir.

Karacaoğlan'ın, Dadaloğlu'nun neden bu yörelerden, bu bölgelerden çıktığını Torosları görmeden anlayamıyorsunuz. Sadece dağ

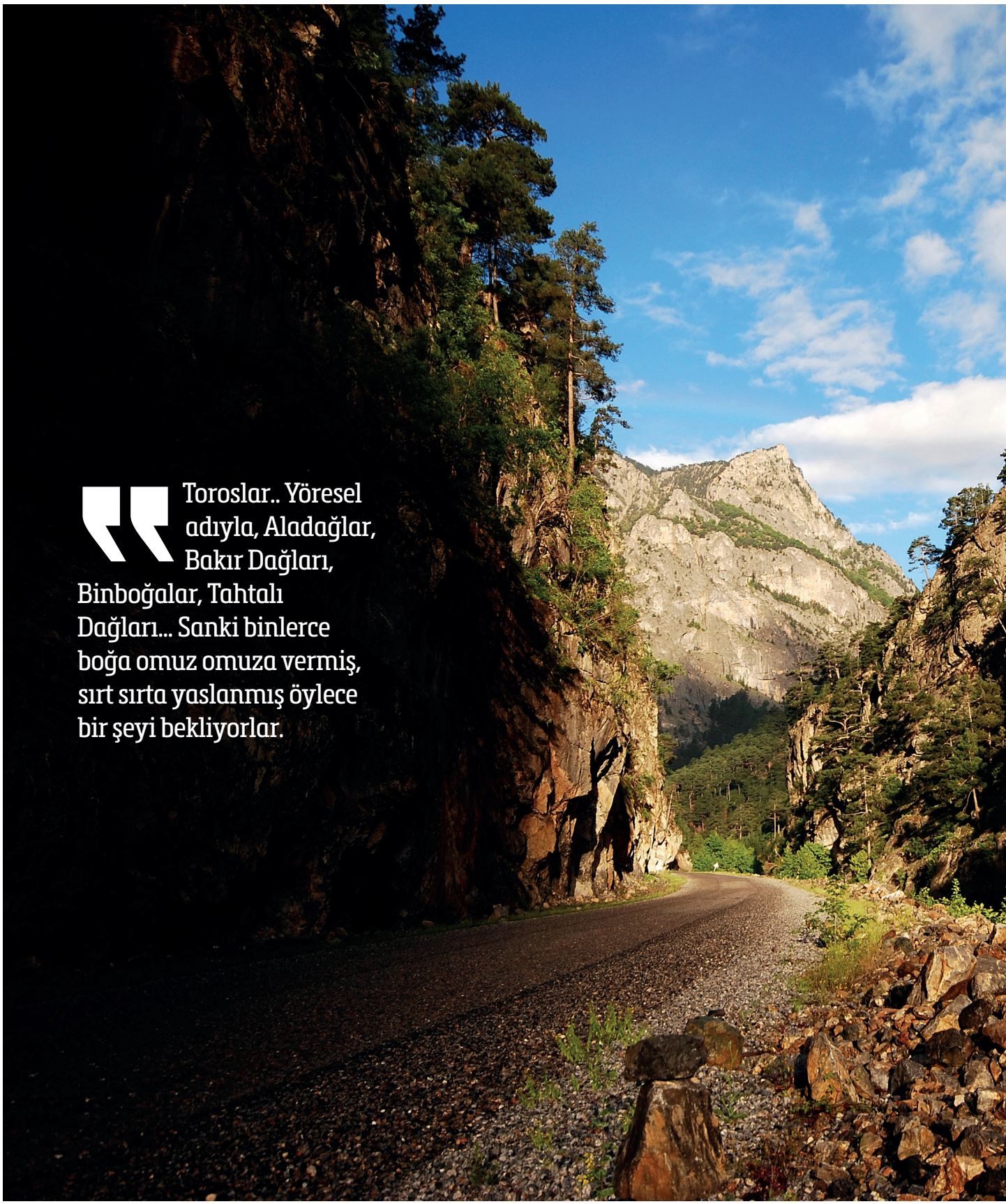

Toroslar.. Yöresel adıyla, Aladağlar, Bakır Dağları, Binboğalar, Tahtalı Dağları... Sanki binlerce boğa omuz omuza vermiş, sırt sırta yaslanmış öylece bir şeyi bekliyorlar.

türküleri değil, yar türküleri de dağlarda söyleniyor.. Ve Toroslarda her türkü bir uçurumdur artık. Kalbiniz sürçmeye görsün. Ama türkü bu. Dağda olduğu zaman kalbinizin sürçmesini ve o uçurumlara düşmesini istiyorsunuz. Ve bir türkünün avazında sonsuzluğu hissediyorsunuz. Karacaoğlan türkülerindeki kadının, güzelin, gülüşün, cananın ne olduğunu Torosları gezmeden hissedemezsiniz. Yavşanları koklamayan, çiçeklerle konuşmayan, su sesinde derdini demlemeyen, rüzgârda savrulmayan anlamaz elbet bu dediğimi. Elif bir çiçektir Toroslarda, Ayşe bir Sedir ağacıdır. Fatma bir tepedir, Zeynep bir türkü.. Emine sümbüldür, Hatce bir gül..

Toroslar.. Sırlı dağlar.. Dağların sırrı vardır. Torosların sırrı ise şiirlerde, türkülerde, ağıtlarda.. Toroslardan ayrılırken aslında suret olarak ayrılırsınız. Anlamınız oradan ayrılamaz. Ya da siz Torosları anlam olarak kendinizde taşırsınız. Dolayısıyla dağlarda dağlaşan insan artık şehirde içinde bir dağ taşır.. Kimi ona gönül dağı der, kimi kop dağı der, kimi uzaktaki dağ.. Ama insan da dağ da muradına ermiştir artık. Dağ insanda, insan dağda anlamını bulmuş ve yaratılışın sırrını idrak etmiştir.. Şairin dediği gibi:

Toros dağlarına sersem postumu
Orda bulsam yarenimi dostumu
Okusam her gün kerem ile aslımı
Ömrüme ömür katar toros dağları

Çıksam yücesine seyran eylesem
İnip aşkın deryasını boylasam
Gecelerde yar yar diye ağlasam
Bana şifa sunar mı toros dağları

Ozan İsmail

KAYSERİ'NİN ÇANAKKALE (BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI) ŞEHİTLERİ

Ruhi AKGÜMÜŞ

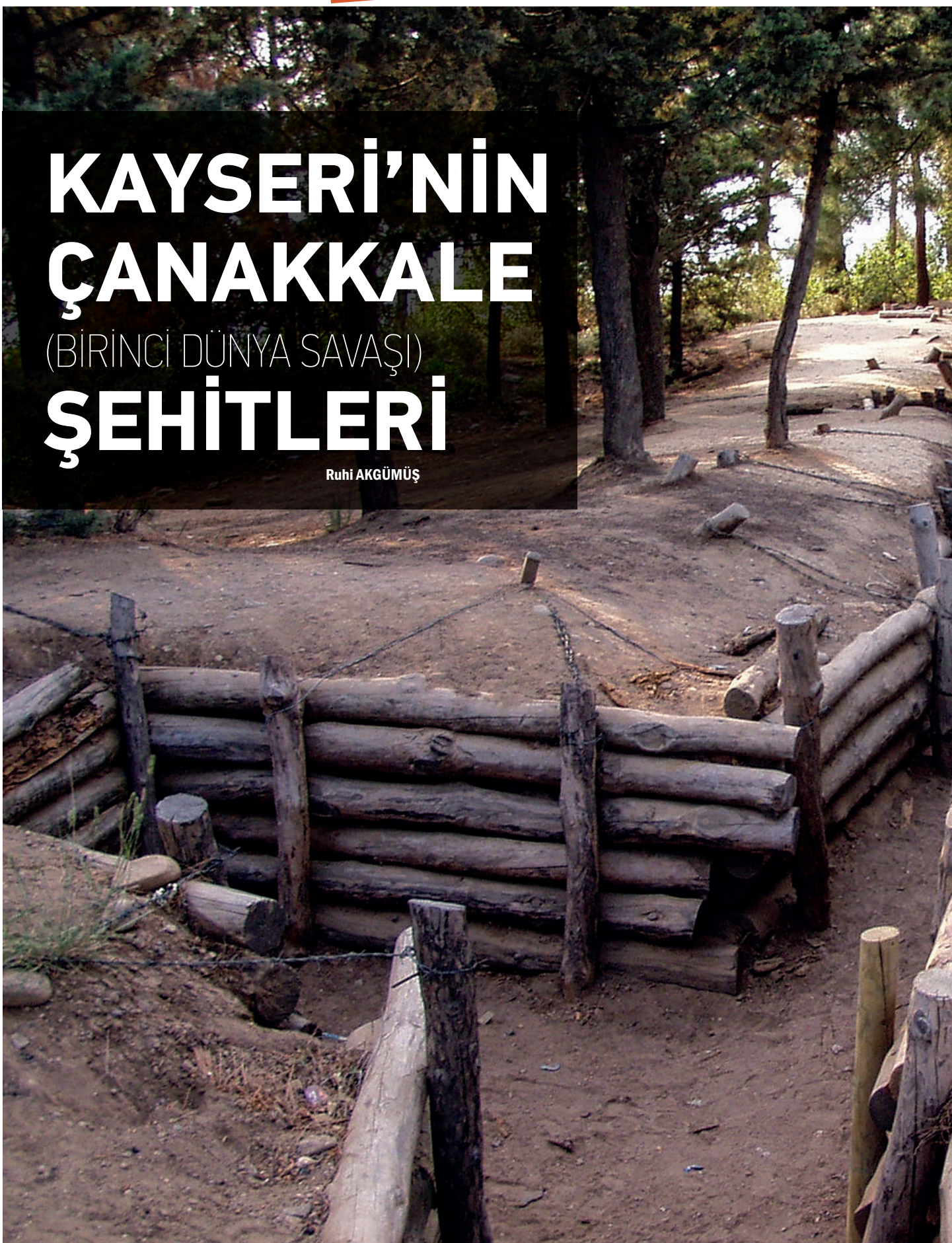

Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı ki dünyâda eşi?
En kesîf orduların yükleniyor dördü beşi,
-Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya-
Kaç donanmayla sarılmış ufacık bir karaya.
Ne hayâsızca tehaşşüd ki ufuklar kapalı!
Nerde -gösterdiği vahşetle- "bu: bir Avrupalı!"
Dedirir -yırtıcı, his yoksulu, sırtlan kümesi,
Varsa gelmiş, açılıp mahbesi, yâhud kafesi!
Eski Dünyâ, Yeni Dünyâ, bütün akvâm-ı beşer,
Kaynıyor kum gibi, tûfan gibi, mahşer mahşer.

MEHMET AKİF

Bundan tam yüzyıl önce Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'na girdi. Seferberlik emri ile 20 ile 45 yaş arası erkek nüfusu silahaltına çağırdı. Osmanlı coğrafyasının her bölgesi bu seferberlik emrine yüksek bir düzeyde katılım gösterdi. Askerlik şubelerinin önünde uzun kuyruklar oluştu. Acaba içinde yaşadığımız Kayseri bu çağrıya nasıl cevap verdi? Kaç şehit verdi? Bu şehitlerin sosyal kültürel ve demografik yapısı nasıldı? Geçen yüzyılın belirleyici savaşlarından biri olan Çanakkale'deki Kayseri'yi ortaya koymak ancak şehitler ve gaziler üzerinden olabilir diye düşünüyoruz. Başka bir deyişle, esnaflığı, ticari yönü, zekâsı ön plana çıkan ve bu yönleriyle tanınan Kayseri'nin bir başka yönünü Kayseri ve Kayserili kimliği bakımından anlamaya çalışacağız. Ticari yönü ile öne çıkan bir şehrin vatan mesele olduğunda her şeyi unutup cepheye nasıl gittiğini rakamlarla anlatmayı deneyeceğiz.

Biz bu çalışmamızda şu soruların cevaplarını ortaya koymaya çalıştık: 1914 yılı Kayseri nüfusu nedir? Kayseri şehrinin Kırım Savaşından 2014 yılına kadarki toplam şehit sayısı nedir? Kayseri'nin I. Dünya Savaşındaki toplam şehit sayısı nedir? Verdiği şehit sayısı itibari ile Türkiye sıralaması nedir? Şehit sayısının yaklaşık olarak Kayseri nüfusuna ve hane sayısına oranı nedir? Şehitlerin cephelere dağılımı ve ilçe dağılımı nedir? Cepheler düzeyinde şehitlerin Kayseri ilçelerine dağılımı nedir? Şehitlerin yaş dağılımı nedir? En küçük yaştaki şehit kimdir nerede şehit olmuştur? En yaşlı şehit kimdir kaç yaşında nerede şehit olmuştur? En fazla şehit hangi yaş grubundadır? Şehitlerin isim dağılımı nedir? Kayseri kaç Mehmet'ini kaç Mustafa'sını vb kaybetmiştir? En fazla şehit veren ilçe ve köy neresidir? Meşhur 57. Alayda şehit olan Kayserili sayısı nedir? Kayseri'nin meşhur Kasap Alayında (44. Alay) şehit düşen asker sayısı kaçtır? Şehitlerin şehit olma şekilleri nasıldır? (Cephe ve hastane oranları)

TABLO:1 1914 OSMANLI NÜFUSU

	MÜSLÜMAN	RUM	ERMENİ	ERMENİ KATOLİK	PROTESTAN	TOPLAM
OSMANLI DEVLETİ	15,044,846	1,729,738	1,161,169	67,838	65,844	18,520,016

KAYNAK: Güler Ali, 3. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri, Kayseri 2000, s.213

TABLO 2

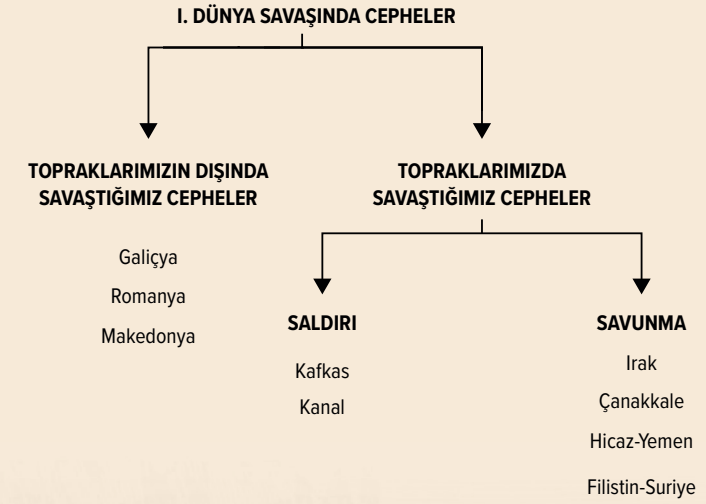

TABLO 3 BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞINDA OSMANLI KAYIPLARI

MUHAREBEDE ÖLEN YA DA KAYBOLAN	HASTALIKTAN ÖLEN	SAVAŞ ESİRİ	YARALI-SAKAT KALAN	TOPLAM
305,085	466,759	145,104	303,150	1,220,098

KAYNAK: Erikson Edward, Size Ölmeyi Emrediyorum, Çev: Tanju Akad, Kitap Yayınevi İstanbul,2003, s.313

TABLO: 4 - 1914 KAYSERİ NÜFUSU

	MÜSLÜMAN	RUM	ERMENİ	ERMENİ KATOLİK	PROTESTAN	TOPLAM
KAYSERİ	101,924	19,662	30,105	1,513	1,614	154818
DEVELİ	30,948	2,085	15689	2	404	49128
İNCESU	14559	3,773	0	0	0	18332
BÜNYANHAMİD	36861	1,070	2,865	0	0	40796
TOPLAM KAYSERİ	184,292	2,659	48659	1,515	2,018	263074

KAYNAK: Güler Ali, 3. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri, Kayseri 2000, s.213

AZİZİYE *(PINARBAŞI)*	50,344	8	1,038	4	60	51,454
KAYSERİ+AZİZİYE MÜSLÜMAN NÜFUS	234,636					

KAYNAK: Karpat Kemal Osmanlı Nüfusu, Timaş, s.376

TABLO 5

SAVAŞ	ŞEHİT SAYISI
I.DÜNYA SAVAŞI	1,771
İSTİKLAL SAVAŞI	275
PKK TERÖRÜNE ŞEHİT VERİLEN	138
TRABLUSGARP SAVAŞI	22
İÇ İSYANLAR	16
KIBRIS BARIŞ HAREKÂTI	7
BALKAN	4
KORE SAVAŞI	4
OSMANLI RUS SAVAŞI	4
OSMANLI YUNAN SAVAŞI	2
KIRIM SAVAŞI	1
TOPLAM	2,244

Şehitlerin rütbe dağılımı nedir? (Er, Subay oranı)

Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşına girdiğinde 3 milyon 476 bini gayri Müslim olmak üzere Anadolu ve Rumeli'de 18,520,016'lık bir nüfusa sahipti. (Tablo 1)

15,044,000 civarındaki Müslüman nüfusunun yarısını kadın kabul edersek, yaklaşık 7,500,000 erkek nüfusun 20 ile 45 yaş arasını seferberlik emri ile silah altına aldı. Savaşın sonuna doğru silah altına alınan asker sayısının toplam 2,608,000'e ulaştığı görülecektir. Osmanlı devleti 1914'te başlayıp 1918'e kadar süren bu savaşta toplam 9 cephede savaştı. (Tablo 2)

Askere çağrılan 2,608,000 insanın yarıya yakınını bu cephelerde kaybetti. (Tablo 3)

Savaşın sonuna doğru asker alma yaşının 20 yaşın altına indiği görülecektir. O dönemde yakılan ağıtlar" Hey onbeşli onbeşli, ve onyedililerin ağıdı" bize bu gerçeği göstermektedir. Onbeşliler'den kasıt 1315 doğumlulardır. (Miladi 1899) Onyedililer'den kasıt 1317 doğumlulardır. (1901 doğumlular)

Bu gerçeği şehit kayıtlarından da görmek mümkündür. Dokuz cephenin biri olan Çanakkale de en genç şehit kaydı olarak Afyon Emirdağlı İkizce Köyü'nden Satılmış oğullarından Mustafa oğlu Ali görülmektedir. 1319 (1902) doğumlu olan Ali 13 Ekim 1915 te Kirte Muharebeleri'nde 13 yaşında şehit düşmüştür.

1914 yılı Kayseri Nüfusu

Kayseri nüfusu ve nüfus değişimi Osmanlıda yapılan bütün nüfus sayımlarına yansımıştır. 1831 sayımında Karaman eyaletine, 1877

TABLO 6

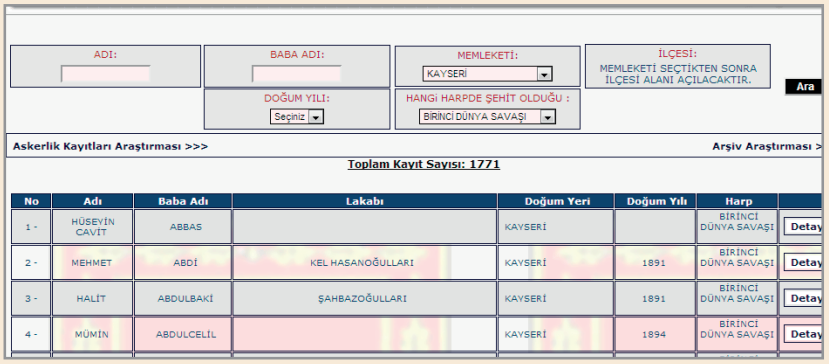

TABLO 7

İLÇE	ŞEHİT SAYISI
İLÇESİ BİLİNMEYEN	656
DEVELİ	361
PINARBAŞI-AZİZİYE	149
KOCASİNAN	138
BÜNYAN	101
YEŞİLHİSAR	80
İNCESU	60
TALAS	53
MELİKGAZİ	43
TOMARZA	36
YAHYALI	27
HACILAR	18
SARIOĞLAN	15
MERKEZ	12
SARIZ	7
ÖZVATAN	6
AKKIŞLA	5
FELAHİYE	4
TOPLAM	1,771

TABLO 8

YAŞ	ŞEHİT SAYISI	YAŞ	ŞEHİT SAYISI	YAŞ	ŞEHİT SAYISI
14	1	30	96	40	15
18	7	31	78	41	23
19	19	32	79	42	19
20	34	33	82	43	6
21	29	34	86	44	4
22	82	35	76	45	3
23	110	36	72	46	4
24	98	37	45	48	3
25	81	38	29		
26	70	39	30		
27	76				
28	107				
29	72				
TOPLAM	786	TOPLAM	673	TOPLAM	77

-1878, 1893 ve 1906-1907 sayımında Ankara vilayetine bağlı bir sancak olarak gösterilirken, 1914 sayımında müstakil bir vilayet olarak sayılmıştır. Kayseri'nin bağımsız bir il olarak sayıldığı 1914 sayımında nüfusa Kayseri Merkez, Develi, İncesu ve Bünyan-i Hamit kazaları toplam nüfusa dâhil edilmiştir. Bu haliyle Kayseri'nin toplam Müslüman nüfusu 184,292'dir. Yalnız Kayseri'nin I. Dünya Savaşındaki toplam 1,771 şehidine bugünkü Pınarbaşı kazası da dâhildir. Fakat 1914 nüfus sayımında Pınarbaşı nüfusu Aziziye adıyla Sivas'a dâhildir. Aziziye (Pınarbaşı)'nin nüfusu 50,344 kişidir. Kayseri toplamına eklendiğinde (Kayseri+ Aziziye Müslüman nüfus) 234,636 kişidir. (Tablo 4)

Kayseri Şehrinin Kırım Savaşından 2014 Yılına Kadarki Toplam Şehit Sayısı

1856 Kırım Savaşından 2014 yılına kadar Osmanlı Devleti ve onun bir devamı olan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin girdiği savaşlardaki şehit sayısı Milli Savunma Bakanlığı tarafından kayıt altına alınmış ve şehitler listesi adı altında yayınlanmıştır. Kayseri şehrinin bu savaşlardaki toplam şehit sayılarını bilmek konumuz açısından önemli görülmüş ve Kayseri'nin I. Dünya Savaşındaki şehit sayısının toplamdaki şehit sayısına oranı çıkartılmıştır. (Tablo 5)

Tablodan da anlaşıldığı üzere Kayseri belirtilen savaşlarda toplamda 2,244 şehit vermiştir. Bu şehitlerin en fazlası I. Dünya savaşında verilmiştir. Oran olarak % 79'dur. Kayseri; I. Dünya Savaşında verdiği 1,771 şehit ile bugün ki 81 il içerisinde 18. sıradadır.

Kayseri'nin I. Dünya Savaşı sırasındaki nüfusu Gayrimüslimler hariç Aziziye (Pınarbaşı)'nın da eklenmesiyle 234,636'dır. Kayseri'nin 1965-2012 yılına kadarki nüfus sayımlarında kadın erkek oranı yaklaşık %49 erkek %51 kadın olarak gözükmektedir. Bu oranı 1914 nüfus sayımına taşıdığımızda 234,636 olan nüfusun % 49'u yani 114,971'i erkek nüfusa karşılık gelmektedir. 1914 yılına ait nüfus piramidi yoktur. O halde 114,971 erkek nüfusun ne kadarı 20 ile 45 yaş arasıdır? Bu da yine kıyaslamalar yoluyla elde edilmiştir. Türkiye'nin 2012 nüfus piramidi çıkartılmıştır. Bu piramide göre 20 ile 45 yaş arası Türkiye'nin erkek nüfusu 15 milyon civarındadır. Bu da 2012 yılı toplam nüfusun 1/5'idir. Bu oranı 1914' e taşıdığımızda (114,971/5) yaklaşık 23,000 Kayserili erkeğin silâhaltına alındığının sonucuna ulaşmaktayız. 1,771 şehit olduğuna göre silâhaltına alınanların yaklaşık % 8'inin şehit olduğu ortaya çıkmaktadır. Hane sayısı da yine 1914 nüfus sayımında gözükmemektedir. Her evde 5 kişinin varlığını kabul edersek (234.6367/5) yaklaşık 47,000 hanedir. Her evden 1 şehit kabul edersek yaklaşık % 4 lük bir oranda hanenin bu acıdan doğrudan etkilendiği sonucuna varırız.

1,771 şehitten 1,629'un cephesi bellidir. 753 şehitle Çanakkale en fazla şehit verilen cephedir. Bunun oranı % 46'dır.

1,771 şehidin 1,115 inin ilçesi bellidir. En fazla şehit veren ilçe 361 şehitle Develi'dir. Bu oran %32'dir. (Tablo 7)

Cepheler düzeyinde şehitlerin Kayseri ilçelerine dağılımı Tablo 9'da gösterilmiştir.

Şehitlerin yaş dağılımı

1,771 şehidin 1,536'sının doğum ve ölüm tarihleri bellidir. En küçük şehit 14 yaşındadır. En yaşlı şehit 48 yaşındadır. En fazla şehit veren yaş grubu 23 yaştır. Şehitlerin % 51'i 14-29 yaş, % 44'ü 30-39 yaş % 5'i 40-48 yaş arasıdır. En küçük şehit ise 14 yaşındadır. Doğum yılı

TABLO 10

CEPHE	ŞEHİT SAYISI
ÇANAKKALE	753
KAFKAS	450
IRAK	268
CEPHESİ BELLİ OLMAYAN	141
GALİÇYA	59

CEPHE	ŞEHİT SAYISI
FİLİSTİN	58
ROMANYA	35
ARABİSTAN	7
TOPLAM	1,771

TABLO 9

İLÇE ADI	ARABİSTAN	ÇANAKKALE	FİLİSTİN	GALİÇYA	IRAK	KAFKAS	ROMANYA	CEPHESİ BELLİ OLMAYAN	TOPLAM ŞEHİT SAYISI
AKKIŞLA	1					3		1	5
BÜNYAN		39		6	13	28	1	14	101
DEVELİ	1	193	5	10	40	62	8	42	361
FELAHİYE		3			1				4
HACILAR		9	4	1	2	2			18
İNCESU		16	5	1	16	20	1	1	60
KOCASİNAN		49	6	5	32	40	4	2	138
MELİKGAZİ		17	1	2	8	12	1	2	43
MERKEZ		6	5					1	12
ÖZVATAN	1			1	2	1		1	6
PINARBAŞI	1	16	1	2	4	108	2	15	149
SARIOĞLAN		5		1	1	2	1	5	15
SARIZ			1		1	2		3	7
TALAS		22	1	1	6	14	1	8	53
TOMARZA		17			6	9	1	3	36
YAHYALI		12	1	1	2	7	1	3	27
YEŞİLHİSAR	1	33	5	2	5	8	1	25	80
İLÇESİ BELLİ OLMAYAN	2	316	23	26	129	132	13	15	656
TOPLAM	7	753	58	59	268	450	35	141	1,771

TABLO 11

SIRA	ADI	SAYI	SIRA	ADI	SAYI
1	MEHMET	250	14	YUSUF	30
2	MUSTAFA	138	15	SALİH	29
3	ALİ	114	16	SÜLEYMAN	29
4	AHMET	113	17	ABDULLAH	22
5	OSMAN	89	18	MAHMUT	22
6	HASAN	77	19	ŞABAN	20
7	İBRAHİM	64	20	DURMUŞ	17
8	HÜSEYİN	58	21	KADİR	13
9	ÖMER	56	22	RECEP	12
10	İSMAİL	47	23	İZZET	11
11	HALİL	38	24	HACI MEHMET	10
12	BEKİR	34	25	HACI	10
13	ŞÜKRÜ	30	26	HAMDİ	10

TABLO 13

İLÇE ADI	ARABİSTAN	ÇANAKKALE	FİLİSTİN	GALİÇYA	IRAK	KAFKAS	ROMANYA	CEPHESİ BELLİ OLMAYAN	TOPLAM ŞEHİT SAYISI
İLÇESİ BELLİ	2	316	23	26	129	132	13	15	656
DEVELİ	1	193	5	10	40	62	8	42	361
PINARBAŞI	1	16	1	2	4	108	2	15	149
KOCASİNAN		49	6	5	32	40	4	2	138
BÜNYAN		39		6	13	28	1	14	101
YEŞİLHİSAR	1	33	5	2	5	8	1	25	80
İNCESU		16	5	1	16	20	1	1	60
TALAS		22	1	1	6	14	1	8	53
MELİKGAZİ		17	1	2	8	12	1	2	43
TOMARZA		17			6	9	1	3	36
YAHYALI		12	1	1	2	7	1	3	27
HACILAR		9	4	1	2	2			18
SARIOĞLAN		5		1	1	2	1	5	15
MERKEZ		6	5					1	12
SARIZ			1		1	2		3	7
ÖZVATAN	1			1	2	1		1	6
AKKIŞLA	1					3		1	5
FELAHİYE		3			1				4

1902 ölüm yılı 1332 (1332+584=1916) (1916-1902=14 yaş).

En yaşlı şehitler 48 yaşında üç şehittir.

En fazla şehit hangi yaş grubundadır sorusunun cevabına gelince; 23 yaş ve 110 şehittir. (Tablo 8)

Şehitlerin İsim Dağılımı

1,771 şehidin isimlerine baktığımızda 221 farklı isim olduğunu görmekteyiz. Bu savaşlarda Kayseri 250 Mehmed'ini 158 Mustafa'sını 114 Ali'sini…. kaybetmiştir. En fazla şehid isminin Mehmed olması askerimize Mehmetçik denmesinin de ispatıdır. (Tablo 11)

Çanakkale muharebelerinde dillere destan olan tüm birliklerimizin gösterdiği kahramanlık hikâyesinde bir alayımızın ayrı bir yeri vardır. Bu Arıburnu muharebelerinde tümü şehit düşen ünlü Şehitler Alayı'dır. Yarbay Hüseyin Avni Bey'in komutasındaki 57. Alayın başta komutanları olmak üzere 628 kişilik mevcudunun tamamı 25-28 Nisan 1915 tarihleri arasında şehit düştü. Dünyanın en kahraman alayı içinde şehit düşen 5 Kayserili şehit de bulunmaktadır. Böylece 57. Alay'ın kahramanlığına; Kayseri'yi de ortak etmiş oldular. Alay daha sonra Galiçya ve Irak cephelerinde de savaştı. Galiçya da 2 Kayserili daha 57. Alay'da şehit olacaktır.

Kayseri'nin Meşhur Kasap Alayında (44. Alay) Şehit Düşen Asker Sayısı

Bozmadık cephe, basmadık düşman, dağıtmadık ordu koymayan hepsi Kayseri uşağı adı dillere destan şanlı 44. Alay… Bugünkü Kayseri Zincidere hava indirme tugayının bulunduğu yerde I. Dünya Savaşından önce 44. Kasap Alayı vardı. Bu alayın askerleri

TABLO 12: KASAP ALAYI

ADI	BABA ADI	DOĞUM YERİ	DOĞUM YILI	RÜTBESİ	ASKERLİK ŞUBESİ	İLÇESİ	ALAYI	44. ALAY TOPLAM	CEPHE	ÖLÜM TARİHİ
MEHMET	ŞEVİS	KAYSERİ	1887	ER	DEVELİ	DEVELİ	44	266	KAFKAS	1331
HACI MEHMET	ŞÜKRÜ	KAYSERİ	1888	ER	BÜNYAN	BÜNYAN	44	267	KAFKAS	1331
KADİR	TURAN	KAYSERİ	1887	ER	KAYSERİ		44	268	IRAK	1333
ALİ	VELİ	KAYSERİ	1889	ER	DEVELİ	DEVELİ	44	269	ÇANAKKALE	1331
MUSTAFA	VELİ	KAYSERİ	1886	ER	KAYSERİ		44	270	IRAK	1333
ABDULLAH	YAHYA	KAYSERİ	1883	ER	DEVELİ	DEVELİ	44	271	IRAK	1332
SABİT	YAHYA	KAYSERİ	1888	ER	KAYSERİ		44	272	IRAK	1333
ABDURRAHMAN	YUSUF	KAYSERİ	1890	ER	DEVELİ	DEVELİ	44	273	IRAK	1331
ALİ	YUSUF	KAYSERİ	1888	ER	DEVELİ	YEŞİLHİSAR	44	274		1331
ALİ	YUSUF	KAYSERİ	1889	ER	KAYSERİ		44	275	IRAK	1332
BEKİR	YUSUF	KAYSERİ	1888	ER	DEVELİ	DEVELİ	44	276	KAFKAS	1331
HALİL	YUSUF	KAYSERİ	1884	ER	DEVELİ	DEVELİ	44	277	IRAK	1333
RECEP	YUSUF	KAYSERİ	1884	ONBAŞI	ERKİLET	İNCESU	44	278	IRAK	1331

savaşa giderken, yol üstündeki Zincidere, Reşadiye, Talas halkı yollara dökülür askerin arkasından göğüsleri kabararak ve gözleri yaşararak dua okurlardı. 44. Alay askerlerini; genellikle Kayseri'de, Bünyan ve Pınarbaşı'na kadar olan Koramaz Dağı eteklerinden alırdı. Öyle ki bu köylerden biri olan Tavlusun 1919-1922 yılları arasında çoğu subay olmak üzere 48 neferle Kurtuluş Savaşı'nda en çok şehit veren köy olacaktır. Şanlı 44. Kayseri Kasap Alayı hepsi de Çandır'ın Çalakoz'un, Çiftönü'nün, Düvenönü'nün, Erkilet'in, Tomarza'nın, Yeşilhisar'ın, Pınarbaşı'nın… daha bıyığı bile terlememiş karayağız koç delikanlılarıdır.

1,771 şehitten 1,597 sinin alayı bellidir. Alayı belli olan 1,597 şehidin 278'i 44. Alayda şehit olmuştur. Alay hem Çanakkale, hem Irak, hem de Sarıkamış'ta savaşmıştır. Bir rivayete göre hiç muharebe kaybetmediği için Kasap alayı denmiştir. (Tablo 12)

1,771 şehidin 1,642'sinin nasıl şehit olduğu bellidir. Bunlardan 374 asker hastanede; 1,268 asker ise cephede çarpışarak şehit olmuştur.(%23 i hastanede % 77 si cephede)

Sonuç olarak Çanakkale sadece tarihteki savaşlardan bir savaş değil, bu toprakların ve bu milletin varolma savaşıdır. Osmanlı Devleti'nin her yanından gelen milletin (askerlerin demiyoruz çünkü çocuğundan yaşlısına her kesimden insan vardı) yurdunu, namusunu, geleceğini koruma mücadelesiydi. Kayseri bağlamında düşünürsek, Çanakkale savaşında Kayseri bir şehitler şehridir. En küçüğünden en yaşlısına her kesimden Kayserili cepheye koşmuş ve bu toprakların işaret taşları olmuşlardır. ■

KAYNAKLAR:

- **Çanakkale Tarihi Ansiklopedisi**, Değişim Yayınları, 4.ve 5. Cilt, Ocak 2008
- Dördüncü, Mehmet Bahadır, **Bir Milletin İmtihanı Çanakkale**, Yitik Hazine Yayınları, İzmir 2007
- Eren Bilal, Karatekeli Hakkı, **Bir Hilal Uğruna**, Cihan Yayınları, İstanbul 2012
- Erikson Edward, **Size Ölmeyi Emrediyorum**, Çev: Tanju Akad, Kitap Yayınevi İstanbul,2003
- Güler Ali, **3. Kayseri ve Yöresi Tarih Sempozyumu Bildirileri**, Kayseri 2000
- Kalkan Emir, **Afşar Ağıtları**, Ötüken Yayınları, İstanbul,2012
- Kalkan Emir, **Hoşcakal Şehir**, Ötüken Yayınları Ocak 2005
- Karpat Kemal, **Osmanlı Nüfusu**, Timaş Yayınları, İstanbul, Ocak 2010
- Özdemir Ahmet, **Öyküleri ile Ağıtlar 1**, TC Kültür Bakanlığı Yayınları 2.baskı Ankara 1994
- www.m.s.b.gov.tr Şehit Listeleri
- Yeşilyurt Yahya, **Yemen**, Babıali Kültür Yayıncılık, Aralık 2011

Hacı Kılıç Camisi ve Medresesi

Yusuf KARTAL
Fotoğraflar: Albert Gabriel, Yusuf Kartal, Osman Arabacı, Kemal Beğendik

■ F.: Osman Arabacı

Sıcak bir temmuz sabahında üç kızı olan bir ailenin içine birden bire doğmuşum. Bir evde erkek evladı olmanın sevinciyle evdekiler çok sevinmişler. Sevinçlerine akrabalar komşular katılmış.

Hacı Kılıç Camisinin kıble tarafında sağ taraftaki dibi çıkmazda bu sevinç camiye kadar taşmış. Anneannem düşen göbeğimi tam kıblenin önüne dışardan gömmüş. Torunum namazlı abdestli imanlı bir olsun diye. Biz büyüdükçe Hacı Kılıç'tan kopamaz olduk. Oyun oynarken hep onun şadırvanının suyunu içtik, oradaki hocaların dersinden geçtik. Öyle zaman oldu ki gençlik zamanlarımızda bile Hacı Kılıç'ta namaz kılmadığımız zaman kendimizi namaz kılmamış gibi görmeye başladık.

Caminin o dönemlerde çok ünlü hocaları vardı. Onlardan biri de Veli hocaydı. Bizim gençliğimizin en hızlı olduğu dönemlerde bizleri Hacı Kılıç'a sokan tek hocaydı. Verdiği vaazlarla bizi ve cami cemaatini çok etkilerdi.

İstasyon caddesi Kayseri'nin en işlek yerlerinden biriydi. Hacı Kılıç Camisi bu caddede olduğu için cemaati çoktu. Yan tarafi eski Kayseri evleriyle çevrili olup Hacı Kılıç Mahallesi, Orta Mahalle, Çandır Mahallesiyle çevriliydi. Yeni yapılaşmaya başlayan Kayseri'nin ilk apartmanları hala ordadır. Caminin tam karşısı Sahabiye Mahallesi hepsi de üçer katlı içleri mozaikli evlerdi. Vali konağının da orada olması ayrı bir ağırlık kazandırıyordu.

Biz eski taş evlerde oturuyorduk, yeni apartmanlar yapıldığında orada oturanlara tankü[1] denirdi. Bayramlar özellikle Ramazan Bayramı'nda şeker toplamaya gittiğimizde tanküler bize şekerin yanında mendil de hediye ederlerdi ki bu bizi çok sevindirirdi.

Gençliğimizde Venedik Kafe, Lider Bilardo orda olduğu için hemen hemen tüm gençler bu caddede olurlardı. Cuma günleri en genç cemaat bu camide olurdu. Hocalar içinde bu olay öğünecek bir durumdu arkadaşları arasında.

Caminin karşısında Vali konağının yanında Devlet Tiyatrosunun salonu vardı ki ilk tiyatro oyunlarını orada izlemiştik. O zamanlar ayda üç ya da dört kere Ankara'dan devlet tiyatroları gelirdi bazen de günün sevilen sanatçıları da konser verirdi. Hemen ilerisinde Taş Sineması caddeye ayrı bir hava verirdi. Gündüzleri kadınlar seansı da olurdu ki tüm Kayseri en acıklı filmleri orda izler ve nasıl ağladıklarını bayıla bayıla o hafta sinemaya gitmeyen komşularına anlatırlardı. İstasyon caddesi adeta bir sanat merkezi gibiydi.

Taş Sineması'nın yanında Asmaaltı Lahmacun Kayseri'ye ayrı bir tat verirdi. Orada yediğimiz lahmacunların tadı hala

1 **Tankü**: Geleneksel Kayseri ağzında modern demektir.

damağımızdadır. Taş sinemasında gazoz ve tost yemek de ayrıcalıktı.

Hasılı şu veya bu biçimde sosyal hayatımız caminin etrafında oluşuyordu. Mahallenin detayı elbette başka bir yazı konusu. Biz konumuza dönelim.

Hacı Kılıç Camisini mevcut iki kitâbesine göre, II. Keykâvus'un emriyle Selçuklu emîrlerinden Ebü'l-Kāsım b. Ali et-Tûsî tarafından 647 (1249-50) yılında yaptırılmıştır. Külliyenin adının nereden geldiği bilinmemekte, Hacı Kılıç'ın Ebü'l-Kāsım-ı Tûsî'nin lakabı olabileceği düşünülmektedir (Gabriel, I, 52).

Külliye cami ile medreseden oluşmaktadır. Her iki yapı da kesme taştan inşa edilmiş, caminin güney cephe duvar örgüsünde devşirme malzeme de kullanılmıştır; medresenin duvarları geçirdiği onarımlarda tamamen yenilenmiş durumdadır. Yapı kompleksine destek görevi yapmak üzere caminin güneydoğu köşesinde silindir, medresenin kuzeybatı köşesinde kare prizma biçiminde iki kule bulunmaktadır.

Cami mihrap duvarına dik beş nefe ayrılmış ve nefler, kare kesitli pâyelere oturan sivri kemerli beşik tonozlarla, daha yüksek olan orta nefin mihrap önü bölümü de pandantifli kubbeyle örtülmüştür. Kayseri'de Ulucami ile Kölük (Gülük) ve Huand Hatun camilerinde de görülen bu plan şeması, Hacı Kılıç Camii'nde medreseyle kaynaştırılarak yeni bir deneme halinde uygulanmıştır.

Caminin dışa taşkın ve yüksek cümle kapısı kavsarası mukarnaslı bir nişe sahiptir. Taçkapı yüzeyini kuşatan geometrik geçmeler, Kayseri yöresi taş işçiliğine özgü yüzeysel üslûpta işlenmiştir. Camiye ikinci bir giriş batı cephesinden açılmıştır. Fazla derin olmayan sivri kemerli bir niş içindeki basık kemerli bu kapı bezemesizdir. Giriş cephesinde, taçkapının iki yanında birer dikdörtgen pencere yer almakta, ancak sağdakinin önünü sonradan yapılan minarenin kaidesi kapatmaktadır. Diğer pencereyi yıldız geçmeli bir bordür çevrelemektedir. Bunların yanı sıra mihrap duvarına üç, batı duvarına da iki adet mazgal pencere açılmıştır. Caminin içinde de dışında olduğu gibi özenli bir taş işçiliğiyle karşılaşılmaktadır. Kavsarası mukarnaslı olan mihrap nişi, geometrik örgülü yıldız geçmelerden meydana gelmiş bir bordürle çevrilidir. Niş kemerinin

köşe dolgularındaki kaval silmelerden düğümlü geçme motifi, Konya Alâeddin Camii'nin avlu portalindeki süslemeleri hatırlatmaktadır.

Minarenin hemen yanında Kayseri Mirlivası Hüseyin Bey'e ait bir mezar bulunmaktadır. Kitabesinde 953 Ramazan (M.1552) tarihi okunmakta olan bu mezar önceleri caminin önünde bulunmakta iken, buradan cadde açılması üzerine caminin minaresi bitişiğine nakledilmiş, mezar taşları da minare kaidesine yerleştirilmiştir.

Girişteki mukarnaslı nişin altında celi sülüsle yazılmış bir kuşakta Tevbe Suresi'nin 18. ayeti yer almaktadır: "Allah'ın mescidlerini ancak Allah'a ve ahiret gününe imân eden, namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren ve Allah'tan başkasından korkmayan kimseler imâr eder. İşte doğru yola ermişlerden olmaları umulanlar bunlardır." âyet-i kelimesi yazılıdır.

■ F.: Kemal Beğendik

■ F. Osman Arabacı

Cami girişinde bu yazı; beyaz mermer üzerine yazılmışken, medrese kapısında taş üzerine işlenmiştir. Giriş kapısı basık kemerlidir. Sağ ve solda mukarnaslı nişli mihrabiyeler yer alır. Taçkapı dış pervazında yukarıya kadar uzanan sütunlar ve içte; giriş kapısının iki yanındaki küçük sütunlar da geometrik karakterde değişik desenlerle süslenmiştir. Yalnızca medrese kapısının dış pervazında mukarnaslı bordür dolaşmaktadır. Bu kapının üst kısmındaki kitabede celi sülüsle Arapça olarak iki satır halinde yazılan metnin tercümesi şöyledir: "Bu mübarek medresenin yapılmasını Keyhüsrev'in oğlu yüce sultan, din ve dünyanın şerefi, fetihler sahibi, Keykâvus devrinde 647 (1243) senesinde zayıf kul Tûs'lu Ali oğlu Ebu'l-Kâsım eliyle emretti."

Caminin kuzey cephesinden üç kemerle medresenin avlusuna geçiş sağlanmıştır. Bu kemerlerden ortadaki, yandakilerden daha yüksektir. İki eyvanlı, avlusu revaklı tipte ve tek katlı olarak inşa edilen medrese, cami ile aynı eksen üzerinde yer almadığından kuzey-güney doğrultusunda değildir. Doğudaki giriş eyvanı ile batıdaki ana eyvan iki yapının birleştiği köşededir. Ana eyvanın yanında kışlık dershane, doğu ve kuzey cephelerde de öğrenci odaları sıralanmaktadır. Bütün mekânlar beşik tonozla örtülü olup bunlardan kışlık dershanenin tonozu diğer mekânlardan farklı biçimde avluya paraleldir. Odalarda birer ocak bulunmaktadır.

Medresenin taçkapısı cepheden dışa taşkın ve yüksektir. Kavsarası mukarnaslı portal nişinin cephesi, geometrik geçmeler ve geometrikleşmiş örgülü kûfî yazı bordürleriyle bezenmiştir. Giriş eyvanından ve cami içinden birer geçişi olan cami bünyesindeki beşik tonozlu odanın orijinal işlevi bilinmemekte, sonradan 959 (1552) yılında camiyi tamir ettiren Hüseyin Bey'in türbesi olarak düzenlendiği görülmektedir. Külliyenin kurucusu Ebü'l-Kāsım b. Ali et-Tûsî'nin türbesi ise Tokat'tadır. Giriş cephesinin önüne, yakın tarihlerde yapıya bitişik olarak inşa edilen minare kare kaideli ve silindirik gövdelidir. Kölük ve Huand Hatun camilerinde olduğu gibi özgün minarenin (ezan köşkü) çatıda iki portal arasında yer aldığı kabul edilebilir. Medresenin giriş eyvanının yanından çatıya çıkışı sağlayan merdiven de bu görüşü desteklemektedir.

Anadolu'da, cami ve medresenin tek yapıda birleştirilmesinin ilk örneğini teşkil eden Dânişmendliler'in Kölük Camisi'nden sonra Hacı Kılıç Camisi ve Medresesi daha gelişmiş bir örnektir. Fakat cami ile medrese arasında bir bütünlük oluşturma isteği, bu deneme yapısının detaylarında bazı aksaklıklara sebep olmuştur. ■

Kaynak: Taşınmaz Kültür Varlıkları Envanteri, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Yayınları, Kayseri 2008

BİR KAYSERİ
YOLCULUĞUNUN ARDINDAN

Dilek ERİM

Kayseri… Uzun zamandır gitmek, görmek, fotoğraflamak istediğim şehir. Sonunda, Suretialem Fotoğraf ve Sinema Sanatı Derneğinin fotoğrafçılar buluşması sayesinde tanıştığım güzel şehir.

Kayseri'de ilk gözüme çarpan, modern binalarla tarihi yapıların uyum içinde, düzenli bir görüntü oluşturmasıydı. Seyir tepesine doğru yola çıktığımızda Erciyes, başındaki bulutlarla ve heybetli duruşuyla karşıladı bizi. Şehri kanatları altına almış ve adeta koruyuculuğunu üstlenmişti. Bu ihtişamlı görüntüden gözümü alamadım desem yalan olmaz. Seyir tepesi, şehri panoramik olarak görmemizi sağladıysa da daha yakından tanımak için sabırsızlanıyordum.

Bir şehri tanımanın en iyi yolunun sokaklarında yürümek hatta kaybolmak olduğunu bilerek başladık yürümeye. Kayseri Ulu Cami (Cami-i Kebir) ilk durağımız oldu. 9 asırlık cami tarihe meydan okuyor gibiydi. 1135 tarihinde, Danişmendli hükümdarı Melik Mehmet Gazi tarafından yaptırılan cami iç ve dış mimarisi ile, ışık oyunları ile güzel fotoğraflar verdi bizlere. Yanındaki bedesten 1498 yılında inşa edilmiş ve o zamanlar bezciler, çuhacılar, abacılar, kumaşçılar faaliyet gösteriyormuş. Günümüzde de içinde hala faaliyetlerine devam eden kumaşçılar, kilimciler bulunuyor.

Bedestendeki çekimlerimizi bitirdikten sonra sıra Kapalıçarşı'ya geldi. Osmanlılar zamanında yapılan çarşılar içinde İstanbul'dan sonra en büyüğü olan çarşı, tarihindeki yangınlarla zarar görse de yapılan çalışmalardan sonra ayakta kalmayı başarmış. Kuyumcuları, baharatçıları, hediyelik eşya satan dükkânları, urgancıları ile birlikte gelen misafirlerini tüm canlılığı ile karşılamaya devam ediyor.

Kapalıçarşı'dan geçerek, şehrin kalbinin attığı, Bürüngüz Camiinin de bulunduğu Cumhuriyet

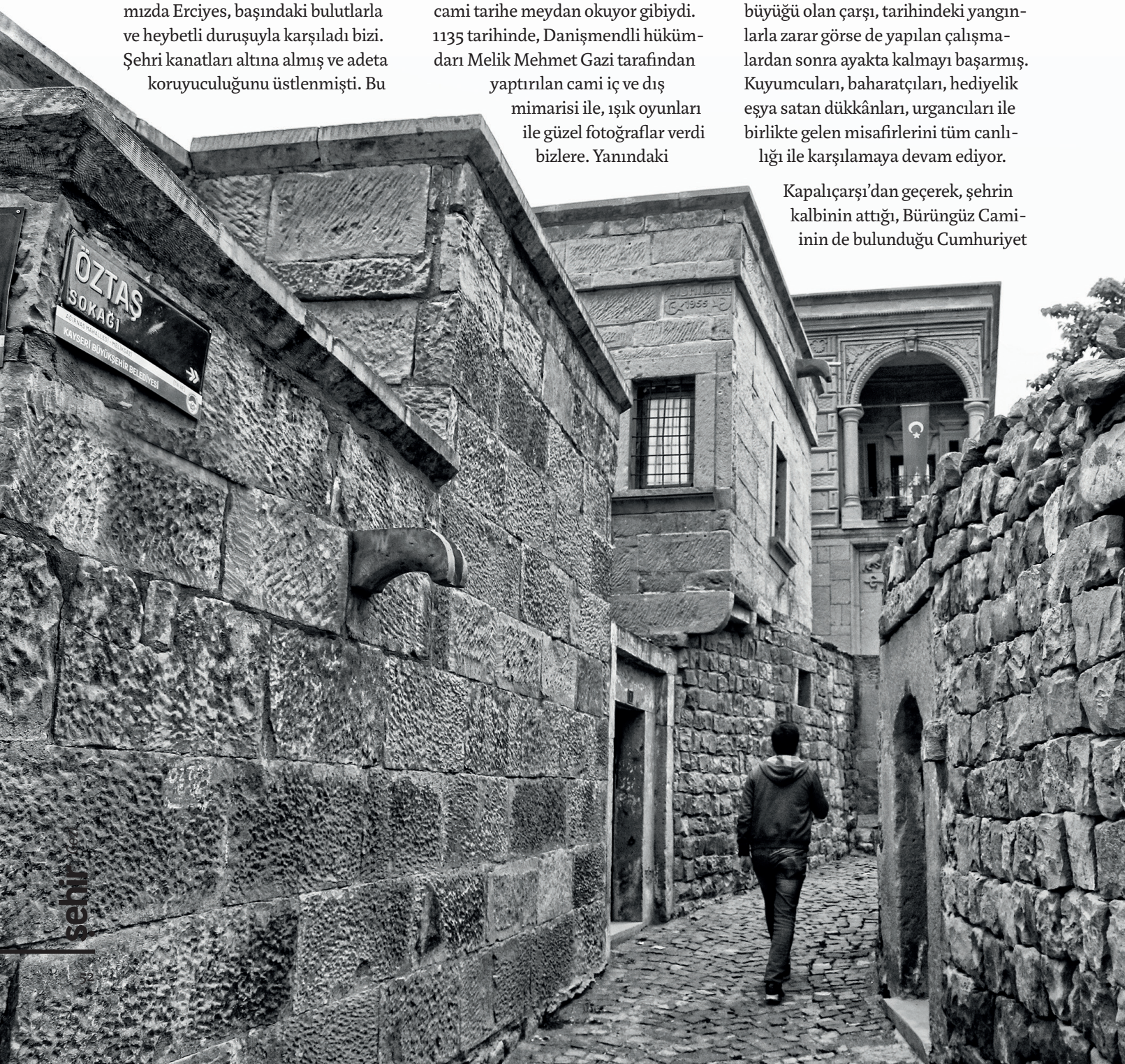

> Kayseri'de ilk gözüme çarpan, modern binalarla tarihi yapıların uyum içinde, düzenli bir görüntü oluşturmasıydı. Seyir tepesine doğru yola çıktığımızda Erciyes, başındaki bulutlarla ve heybetli duruşuyla karşıladı bizi.

Meydanına geldiğimizde, esnaflarla sohbet etmeyi de unutmadık tabii ki. Çekim molalarından sonra yola devam ederek Hunat Hatun Medresesine ulaştığımızda artık bir çay-kahve molasını haketmiştik.1200'lü yıllarda şehrin merkezinde yapıldığını öğrendiğimiz medresede, üstü açık kare planlı bir avlunun etrafında sıralanmış öğrenci odaları ve dershane bölümleri dikkat çekiciydi. Bugün kültürel ve sanatsal anlamda hediyelik eşya çarşısı olarak da kullanılan medresenin bahçesinde çayımızı içerken rotamızın devamı için biraz da enerji topladık.

Medreseden kısa bir yürüyüşle Hacı Kılıç Camisi'ne geçtik. Anadolu Selçuklu devletinin son dönemlerinden kalan cami 750 yıllık tarihine rağmen dimdik ayakta duruyor ve bizi güzel bir şekilde karşılıyordu. Dikdörtgen şeklindeki formu ve giriş bölümündeki dikdörtgen camları ile güzel fotoğrafların çıkmasına yardımcı oldu. Çekimlerimizi bitirdikten sonra sıra biraz da keyif yapmaya geldiğinde yolumuz Talas Osmanlı Sokağına çıktı.

"Eski Talas" denilen bölgede, restore edilmiş birçok yapıyı bünyesinde barındıran Osmanlı Sokağında geleneksel sanatların devam ettirildiği atölyeler, gümüş ürünlerinin, el sanatlarının satıldığı hediyelik eşya dükkânları ve kafeler yer alıyordu. Osmanlı Sokağı, samimi ve sıcak mekânları ile güzel sohbetlerimize ev sahipliği yaptı.

Kayseri'de beni en çok etkileyen yerlerden biri Ağırnas diğeri de Germir oldu. Hikâyelerini dinleyince haksız olmadığımı anladım. Ağırnas'ın günümüzden 3,000 yıl önceye dayanan bir tarihe ve dehlizlere, yer altı şehirlerine sahip olan bir yerleşim merkezi olduğunu ve Mimar Sinan'ın doğduğu evin de orada olduğunu öğrenmek çok şaşırtıcıydı. Büyük dehanın yaşadığı evi görmek, kasabanın sokaklarında gezmek tarih sayfalarında geriye dönmek gibiydi. Mimar Sinan'ın doğduğu evin altında bulunan dehlizlere girmek, bu yolların bağlantılı olabileceği yerleri hayal ederek tarihte yolculuk yapmak muhteşem bir deneyimdi.

Son yapılan araştırmalarla 12.-13. yüzyılda kurulduğu ortaya çıkan Germir ise Rumların, Ermenilerin ve Türklerin oluşturduğu kültürlerin hoşgörü içinde bir arada yaşadığı bir yerleşim yeriymiş. Zamanında Orta Anadolu'nun da en önemli beziryağı üretim merkezi olan Germir'de günü-

müze sağlam olarak ulaşmayı başaran bezirhaneler dikkat çekiciydi. Tarihi dokusuyla koruma altına alınarak sit alanı ilan edilen Germir köyü ayrıca, dünyaca ünlü sinemacı Elia Kazan'ın ailesinin de köyü olarak tarihte yerini almış. Tüm bunları görüp öğrendikten sonra, Kayseri'nin daha ne gibi sürprizlere sahip olduğunu düşünmekten de kendimi alamadım.

Son durağımız Hürmetçi köyü oldu. Yılkı atlarını fotoğraflamak için gittiğimiz köyde, önce rahvan at yarışlarını seyretme şansımız oldu. Rahvan at yarışları, daha çok Ege Bölgesinde görülen 50 senelik bir geçmişi olan ve atların çok hızlı yürümesi üzerine kurulmuş bir spor dalı. Burada atların ısınmasını ve yarışları fotoğraflamak gerçekten sürpriz oldu bizler için.

Yarışlardan sonra sıra yılkı atları çekimine geldiğinde hepimiz sabırsız ve meraklıydık. Öncesinde bilgiler almış olsak da sanırım bu şöleni yaşamadan anlamak imkânsızdı. Tozu dumana katan yılkılar, göz gözü görmeden duyulan at sesleri, ayaklarımızın altında yerin sallanması, büyük bir heyecan içinde basılan deklanşörlerin sesi… Kesinlikle yaşanması gereken ve unutulmayacak anlardandı.

Kayseri… Tarihi ile misafirperver insanları ile beni kendine hayran bırakan şehir. Kısa bir zaman diliminde de olsa tanımaktan mutlu olduğum daha geniş zamanlarda detaylı bir şekilde tanışmayı umduğum güzel şehir. ■

MEHMET BOZDAĞ İLE

DİRİLİŞ ERTUĞRUL

KAYSERİ VE TARİH ÜZERİNE

Söyleşi: Şehir Kültür Sanat
Fotoğraflar: Tekden Film

Bir insanın kimliği aslında eseridir. Siz Diriliş Ertuğrul ile sembolleştiniz. Mehmet Bozdağ kimdir dediğimizde kısa biyografinin ötesinde bir anlamı var artık. Yine de soralım. Mehmet Bozdağ kimdir?

Kayseri'de doğdum. Sorumluluk almanın, erken yaşta iş hayatına atılmanın önemini ifade etmesi bağlamında atalarımızın çok sarih ifade ettikleri bir sözle başlamak isterim: "*Baba malı tez tükenir, evlat gerek kazana*". Zira bende babamın doğru yönlendirmeleri neticesinde erken yaşta iş hayatına atılmış oldum. Beş yaşında ilk ticari girişimime babamın teşvikiyle başladım. Babam toptancıydı. Bana da bir tezgâh yaptı. Tezgâha çikolatalar, şekerlemeler vs. malları getirirdi. Bende onları satardım. Ticarete erken yaşta atılmanın saymakla bitiremeyeceğim kadar çok faydasını gördüm. İlk olarak erken yaşta ticaret yapmak insana pratik bir zekâ kazandırıyor. Bakış açınızı genişletiyor. Bunun yanında daha ilkokuldan itibaren dedemin, amcamın ve annemin sayesinde iyi bir kitap okuyucusu oldum. Özellikle annemin üzerimde tesiri büyüktür. En zor günlerimden itibaren beni motive eden ve hedeflerime yürümemde daima beni yüreklendiren annem olmuştur. Annemin kulağıma fısıldadığı cümleler hayat ilkem olmuş ve gayemi belirlemiştir.

Liseyi Kayseri'de meslek lisesinde okudum. O dönem üniversite eğitiminde meslek liselerine getirilen kat sayı uygulaması nedeniyle tarihe karşı aşırı merakım

ve tarihçi olmak isteğime rağmen Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi'nde istemediğim bir bölüme gitmek zorunda kaldım. Üçüncü sınıfta orayı bıraktım ve hayallerimin peşine düştüm. Tekrar sınava girdim. Kıbrıs'ta Lefke Avrupa Üniversitesi'ne gittim. Bir yıllık tarih eğitiminden sonra Sakarya Üniversitesi'ne yatay geçiş yaptım. Sakarya Üniversitesi'nde tarih bölümünü bitirdim ardından aynı üniversitede sosyoloji dalında yüksek lisans yaptım. Üniversiteyi bitirdikten sonra Kayserili Kemal Tekden hocamla ortak olarak film şirketini kurduk. Birçok güzel projeyi hayata geçirmeye çalıştık ve çalışmaya da devam edeceğiz.

Köyünüz Kayseri'nin ilk Türk yerleşim yerlerinden biri. Hatta tabir yerindeyse Anadolu'nun Türkleşmesinde ve Müslümanlaşmasında öncü olan Kızılırmak boyu köylerinden diye hatırlıyorum. Bu anlamda köyünüzün siz ve eserlerinizdeki etkilerinden söz edebilir miyiz?

Kışları şehirde yazları köyde geçirirdik. Bizim köyümüz Horasan'dan Anadolu'ya gelen Akkoca Sultan Ali

■ Turgut Alp

■ Ertuğrul ve İbn Arabi'nin Konuşması

Baba tarafından kurulmuştur. Köylülerin sözlü hafızası menkıbelerle doluydu. Büyüklerden bu hikâyeleri dinleyerek büyüdüm. Bu hikâyelerden Yeseviliği, Dervişliği, Yunus'u, Mevlana'yı öğrendim. Bu hikâyeler sayesinde medeniyet ocağımızdan haberdar olmuştum.

Bozkırın uçsuz bucaksız sonsuzluğunda geçen yazlar benim için bol kitap okumak ve bolca özgürlük demekti. Uzun yaz gecelerinde zamanı hayaller süslerdi. Bu anlamda köyümüz hayal dünyamın şekillenmesine büyük tesiri oldu. Bir senarist ve yapımcı için hayalden daha büyük bir kuvvet yoktur. Bu anlamda köy benim en büyük sermayem oldu. Ayrıca köy demek bitmek bilmeyen bir mücadele demekti. Kavurucu yaz sıcaklarında nohut toplamak, harman kaldırmak, bal sağmak, sığır beklemek, çayırlarda mantar toplamak aynı zamanda bir eğitim faaliyetiydi. Tüm bu faaliyetleri yaparken sabretmeyi, hadi-

> Bir senarist ve yapımcı için hayalden daha büyük bir kuvvet yoktur. Bu anlamda köy benim en büyük sermayem oldu.

■ Süleyman Şah

■ Hayme Ana

selere farklı bakabilmeyi, tabiatın da bir ruhu olduğunu idrak ettim. Bizim arılarımız vardı. Arılardan çok şey öğrendim. Arıların çalışma disiplinine ve sistemine hayran kalmıştım. Ne muazzam bir dünyaydı arılar âlemi... Şimdi o yıllar çok özlüyorum. Köyde geçen yıllarımdan yola çıkarak bazı film senaryoları yazdım. İnşallah sinema filmi çekeceğim.

Tarih ve Sosyoloji eğitimi almanızın, doğduğunuz köyün Türk ve İslam tarihi açısından önemli bir köy olması, doğduğunuz şehrin Selçuklunun sembol şehirlerinden biri olması, Mimar Sinan'ın, Davud el Kayseri'nin, Seyyid Burhaneddin'in hemşehrisi olmanız kişiliğinize, kimliğinize ve sanatınıza yansıması hakkında neler dersiniz?

> Davud el Kayseri sizi hikmetle, irfanla ve İbnü'l Arabi ile tanıştırıyor. Seyyid Burhaneddin sizi Horasan ile buluşturuyor. Bu üç ana ırmak sizi deryalara taşıyor.

Ben disiplinler arası eğitime çok önem veriyorum. Ayrı ayrı dallarda alınan eğitim kişiye çevresinde oluşturulmuş sınırları kaldırma gibi, bilgi ve becerilerini gerçek hayat

durumuna uyarlama gibi fırsatlar sunuyor. Tabi bu eğitimin birbiriyle alakalı alanlarda olması icap eder. Mesela tarihi meselelere sosyolojik bakılması gibi, sosyolojik meselelerin de tarih ekseninde analiz edilmesi çok mühim faydalar getirir. Bu iki disiplin arasında eğitim almak hem tarihi anlamda, hem de sosyolojik anlamda birçok meselede size üç boyutlu bir bakış açısı kazandırıyor.

Bunu ekrana ve sinemaya uyguladığınızda da müthiş bir hikâye zemini ortaya çıkıyor. Hangi hikâyeden hangi projeyi çıkaracağınızı zaten tarihsel metinleri okurken görebiliyorsunuz. Bu iki disiplin size böyle bir bakış açısı veriyor. "*Nasıl bir proje ortaya çıkacak*" ve "*çıkacak olan proje bugünün insanına ne verecek*" sorularını bu iki bilim sayesinde cevaplayabildim.

İsimlerini zikrettiğiniz zatlar aslında bizim medeniyetimizin kurucu babalarıdır. Mimar Sinan'ı anlamaya başladığınız vakit İslam mimarisini, tevhid ruhunun taşa verdiği manayı ve İslam şehirciliğinin ne olduğunu idrak ediyorsunuz. Davud el Kayseri sizi hikmetle, irfanla ve İbnü'l Arabi ile tanıştırıyor. Seyyid Burhaneddin sizi Horasan ile buluşturuyor. Bu üç ana ırmak sizi deryalara taşıyor. Bu isimlerin şehrimizden çıkması bizi bu anlamda bir hayli bahtiyar kılıyor. Ancak onların izinden gidersek…

Ben Davud el Kayseri'nin ismini İbnü'l Arabi'den evvel duymuştum. Ortaokul veya lise yıllarında Kayserili meşhurla ilgili bir ödev hazırlar iken Osmanlının ilk müderrisinin Kayserili olması gururu okşamıştı. Osmanlının temelinde bir Kayserilinin olması beni ziyadesiyle mutlu etmişti. Davud el Kayseri'yi hayatını

okurken İbni Arabi hazretlerine ulaştım. Yıllar sonra da İbni Arabi hazretlerinin hikâyesine yer verdim. O yüzden bu üç ismin benim fikir ve ruh dünyamda tesiri büyük. İlerleyen yıllarda yine bu isimlerle ilgili güzel işlere imza atacağım.

Kıbrıs'ta gördüğünüz rüyaya gelelim. Her şey bir rüya ile başladı dediniz bir konuşmanızda. Ne gördünüz rüyanızda ve bunu nasıl yorumladınız?

Rüyamda İbni Arabi Hazretlerini görmüştüm. Fakat rüyanın içeriğine girmek istemiyorum. Bana hissettirdiği anlam nedir diye sorarsanız; hayalini kurduğum dünyayı ekranlara taşımam gerektiği mesajıdır diyebilirim. Şükürler olsun yoğun gayretlerimiz Allah'ın lütfuna mazhar oldu ve bu hayalim gerçekleşti.

Büyük bir kütüphaneniz olduğunun duyduk hangi kaynaklardan besleniyorsunuz? Gençlere ne okumalarını tavsiye edersiniz?

Okumaya erken yaşlarda başladığım için kendimi şanslı sayıyorum. Tabi o günden bugüne birçok kıymetli eser okuma ve biriktirme fırsatı elde ettim.

> Kayseri parlak zekâlı insanların şehridir. Özellikle genç kuşak iktisadi zihniyetlerini geliştirdikleri kadar kültür dünyalarını da beslemeleri gerekiyor.

İngilizce Türkçe, Arapça kitaplar var. Bunların yanında Osmanlıca el yazması olan nadide eserlerimiz var. Bunları ayrı özel bir yerde muhafaza ediyoruz. Yine uzun zamandan beri süreli yayınları düzenli olarak takip ettiğim için iyi bir dergi koleksiyonuna sahip olduğumu söyleyebilirim. Birinci el kaynaklar benim için çok önemli. Tarih ve sosyoloji başta olmak üzere siyaset, ekonomi, sanat ve sinema ile ilgili düzenli olarak okuma yapmaya çalışıyorum. Günde dört saat okumadığımda kendimde bir boşluk hissediyorum.

Artık Tekden Film, Mehmet Bozdağ, Diriliş Ertuğrul denilince akla Kayseri geliyor. Şüphesiz ki evrenseli mahalli olana hapsetmiyoruz. Peki, son olarak Kayserili gençlere tavsiyeleriniz nelerdir?

Kayserili kardeşlerimden şehrimize yakışır bir gayret bekliyorum. Kader gayrete âşıktır. Kayseri parlak zekâlı insanların şehridir. Özellikle genç kuşak iktisadi zihniyetlerini geliştirdikleri kadar kültür dünyalarını da beslemeleri gerekiyor. Sermaye kültür ile buluştuğu vakit mana kazanır. Aksi takdirde bir metadan öteye geçemez. Bence şehrimizin şu ana kadarki en büyük eksikliği kültürel projelere yeterince değer verilmeyişidir. Kâr elde edemediği için kültürel projelere değer verilmeyen bir zihniyet hâkim. Bu anlamda beni ümitlendiren gelişme Kayseri Lisesi'ne açılan müze oldu. Ayrıca bu derginin neşredilmesi ve bir akademinin kurulması beni çok heyecanlandırdı. Yine 24 saat açık bir kütüphanenin açılacak olması şehrime dair umutlarımı yeniden diriltti. Başta Büyükşehir Belediye Başkanımız olmak üzere emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum. Bu hizmetlere inşallah iş adamlarımız da gönüllü olarak destek verir ise büyük işlere imza atılmış olur. ■

ÜLKEMİZİN DEĞERLERİNİ KORUYORUZ!

Bu yüzden kendi madenlerimizde
çıkardığımız taşı, elektrikten oksijene
kendi kaynaklarımızı kullanarak
kendimizin geliştirdiği makinelerde işliyor,
taşyünü üretiyoruz.

Taşyünü yalıtım ürünlerimizle,
yapıları sıcaktan, soğuktan, gürültüden,
yangından, nemden koruyor,
ülkemizin enerji israfını önlüyoruz.

Yalıtımda taşyünü... Taşyününde Ravaber

(Isı Yalıtımı) (Yangın Yalıtımı) (Ses Yalıtımı) (Nem Yalıtımı)

ravaber®
"yalıtımın yapı taşı"

ravaber.com

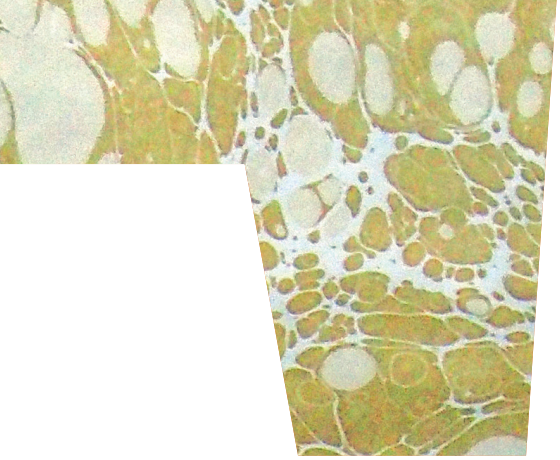

Suda bir gizli yol, pırıltılı iz;
Suda ezel fikri, ebed duygusu.
Necip Fazıl

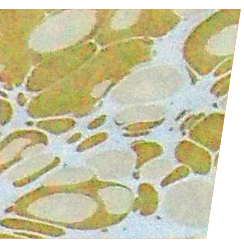

ebru

Suda Yolculuk Suyun Yolculuğu

Alper ASIM

Yazı su üstüne mi yazılmaz, buz üstüne mi yazılmaz hala tartışılır. Oysa her ikisine de yazılır. Ama birindeki kaybolur, diğeri ise bir eser olarak kalır. Su üstüne yazı yazan muhayyile, sudaki bilincin farkındadır. "Her şeyin sudan yaratılması" bilinci, varlığın özünün su ile açıklanması, insanın toprak ile suyun mücessem hali olması bir bakıma insanın sudaki yolculuğunun da hikâyesidir. Allah insanın hikâyesini su ve toprak ile başlatır. Diğer bir deyişle insan toprak ve su ekseninde aldığı nefes ile can bulur ve yine toprak ve su ekseninde hayatını sürdürür. Öldüğünde su ile yıkanır ve yine geldiği yere toprağa iade edilir.

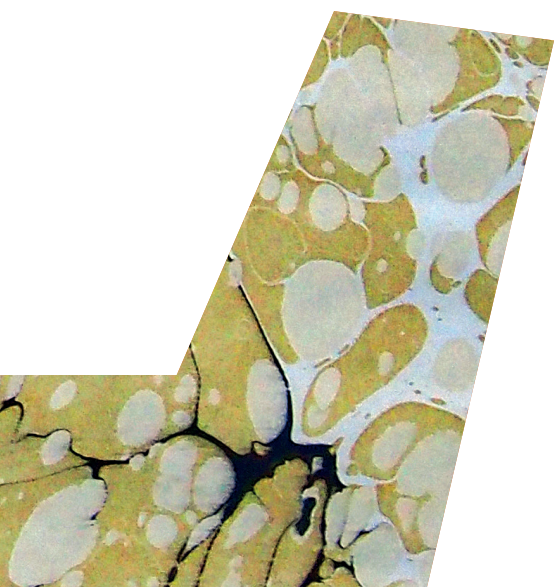

Sanatkâr aldığı nefesteki ilahi kudreti idrak ettiği oranda hakikati anlayabilir. Hayattaki sürekli yaratılış ve yenilenme şuurunu en iyi sanatkâr anlar. Çünkü o hikmet penceresinden bakar. Dolayısıyla o yaratılışı idrak ettiği ölçüde inanç anlamında Allah'a yaklaşır. Necip Fazıl'ın deyişiyle sanatkâr hatta o noktaya gelir ki yaratmaya

"Her şeyin sudan yaratılması" bilinci, varlığın özünün su ile açıklanması, insanın toprak ile suyun mücessem hali olması bir bakıma insanın sudaki yolculuğunun da hikâyesidir. Allah insanın hikâyesini su ve toprak ile başlatır. Diğer bir deyişle insan toprak ve su ekseninde aldığı nefes ile can bulur ve yine toprak ve su ekseninde hayatını sürdürür.

kalkarak yaratmayı, yaratılışı ve yaratanı anlar.

Maddenin madde ile ilişkisi değildir varoluşu sürekli kılan. Bu ilişki ile birlikte mananın madde ile ilişkisi olmadan maddi olan manaya dönüşmez. Bir taşın manası ev olması, kale olması, teşbih olması, duvar olması değil midir?

Allah'ın varlığa (varoluş için) nefes vermesi, can vermesi onun manasıdır. Sanatkâr bu idrakle sanat olur. Eşya ve hadiselerin hakikatini Allah'tan istemek de bu şuurdur. Yoksa maddeyi anlama yerine sadece onu istismar eder. Maddeyi istismar ise insana egemen olmasını sağlar.

Yıllar önce Ebru yapılışını ilk gördüğümde suya yazı yazma olgusu gelmişti aklıma. Ancak bugün:

Suyun sözü müdür
Boyanın göz yaşı mıdır
Fırçanın hüznü müdür
Kağıdın tutsaklığı mıdır
Gözün müşahhaslaşması mıdır bilinmez..

Ebru kimine göre bulut demek. Sanki bir sevdalı bulut. Kimine göre ise kaş.. Hindistan üzerinden İran'a oradan da Türkiye'ye geldiği söylenir. O da kendi içinde yolcu. Suyun yolculuğu..

Süsleme olmasına süsleme. Ancak suyu mu süslüyoruz, su mu süslüyor? Boya, fırça, kağıt hepsinin ahengiyle belki de ruhundaki güzelliği varlığa nakşediyor insan.

Renklerin sudaki senfonisi.. Suyun renklerdeki türküsü..

Güzellik ve süs, güzel koku ve sevgi, estetik ve beğeni cennetin bizdeki izleri.. Bu anlamda belki de Ebru mana denizinde cennet renkleriyle cennete giden sudaki yol..

Kağıda su düştüğünde bir anlam ifade etmeyebilir ama suya kağıt düştüğünde bir anlam çıkıyor ortaya..

Hunat Medresesi'nde Salih ve Ahmet.. İki Ebru ustası.. Birisi mürebbiliği şahsında somutlaştırmış, diğeri hala kitap kokan ve sayfa sayfa kitaplarda dolaşan ve yolunu sonunda suda bulan ve suda kaybolan meczup.. Birisi içine doğru derin, diğeri dışına alabildiğine geniş iki insan.. İkisinin de ortak derdi sanatla insanı terbiye etmek..

Sanat nefsi terbiye etmenin aracıdır. Eğer insan sanat vasıtasıyla "ego" "nefs" yapıyorsa o zaten sanatı tüketendir.

Gelenekte sanat nefsi terbiye eder. Ancak modern dönem ve usulde "sanat" nefsi merkeze alır, okşar, şımartır, bencilleştirir.

Ebru'da insan kendi aksini, ruhunu, tecellisini seyreder diyor Ahmet.. Bir bakıma kendimi öğreniyorum, kendimi tanıyorum. Sadece bu gayret bile insan için yeterlidir diyor. Kendini gerçekleştirdiğin ölçüde sanatı idrak ediyorsun, sanatı idrak ettiğin ölçüde de kendini tanıyorsun diye ekliyor.

Salih bir yandan ilgisizlerin ilgisizliğinde yakınıyor bir yandan da ilgilenenlerin bu işi bir boş sanat meselesi olarak görmesine üzülüp hayıflanıyor. Sanat boş zaman meselesi değildir, sanat için özel bir zaman ayırmak gerekir diyor.

Ahmet bidayette gördüğü laleleri, renkleri aktarıyordu teknesine. Ancak şimdi hissettiği, yaşadığı laleleri yansıtıyor. İlki taklit ederek dış dünyadan görerek suya yansıttıkları idi. Ama şimdikiler içinde gördükleri, cennet kokan cennet izi laleler. Ebru'nun aslında görüntü, iz, içerik anlamda sundukları cennretsi bir görüntü. Ruhun veya gönlün izdüşümü.

Tekneyi bir dünya veya berzah da kabul edebiliriz.

Ebru suda yolculuktur. Necip Fazıl'ın deyimiyle sudaki gizli yolu bulabilmek ve oradan sırların sırrına erebilmek. Ebru ile insan aslındoa varolanın varlığın hakikatini hisseder.

Ebru bir başka anlamda ise yazıdır. Bu anlamda suya yazı yazılmaz sözünün boşa çıkarılmasıdır. Çünkü suya yazı yazmaktır Ebru.

Renkleri, dokuları, hareketleri, nefesi, sesi aynı teknede ve suda birleştiren (terkib eden) bu sonsuzluk duygusu.. Belki de o teknede ahengi arıyor insan. Ve herşeyden ötesi aslında bir tecelliye yaklaşma arzusunu.. Bir tecelliyi anlama ve hissetme duygusunu..

Fırçanın gül ağacından olması tesadüf müdür? Kılının at kılından olması ya da? Toprak, su, bitki.. Cana can katmak..

Hayalini suda arar insan. Yansımasını suda görür. Özünü seyreder. Gönlünü bilir. Allah kendini alemde seyreder. Alemi bilmek kendini bilmek ve Allah'ı bilmektir. Ebru yapan insanın aleme bakışındaki farklılık suda yaptığı yolculuktandır. O ebru ile uğraştığı her an aslında bir riya değil bir dua halindedir. Nitekim insan eğer Ebru'da kişinin iradesini aşan külli bir iradeyi anlamıyorsa boşuna fırça sallıyor, suyla oyun oynuyor demektir.

Hunat Medresesi'nde Ebru bölümüne mutlaka gidin. Suda yolculuk yapmak için.. Gönlünüzü seyretmek için.. Suyun rüyasını görmek ve suda kaybolmak için.. ■

MERHUM Hacı Hüseyin Aksakal (MÜFTÜ EFENDİ)

N. Mehmed SOLMAZ

Aslen Aksaraylıdır. Aile Kayseri'ye gelir, yerleşir. Hacı Hüseyin Aksakal hocamız 1878 yılında Kayseri de doğar. Çocukluğu hakkında bir bilgiye sahip değiliz. Zahiri ve batını ilimlerle mücehhez Külekçizade Hacı Ali Efendi Hoca'nın rahle-i tedrisinde yetişir. Sarf, Nahiv, Meani, Bedii, Mantık, Kelam, Fesahat, Beyan Fıkıh, Hadis, Tefsir, Feraiz derslerini okur. Bu derslerden 1908 yılında icazetname alır. Merhum Külekçizade Hacı Ali Efendi Hoca talebesi için "aklî ve naklî ilimlerde ehliyete haizdir" der.

Hacı Hüseyin Aksakal Hoca, Nakşibendi tarikatı şeyh Es'ad Erbili Hazretlerine intisap eder. Tarikatte de seyr-i sülükunu tamamlar. Zülcenaheyn bir insan olur. Zülcenaheyn: İki kanatlı demektir. Kuş bir kanadı ile uçamaz. Zülcenaheyn tabirini insan için kullandığımız zaman, zahiri ve batını ilimlere, diğer bir tabirle dünya ve ahiret ilimlerine sahip geniş bilgisi olan insan kastedilir. Arapçaya, İslamî ilimlere, tasavvufa vakıf olduğu gibi Farsçayı da hakkı ile bilirdi. Sohbetlerinde, vaazlarında bol bol Sadi'den, Mevlana'dan örnekler verir, beyitler okurdu.

Merhum bir ara İstanbul'a gider, fahri vaizlik yapar. Ateşin vaazlar yapar, takibata maruz kalır. Hemşerileri tarafından Kayseri'ye kaçırılır. 1909'da Kayseri'de Müderris olur. 1921'de Medrese-i Aliye'de Müderrislik yapar. Medreseler kapanınca 1922 yılında kız mektebi din dersi muallimi olur.1924 yılında mekteplerden din dersleri kaldırılınca Raşid Efendi kütüphanesine memur olur. 1926 yılında Kütüphane memurluğundan ayrılır. Kayseri vaizliğine tayin edilir. Hocası, Hacı Hüseyin Aksakal hocamıza vaaz etmesini ve talebe okutmasını vasiyet eder. Hocamız da vaaz etmesini ve talebe okutmasını çok sever.

Kendisine talebelik etmiş sınıf arkadaşım Dr. Mustafa Çuhadar merhumun bu yönünü şöyle açıklar: "Hacı Hüseyin Aksakal merhum memleketin yetiştirdiği ender insanlardan biri idi. En büyük ideallerinden birisi insan yetiştirmekti. Hiç bir maddi menfaat düşünmeden, her türlü tehlikeyi göze alarak bunu sağlamaya çalışmıştır. Vaazları ile camilerimizde dolup taşan cemaatine İslâm'ı öğretmeye çalışırken, özel olarak, İslâmî ilimlerde söz sahibi insan yetiştirmeyi gaye edinmişti. Onun şu sözünü hiç unutamam: "Bir insan için yemek ve içmek ne kadar ihtiyaçsa, öğrenci ile meşgul olup, okutmak da benim için o kadar ihtiyaçtır." Öğrencileri kendi çocukları gibi sever, onların dert ve sıkıntıları ile yakından ilgilenirdi. Onun bu yakın ilgisi sayesinde tahsi-

lini devam ettirip bu sahada yetişen nice arkadaşımız olmuştur" (1)

Merhum çok genç yaşta heyecanlı ve tesirli vaaz etmeye başlamıştı. Şimdi resmen Kayseri vaizi idi. Vaaz etmek vazifesiydi. Vaazlarına başladı. Konuşması akıcı, sesi gürdü. Sesini Cami-i Kebirin her tarafına duyuruyordu. Camiyi dolduran cemaat, vaazını heyecanla ve zevkle dinlerdi. Hocamız vaazını en heyecanlı ve tatlı yerine bırakırdı. Cemaat bir sonraki vaazında yer bulabilmek için erken camiye gelirlerdi.

Dini siyasete alet ettiği isnat ve iftirası ile 1925 yılında Ankara'da İstiklal mahkemesinde yargılanır ve beraat eder. Hizmetten uzak durması telkin edilir, hatta ölümle tehdit edilir. Fakat o vaazlarına hiç ara vermez, 1944 yılında emekli olduktan sonrada ölünceye kadar vaaz etmeye devam eder.

Söz ehli değil, hal ehli idi. Sünnet-i Seniyye'ye uygun yaşayışı ile halkın gönlünü kazanmış, onlara İslamî yaşayışta örnek ve önderdi. Halk onu görünce oturuyorsa kalkar, yürüyorsa durur selamını alırdı. Hocamızla ilgili bir olay şöyledir: Hocamızı Garnizon Kumandanı Vali'ye şikâyette bulunur. Vali'ye konuşma fırsatı vermeden, Vali'nin polisine git bu adamı al, getir der. Polis gider, merhum Aksakal hocamızı bulur. Hakkında Generalin şikâyeti var, haydi gideceğiz, der. Halk duyar, hocamızın peşine düşer. Kalabalık gittikçe artar. Kumandan oturur, Vali makam odasında durmadan dolaşır. Zaman zaman da pencereden dışarı bakar. Dışarıda insanların gittikçe kalabalıklaştığını görür, endişelenir. Merhum hocamız Valilik odasına girince Vali kumandana fırsat vermeden vazifen nedir? Der. Merhum hocamız vaaz etmektir, cevabını verir. Vali öyleyse git, vazifeni yap der. Kumandan şaşırır, ayağa kalkar, pencereden hocamızın

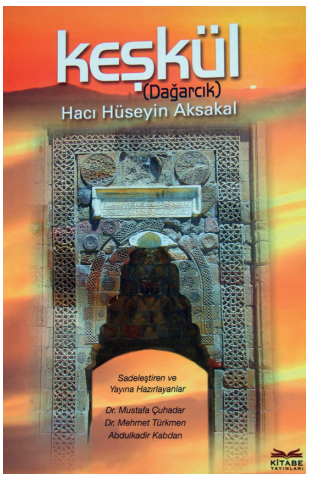

"Hacı Hüseyin Aksakal merhum memleketin yetiştirdiği ender insanlardan biri idi. En büyük ideallerinden birisi insan yetiştirmekti. Hiç bir maddi menfaat düşünmeden, her türlü tehlikeyi göze alarak bunu sağlamaya çalışmıştır."

ve meydanı dolduran halkın gidişini seyreder. Vali ani bir kararla büyük bir hadisenin çıkmasını önler.

Merhum Hacı Hüseyin Aksakal, hocasının vasiyetine uyarak vaaz etmenin yanında talebe okutmaya da başladı. Devir dini ilimlerin öğrenilmesi, öğretilmesi yasak bir devirdi. Milletin dinini öğrenmesi ve dinine göre yaşaması lazımdı. Bunun için dinini bilen ve bildiren insanlara ihtiyaç vardı. Merhum bu ihtiyacı karşılamak için talebe okutmaya başladı. Arapça sarf, nahiv ve mantık, beyan gibi dersleri yatsı namazlarından sonra evinde veya tespit ettiği diğer evlerde okutur, sık sık yer değiştirirdi. Yasak eğitim verdiği iddiası ile çok miktarda şikâyet ve baskılara maruz kalırdı. İdare de halkın hocamıza gösterdiği büyük ilgiden dolayı çoğu zaman görmezden gelir veya uyarılarla iktifa ederdi. Tefsir, hadis ve fıkıh gibi derslerini ise, Cami-i Kebir kürsüsünde vaaz ederken okutmuştur. Bu derslerde talebelerin her biri ayrı bir direğinin dibine oturur, kitabını açar, bekler. Hocamız halka vaaz eder, bir ara talebelerine dersi anlatır, ehlinin malumu der, vaaz'a döner Bu yolda yetiştirdiği talebelerinin topluca icazet merasimini büyük bir cemaatin huzurunda Hunat camisinde yapar.

Hocamızın yetiştirdiği hocalardan;

Abdullah Saraçoğlu hocamız Bursa, Kocaeli ve Kayseri de müftülük yaptı. İmam-Hatip mektebinde talebesi oldum.

Eyub Kuruköse, Ahmed Divriği hocamızdan sonra Camii Kebir imamlığı vazifesinde bulundu. Kendisinden feraiz okudum.

Osman Çapacı, demirci kalfası iken hocamızdan okuyarak Demirci Hoca diye tanınmış, Hatıroğlu Camii'nin imamı idi. Coşkulu seher vaazları yapardı. Kendisinden İzhar okudum.

Mehmed Çorakçı, ticaretle meşgul olur, talebe okutur, hayır işlerine öncülük eder camilerde yaptığı heyecanlı vaazları ile camileri dolduran cemaatleri coştururdu.

Bu hocalarımız yapılan her hayrın ve iyi işin ya başında ya da içinde idi. Hocamızın yetiştirdiği diğer hocalarımız da bulunduğu yerlerde hizmetlerine devam etmişti. Ayrıca hocalarından aldıkları telkin ve terbiye ile ders okutmuşlar ve yeni hocalar yetiştirmişler.

Hocamızın vaazları, talebe okutmaları yanında yazdığı kitapları da vardır. İsmi bilinen kitapları şunlardır: Diş Risalesi, Manzum İlmihal, Muhtasar Hac Rehberi, Cuma Risalesi, Barika-i Hakikat. Hocamız aynı zamanda bir şairdi. Dr. Mustafa Çuhadar, Dr.

■ **Aşağı sıra soldan başlayarak: Ahmet Yakut (1), Mehmet Özeski, (2), İsmail Özgedik (3), Abdullah Saraçoğlu (4), Halit İlerisoy (5), Mehmet Çorakçı (6) Mehmet Serin (7) Mustafa Özsarıyıldız (8), Şükrü Gürpınar (9), Halil Ergüner (10), Hacı Hüseyin Aksakal (11), Mümin Akan (12), Ahmet Çanakçı (13), Mehmet K. Kılıç (14), Eyüp Amarat (15), Hanefi Buğdaycı (16), Osman Çapacı (17), Ahmet Derbestli (18), Mustafa Efe (19), Mehmet Hasakan (20), Süleyman Nurlu (21), Recep Kuzucu (22)**

Mehmet Türkmen ve Abdulkadir Kabdan hocamızın adını bilmediğimiz bir kitabını yayınladılar. 591 sayfa, büyük ebat "**Keşkül"** adlı kitap okunması gerekli bir kitap. Kitapta ilmin ve irfanın hâkimiyeti vardır.

Hocamız Abdullah Develioğlu'nun ayrılması ile 29. 4. 1950 yılında Kayseri Müftülüğü'ne getirilmiştir. Demokrat Parti hükümetinin yedi İmam-Hatip Mektebi açacağı duyulunca Müftü Efendi tabir caizse Kayseri'yi ayağa kaldırdı. Kayseri "Makarr-ı Ulemadır", bu mektepten biri Kayseri de mutlaka açılmalı dedi. Kayseri, 1950 öncesinin din aleyhtarlığına rağmen hâlâ "Makarr-ı Ulema" (Âlimler yatağı) olma niteliğini koruyordu. O günlerde ismini bilmediğim hocaların yanında hayatta olduğunu bildiğim hoca efendiler şunlardır:

Camgözün Yusuf Efendi. Develi Müftüsü Numan Efendi, Eski Müftü Abdullah Develioğlu, Çukurlu Hoca Abdullah Efendi, Cimcimin Salih Nursaçan Efendi, Hacı Mustafa Efendi, Hacı Hasan Efendi, Hacı Halil Haliloğlu, Nuh Balta Efendi, Hacı Şaban Kavafoğlu, Kavgacızade Osman Efendi, Kirazzade Ahmed Efendi, Receb Hoca, Hafız Ahmet Leblebici, Hasbekli Hoca, Hocazade Ahmed Efendi, Mehmed Ali Satoğlu, Hulusi Satoğlu, Abdullah Saraçoğlu, Mehmet Çorakçı, Osman Çapacı, Eyup Kuruköse, Celal Cihan. Bu satırların yazıldığı anda bu hoca efendilerin tamamı Hakkın rahmetine kavuşmuştur. Mekânları cennet olsun.

Müftü efendi Demokrat Parti'nin Kayseri teşkilatını, şehrin ileri gelenlerini harekete geçirdi. Ankara'ya gitti. Kirazzade Ahmed Efendi'nin oğlu İbrahim Kirazoğlu, Demokrat Parti Kayseri Milletvekili idi. İlgililerle gerekli görüşmeler yaptı. İmam-Hatip Mektebi'nin Kayseri'de açılacağının müjdesini getirdi. Müftü Efendi, İmam-Hatip Mektebi açılırsa, mektebe bina vereceklerini, bir sene içinde de mektep binasını inşa edeceklerine söz vermişti. Mektep açılmadan öncede büyük bir kalabalıkla binasının temelini atmıştı. Mekteple ilgili halkta büyük bir istek vardı. Nasıl olmasın ki,1950'den önce mektep

açmak şöyle dursun, evinde çocuğuna Kur'an okutan, dini bilgi veren cezalandırılıyordu.1950'den sonra yapılan her dini hizmet, aynı zamanda 1950'den önceki din aleyhtarlığını yok etmek ve dini yaşayışı kuvvetlendirmek içindi.

Müftü Efendi'nin verdiği müjdeden sonra camilerde vaazlar ve hutbelerde açılacak İmam- Hatip Mektebi'ni anlatıyor, inşaatı için gerekli para toplanıyordu. Camilerden para toplanırken, kurulan heyetler çarşıları dolaşıyor esnafın yardımlarını alıyordu. Ayrıca şehrin ileri gelenlerinden bir heyet, ileri gelenlerin bağışlarını sağlıyorlardı. İmam-Hatibe yardım edenlerin başında hanımlar geliyordu. Konu ile ilgili vaaz'ı dinleyen hanımlar ziynet eşyalarını çıkarıp veriyorlardı. İmam-Hatip Mektebi mezunları imam, vaiz, müftü olacaklarmış. Biz de aramızda İmam-Hatip Mektebi'ne talebe olmayı konuşuyorduk.

Hocamız Hacı Yusuf Efendi'ye danıştık. Talebe olmanız iyi olur dedi. Ama nasıl talebe olacaktık? İlkokul diplomamız yoktu. Müftü Hacı Hüseyin Efendi imdadımıza yetişti. Hafız olmuş, Arapça öğrenmeye çalışanları topladı. Açılacak mektepten mezun olanların millete ve dine büyük hizmet edeceğini, müftü ve vaiz olacaklarını açıkladı. Sizler bu mektebin ilk öğrencileri olacaksınız dedi. İlkokul diplomamız yoktur, dedik. Diploması olanlar var mı? dedi. Birkaç arkadaş var dedi. Diploması olmayanlar yarın buraya gelsinler dedi. Ertesi günü geldik, valiliğe gidiyoruz dedi. Gittik. Müftü efendi: Vali bey! Bu gençlerin çoğu hafız. Hepsi de Arapça okuyor. Açılacak İmam-Hatip Mektebi'ne tam talebe olacak kimselerdir. Okuyup yazmaları var, sizden bunlara birer ilkokul diploması vermenizi istiyoruz, dedi. Vali Kazım Arat, peki Müftü Efendi dedi. Düvenönü'nde surların dibinde bulunan Cumhuriyet İlkokulu'na gittik Bir odaya girdik. Masada bir kadın oturuyordu. Kadın Müftü Efendi'yi görünce fırladı, gitti. Müftü Efendi başöğretmen nerede diyordu. O zaman ilkokul müdürlerine başöğretmen denirdi. Fırlayıp dışarı çıkan kadın başını örtmüş içeri girdi. Başöğretmen benim dedi. Müftü Efendi kızım bu gençler İmam-Hatip mektebine talebe olacak dedi. Başöğretmen; Müftü amca Valilikten telefon edildi, diploma vereceğiz, müsaade ederseniz bunlardan birer dilekçe alalım, dedi. Müftü Efendi gitti. Biz boş bir kağıda adımızı, adresimizi yazıp imzaladık.

Zannederim, üç gün sonra imtihana girdik, 16.11. 1951 tarihli diplomalarımızı aldık. İmam-Hatip Mektebi'ne talebe olduk. İmam-Hatip Mektebi'ne talebe olmamızı sağlayan Müftümüz merhum Hacı Hüseyin Aksakal'dır.

İmam-Hatip Mektebi 24 Aralık 1951 yılında Taşçıoğlu Kur'an kursunun bahçesinde yeni yapılan tek katlı binada üç sınıf halinde açıldı. Hocamız İmam-Hatip Mektebi'nin hedefinin Müslümanlara önderlik edecek hocaları yetiştirmek olduğunu anlattı. İmam-Hatip Mektebi'nde yetişecek sizler, bu vazifeyi yapacak kimselersiniz mealinde konuştu. Bize derse gelmedi ama diğer sınıflarda hocalık etti.

Merhum müftümüz, temelini attığı İmam-Hatip Mektebi'nin sınıflarına talebelerin dolduğunu görmeden 6 Aralık 1952 de bu dünyadan ayrıldı, Rabbine kavuştu. Mahşeri bir kalabalıkla Hunat Camisinde cenaze namazı kılındı. Caddeleri, sokakları dolduran insanların cenaze namazını kılabilmeleri için evlerin damlarına çıkmış müezzinler imamın aldığı tekbirleri yüksek seslerle tekrar ettiler. Uzaklarda cenaze namazına duranlara duyurdular. Yine mahşeri bir kalabalıkla eller üzerinde "İyiler Mezarlığı" na götürüldü. Mezarlığa varıldığı zaman ikindi ezanı okunuyordu. Tekbirler arasında defnedildi. O gün Kayseri halkı sevgili müftüleri için ayaktaydı. Merhum, 2 sene 8 ay müftülük yaptı. Allah ondan razı olsun, makamı cennet olsun. ■

1-Hacı Hüseyin Aksakal, Keşkul, Hazırlayan Dr. Mustafa Çuhadar, Kitabe Yayınları, Ankara 2012

1991 Yılından Beri
Doğru Zamanda Doğru Hamle

İPEK
ÇİNKOM
Çinko, Kurşun, Metal ve Madencilik San. Tic. A.Ş
TURKMEX
İPEKSARAY
İPEKA İNŞAAT
"GEÇMİŞİN GÜCÜYLE GELECEĞE"

Yılanlı Dağının Yiğidi: Bozahmedin Osman

Dağı Dağa Kavuşturan Romanı Üzerine

Mustafa İBAKORKMAZ

Ağıt
Evimizi sorarsan sokunun başı
Yeni traş olmuş parlıyor kaşı
Üstümüzde dönen ayrılık kuşu

Ağla Nimet ağla Osman'ım deyi
Dağların serdarı aslanım deyi

Yaptırdım odayı oturamadım
Güverttim bostanı yetiremedim
Bir Sabit'e gelin getiremedim

Ağla Nimet ağla Osman'ım deyi
Dağların serdarı aslanım deyi

Kapımıza geldim kapımız kitli
Yılanlı dibinden jandarma söktü
Sabit gözlerinden kanlı yaş döktü

Ağla Nimet ağla Osman'ım deyi
Dağların serdarı aslanım deyi (1)

Milli Mücadele yılları boyunca Anadolu'nun bir çok köşesinde kişisel tarihi destan olabilecek bir çok kahraman yaşamıştır. Bu isimlerin kaç tanesi bugün hatırlanıyor belli değil. Bozahmedin Osman meçhule karışmayan kahramanlardan biri. Hem milli mücadele yıllarında Fransız işgalcilerine ve Ermeni çetecilerine karşı giriştiği savaşlarla, hemde kurtuluş savaşı sonrasında yaşadığı eşkıya hayatıyla Robin Hood'u çağrıştıran bir halk kahramanıdır (2).

Başka nedenlerle olmasa bile Bozahmedin Osman'ın kişiliği ve hayatı bilimsel bir kitaba dönüşmeliydi. Çünkü O'nun hayat hikayesi, aynı zamanda yaşadığı dönemdeki Kayseri'nin sosyal ve kültürel hayatının asla gün yüzüne çıkarılmak istenmeyen yüzüyle bizleri karşı karşıya getirecektir.

Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı yıllarının yorgunluğu, bitkinliği, İkinci Dünya Savaşı yıllarının tedirgin ve yoksul günleri bu sayede yeniden hatırlanabilecektir. Fırsatçıları, düzenbazların köşe tutmaya çalıştığı genç cumhuriyet rejiminin içinde bulunduğu durum gözler önüne serilecektir. Tüm bunlar başlı başına önem taşıyan konular. En başta şehrin sosyolojik haritasını çözümlemek o günleri iyi bilmekle mümkün.

Sözü fazla uzatmadan Süleyman Sağlam'ın 2000 yılında yayımladığı Dağı Dağa Kavuşturan (3) adlı romana gelmek istiyorum. Bu roman değişik nedenlerle Kayseri açısından dikkat edilmeye değer. Çünkü Bozahmedin Osman'ın hayat hikayesini konu alıyor. Yani bir dönem Kayseri'de gerçekten yaşanmış olaylar, yazar tarafından romanlaştırılmış.

NOSTALJİ HAFIZAYA İYİ GELİR

Nostalji hafızaya iyi gelir, en azından şairin dediği gibi "neyi kaybettiğini hatırla"mayı sağlar. Süleyman Sağlam da Dağı Dağa Kavuşturan adlı romanıyla bunu yapıyor. Yıllar öncesinin Kayseri'sindeki hayatı okumak insanı duygulandırıyor. Böyle yöresel özellikleri fazlasıyla yansıtan bir kitaptan normal bir okurun alacağı hazdan çok farklı bir duygulanma sözkonusu. Kitapta adı geçen yerleri, İnecik bağlarını, Yılanlı Dağını, sazlıkları, kayaları, dağları bilen, belki halen oralara yolu düşen, o yörelerde yaşayan biri için farklı anlamlar taşıyacağı açık. Yöresel dille doğrudan ilgili göndermeleri, şahıs isimlerini Kayserili olmayan birinin algılaması çok zor. Sözgelimi Hacel Emmi'den sözedilirken bu ismin aslında Hacı Ali Emmi olduğunu bilmek için bu yörelerin insanı olmak gerekli.

Bağa göçme zamanlarını, bağcıların gündelik hayatlarını, pekmez kaynatılmasını, kayısı toplanmasını, bostan beklemeyi, yılanlarla çiyanlarla karşılaşmamak için söylenen tekerlemeleri, lüküs lambalarını, şehire inme zamanlarında yakılan alemetleri, bağ başaklamayı, yıldızları seyrederek köşklerde uyumanın zevkini elbette yaşayan daha iyi bilir.

Otların, böceklerin, nesnelerin adları da öyle. Sonra bazlamayı, yağlamayı, yağlı keteyi bilmeyen birine bunlar nasıl anlatılır. Doğrusu kitabın arkasına bir sözlük eklense hem yeriydi. Hem de yine de bazı şeyleri anlatmakta sözlük bile yetersiz kalacaktı. Dağı Dağa Kavuşturan gibi önemli bir yayınevinden çıkan bir romanda bunlarla karşılaşmaktan alınacak hazzı da kitabı okumayan birine anlatmak bir o kadar zor.

Artık tüm bunlar hemen hemen tarihe karışan bir kültür. Yeni nesiller bağ denildiğinde lüks villalardan, küçük bahçelerden asfalt yollardan başka pek bir şey bilmiyor. Çocukluğunda ve gençliğinde bunları yaşayanlar için artık sadece birer anı. Ama Süleyman Sağlam gerek seçtiği kahramanlar gerekse romanda geçen zaman olarak, yerel hayattan oldukça orijinal bir kesit seçmiş. İçinden bir değil birçok roman çıkarılabilecek bir malzemeye sahip olduğu kesin.

Süleyman Sağlam herşeyden önce geçmişinde edebiyat olan biri değil. Bir avukat. 1936 doğumlu. Yaşı dolayısıyla yukarıda sözünü ettiğim dönemleri çocukluğunda olsa bile yaşamış biri. Doğal olarak romanda anlatılan zaman dilimini iyi biliyor. Dönemin yaşayıyışına bizzat tanıklığı var.

Dağı Dağa Kavuşturan bir ilk roman. Ve bilindiği üzere çoğunlukla ilk romanlarda yazarlar kendi hayatlarından yola çıkarlar. Kaldı ki Dağı Dağa Kavuşturan yukarıda belirttiğim gibi gerçekte yaşanmış olaylardan hareket ediyor. Öyleyse yazar bu kitapta nerede durmaktadır? Roman tanrısal anlatıcı kipinde anlatıldığı için bunu anlamak güçleşiyor. Fakat kahramanlar ve roman kurgusunda taşıdıkları ağırlıkları gözönüne alındığında tahmini bir sonuca varılabilir. Süleyman Sağlam'ın 1936 doğumlu olduğunu belirtmiştim. Romanda geçen olaylarla pek ilgisi olmadığı halde daha girişten başlayarak sıkça adı geçen Sırrı karakterinin yazarla özdeşleştiğini saptamak çok iddalı bir çıkarım olmayacaktır. Çünkü Sırrı tam da o yıllarda Süleyman Sağlam'ın olması gerektiği yaşlardadır. Sırrı, babasının Bozahmedin Osman, Hatem Ağa ve hükümet arasındaki ilişkileri nedeniyle tüm olup bitenlere bir nebze tanık olmuştur.

Roman, belki yazarın yıllarca dinlediği hikayeler, belki tanıklıklar oldukça fazla olduğundan bilinen roman tekniğini yer yer zorluyor. Halk anlatısına yaklaşan bir tarzda ilerliyor. Tıpkı bir sohbette herhangi bir hikayenin anlatılışı gibi konudan konuya atlanıyor. Sonra gerekli bağlantılar kuruluyor, açıklamaların neden yapıldığı anlaşılıyor. Tabii ki bu tarz bir anlatım romanın sürükleyiciliğine olumlu katkı sağlıyor. Roman tekniği konusunda eksiklikleri olduğu ortada. Fakat bunun bir ilk roman olduğunu unutmamak gerekiyor.

Romanın en orjinal yanı diğer taraftan en sorunlu yanını teşkil ediyor. Gerçek hayatın işlenmesi. Romanda kişilerin adları değiştirilerek anlatılmış. Bazılarının gerçekte kim olduklarını anlamak için özel bir çaba gerekmiyor. Örneğin, Saip Avgun Paşa'nın aslında Salih Avgun Paşa (4) olduğu gün gibi aşikar. Fakat Hatem Ağa'nın kim olduğu belli değil. Burada hemen akla gelen şu. Muhtemelen bugün, romandaki Hatem Ağa'nın ailesi eşraftan sayılıyordur. Romandaki rolü gereği kötü adam olan Hatem Ağa'nın çoluk çocuğundan eş dostundan tepki alma kaygısı yazar üzerinde etkili olmuş mudur? Şayet böyle bir etki varsa romanın kurgusu üzerinde kalem oynatarak gerçekle arasındaki bağ koparılmış mıdır? Aslında bir roman sözkonusu olduğu için bunların pek önemi yok. Fakat yazar daha dikkatli bir kurguyla, yazdıklarının gerçek hayattan bağlarını iyice koparmalıydı. Çünkü mevcut haliyle böyle bir romanı tarih kitabı olarak okumak mümkün. Sorun böyle okunabilme ihtimaliyle ilgili. Yalnızca bir roman olarak okunduğunda diyecek bir şey yok. Doğrusu Kirişçinin Ahmet Çavuşun evinde Cemal Ağa ve Osmanla yaptığı alemi epeyce gülerek, içim burkularak okuduğumu kolay kolay unutmayacağım.

Bir de Amir Efe'yi merak ettim. Gerçekten böyle biri yaşamış mıdır? Yaşamışsa adı nedir? Eminim öyle biri yaşadıysa Bozahmedin Osman'ın hayatı kadar olmasa bile ona yakın güzellikte bir roman malzemesi olurdu.

Keşke Süleyman Sağlam ve eli kalem tutabilecek akranları anılarını hiçbir otosansüre tabii tutmadan yazsalardı. Gerçi Dağı Dağa Kavuşturan'la bile büyük bir boşluğu doldurdu. Ama Süleyman Sağlam'ın edebiyatla ilgisi daha genç yaşlarında başlamış olsaydı kimbilir nasıl romanlara imzasını atardı diye düşünmeden edemiyorum. ■

1) Kayseri Ansiklopedisi, Abdullah Satoğlu, Kültür Bak. Yay. Bozahmed'in Osman'ın ölümünün ardından karısının yaktığı ağıt.

2) Kayseri Ansiklopedisi, Abdullah Satoğlu, Kültür Bak. Yay.

3) Dağı Dağa Kavuşturan, Süleyman Sağlam, Can Yay.

4) Emekli General, 1946-1950 Kayseri Milletvekili

Yağ Mantısı

HAZIRLANIŞI

Mayayı suyun içinde eritin. Yumurta, zeytinyağı, yoğurt ve tuzu geniş bir kasede karıştırın.

Mayalı suyu ekleyin. Unu azar azar ekleyip, gerektikçe ilave ederek yoğurun.

Üzerini nemli bir bez ile örterek 40 dakika dinlendirin.

Kıymaya, soğan, pul biber, tuz, karabiber ve kimyon ekleyip yoğurun.

Mayalanıp kabaran hamuru tekrar yoğurun ve 2 eşit bezeye ayırın. Bezeleri unlanmış tezgahta açın ve 6-7 cm'lik kareler kesin.

İçlerine kıyma harcından yerleştirdikten sonra uçlarını birleştirip kapatın.

Mantıları önce kapatma yerleri altta kalacak şekilde kızgın yağda kızartın. Ardından diğer tarafını da nar gibi olacak şekilde kızartıp, kağıt havlu üzerine alarak fazla yağını süzdürün.

Yoğurda sarımsak rendeleyip karıştırın.

Tereyağını eritip salçayı 3 dakika kavurun.

Mantıları servis tabağına alıp üzerine sarımsaklı yoğurt ve salçalı yağdan gezdirerek servis yapın. ■

afiyet olsun...

Hamuru İçin

½ paket kuru maya

1,5 su bardağı ılık su

5 su bardağı un

1 adet yumurta (yoğurmak için)

2 yemek kaşığı zeytinyağı

2 yemek kaşığı yoğurt

Tuz

İç Malzemesi

200 gr. kıyma

1 adet rendelenmiş soğan

Kırmızı pul biber

Kimyon

Karabiber

Tuz

Kızartmak İçin

Sıvı yağ

Sosu İçin

Sarımsaklı Yoğurt

3-4 yemek kaşığı tereyağı

2 yemek kaşığı domates salçası

Tuz

Kırmızı toz biber

ŞEHİR KÜLTÜR SANAT DERGİMİZ SES GETİRMEYE DEVAM EDİYOR

Ocak 2017'de yayın hayatına başlayan Şehir Kültür Sanat gerek içerik, gerekse tasarım bakımından birçok kesimden övgü aldı. Gazeteci-yazar, Beşir Ayvazoğlu da, Karar Gazetesi'ndeki köşesinde dergimiz ve birinci sayımızın kapak konusu olan Keykubâdiye Sarayı hakkında güzel bir yazı kaleme aldı. Yazıyı aynen alıntılıyoruz.

Yeni Bir Dergi ve Türk Devri Arkeolojisi

Geçenlerde masama postadan yeni bir dergi düştü. İsmi Şehir... Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nin çıkardığı, tasarımı, kaliteli fotoğrafları ve zengin muhtevasıyla göz dolduran bir kültür-sanat dergisi... Başkan Mustafa Çelik, ilk sayıya "Başkan'dan" başlığı altında yazdığı çıkış yazısında, tarih ve kültürün ancak devamlılığı sağlandığı takdirde gelecek nesillere aktarılabileceğini, bu bakımdan Kayseri'nin sahip olduğu zengin tarihin ve kültürel birikimin kendilerine ağır bir sorumluluk yüklediğini belirttikten sonra, bu görevin savruk ve rasgele çalışmalarla değil, belli ilkeler doğrultusunda hareket ederek başarılabileceğini söylüyor.

Mustafa Bey'e göre, birinci ilke, gelişme ve kalkınmanın kültürel mirasa sahip çıkarak gerçekleştirilmesidir. Bunun için kaynakları etkin ve verimli kullanmak, yaratıcı ve yenilikçi bir yaklaşımla yeni projelere imza atmak, insan odaklı ve hemşehrilerin memnuniyetini esas alan hizmetler sunmak, ekip ruhu ve takım çalışmasına önem vermek, halkın değerlerine saygılı olmak, kültür ve tabiat değerlerini korumak, şehirlilik şuuru ve hemşehrilik kültürüne katkıda bulunmak gibi ilkelere de şarttır.

Şehir dergisinin bu ilkelerden yola çıkarak yayın hayatına başladığını ifade eden Mustafa Bey, yazısını kapakta yer alan figürlü çini parçasının ilk defa gün yüzüne çıktığını hatırlatarak noktalıyor.

Anadolu Selçuklu Devleti'nin önemli saraylarından biri de Kayseri'de, bugün Şeker Fabrikası'nın işgal ettiği arazide bulunuyordu. Alaattin Keykubat tarafından yaptırıldığı için Keykubadiye Sarayı olarak bilinen ve eski kaynaklarda övgüyle söz edilen bu saray, 1950'lerin başlarında Zeki Oral tarafından keşfedilerek ilim dünyasına ve kamuoyuna duyurulmuştu. S.Ü. Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Ali Baş, Şehir dergisine kapak konusu olan yazısında, 1964 yılında Oktay Aslanapa, 1980 yılında da Oluş Arık ve eşi Rüçhan Arık tarafından yapılan kazıların çeşitli sebeplerle sonuçsuz kaldığını söylüyor.

Ali Baş'ın yazısından öğrendiğimize göre, tam otuz dört yıl kendi kaderine terk edilen Keykubadiye Sarayı'na son yıllarda el atılmış ve günümüze ulaşabilen iki yapının rölöve ve restorasyon projeleri tamamlanmış. Finansmanı Kayseri Şeker Fabrikası tarafından sağlanan restorasyon çalışmalarını motivasyon kaynaklarından biri de, Saray'dan artakalan dört kemerli yapının Alaattin Keykubat'ın mezarı olduğuna dair iddiadır. Restorasyona başlayabilmek için yapılan sondaj sonunda, özellikle dört kemerli yapının çevresinde farklı teknik ve süsleme özelliklerine sahip çiniler, seramik ve alçı malzemeler ortaya çıkarılmış. Sondaj çalışmalarında da yer alan Ali Baş, bu buluntular arasında yer alan bir parça hakkında şunları söylüyor:

"Bu çini buluntular arasında yer alan en önemli örnek, sır altı tekniğinde yapılan ve insan figürlü, 20,07 çapında, 2,5 cm. kalınlığındaki sekiz kollu yıldız çinidir. Büyük heyecan uyandıran çini üzerinde yer alan kompozisyon, yıldız formuna uygun çerçeve içinde verilmiştir. Desen kobalt mavi,

siyah ve turkuaz renklerle boyanmıştır. Çinin merkezinde elinde kürek tutan, ön ve arkada birer bitki ile sınırlandırılan bir erkek figürü tasvir edilmiştir. Sola dönük vaziyette küreğiyle toprağı bellerken betimlenen figür, muhtemelen bir bahçıvanı yansıtmaktadır."

Anadolu Selçuklu dönemine ait bir çini üzerinde böyle bir kompozisyonun sağlam olarak bugüne kadar ele geçmemiş olduğunu söyleyen Ali Baş, sanat tarihimiz açısından bu keşfin önemine işaret ediyor.

***

Selçuklu tarihinin bugünümüzü anlamak bakımından ne kadar önemli olduğunu ne yazık ki henüz tam anlayabilmiş değiliz. Moğol istilası, Haçlı Seferleri, iç isyanlar, ekonomik krizler, yağmalar ve Osmanlı Devleti'nin Balkan coğrafyasına daha fazla önem vermesi sebebiyle Selçuklu medeniyetinin muhteşem mirası günümüze maalesef bütünüyle ulaşamamıştır.

Kayseri, Konya, Erzurum, Sivas gibi şehirlerde ayakta kalabilen eserlerin ihtişamına şahitlik ettiği Selçuklu medeniyetinin toprak altında yattığından emin olduğum zenginlikleri hakkında henüz fazla bilgimiz yok. Çünkü üniversitelerimizin Arkeoloji bölümleri daha çok Anadolu'daki antik medeniyetlerle ilgileniyor. Türk devriyle ilgilenen arkeolog, parmakla sayılacak kadar azdır. Oktay Aslanapa, Remzi Oğuz Arık, Oluş Arık, Rüçhan Arık, Hakkı Acun gibi birkaç arkeolog ve sanat tarihçisi, o kadar... Konya Alâeddin Tepesi'ndeki kazıları Remzi Oğuz Arık, Konya Müzesi Müdürü Zeki Oral tarafından keşfedilen Kubâdâbad Sarayı'nı ortaya çıkarmak için yapılar kazıları da Katherina Ottodorn yönetmişti.

***

Türk devriyle ilgi ilk sistemli kazılar, bildiğim kadarıyla, Oktay Aslanapa ve ekibi tarafından Diyarbakır'da, İçkale'deki Artuklu Sarayı kazılarıdır. 1961-62 yılları arasında yapılan bu kazılarda sarayın eyvanları, çinili havuzu, kanalları, hamamları ortaya çıkarılarak yerli, yabancı yayınlarda tanıtılmıştı. Merhum Aslanapa, aynı yıllarda İznik'te ve Alacahöyük yakınlarındaki Kalehisar'da da kazılar yapmış ve önemli sonuçlara ulaşmıştı. Mesela Kalehisar kazıları, Slip tekniğindeki keramiklerin XIII. yüzyılda ilk defa Selçuklular tarafından uygulandığını; İznik'teki kazılar da bu tekniğin Osmanlılar tarafından İznik'te yeniden ele alındığı, onun üzerine diğer tekniklerin geliştirildiğini açıkça göstermişti. Ayrıca İznik'te bulunan malzemelerden, ilk defa Milet'te görüldüğü için "Milet Grubu" diye adlandırılan keramiklerin kaynağının da İznik olduğu anlaşılmıştı.

***

Sözü uzattığımın farkındayım. Anadolu'da yayımlanan dergilerin bu meselenin üzerine gideceğinden eminim. Şehir dergisinin ilk sayısında Keyubadiye Sarayı'nı gündeme getirmesini çok önemli buluyorum. Bursa'da Zaman (Bursa), Hayat Ağacı (Sivas), İmaret (Karaman), Palandöken (Erzurum), Çınar (Denizli) gibi şehir dergilerinin ve bu dergiler etrafında toplanan kültür adamlarının da Anadolu'da Türk devri arkeolojisi konusunda hassas olduklarını biliyorum.

Büyükşehir Belediyesi, Kayseri'yi geleceğe taşımak için yeni bir program başlatıyor

ŞEHİR AKADEMİ AÇILIYOR

Tarihte Makarr-ı Ulema olarak anılan, ilim ve sanat şehri olarak bilinen Kayseri'nin köklü geleneğiyle bağlarını sağlamlaşırarak, şehri geleceğe taşımak için önemli bir adım olan Şehir Akademi programı başlıyor.

Büyükşehir Belediyesi, Kayseri'nin her açıdan ele alınarak değerlendirileceği Şehir Akademi için hazırlıklarını tamamladı. Akademi'de ilk ders 3 Mart Cuma günü başlayacak. Akademiye katılmak isteyenler 24 Şubat Cuma gününe kadar başvurularını yapabilecekler.

Kayseri merkezli çalışmaların, proje ve etkinliklerin gerçekleştirileceği Şehir Akademi, Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından hayata geçirildi. Akademide, şehir felsefesi, şehir tarihi, şehir yönetimi, şehir estetiği, şehir kültürü, şehir mimarisi, şehrin hafızası ve geleceği üzerine düşünce ve araştırma eksenli faaliyetleri amaçlanıyor. Şehir Akademi, ülkemizin yetiştirdiği kendi alanlarında söz sahibi bilim sanat ve kültür adamlarını çeşitli programlarla, Akademiye kayıt olan gençlerle ve hemşehrilerimizle bir araya getirmeyi amaçlıyor.

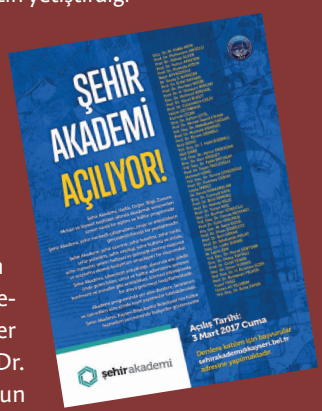

3 Mart Cuma günü açılacak olan Şehir Akademi'de ilk dersi İstanbul Medeniyet Üniversitesi Öğretim Üyesi, Türk Bilim Tarihçisi Prof. Dr. İhsan Fazlığoğlu verecek. Şehir Akademi'de ders verecek isimler arasında Prof. Dr. Köksal Alver, Prof. Dr. Yunus Apaydın, Beşir Ayvazoğlu, Dursun Çiçek, Prof. Dr. İlhan Özkeçeci, Prof. Dr. Erol Özvar, Leyla İpekçi, Akif Emre, Prof. Dr. Ekrem Demirli, Doç. Dr. Alev Erkilet, Prof. Dr. İhsan Fazloğlu, Doç. Dr. Oktay Taftalı ve alanında söz sahibi bilim, sanat ve kültür adamları bulunuyor.

Büyükşehir Belediyesi'nin kültür hizmeti olarak hayata geçirilen Şehir Akademi, vereceği eğitimlerin yanı sıra yapacağı yayınlarla da şehrin geleceğine yönelik en önemli yatırımlardan biri olacak. Şehir Akademi'ye ders vermek üzere şehrimize gelecek akademisyen ve sanatçıların vereceği katkılarla Kayseri'nin çehresini ve kültür sanat alanındaki olumsuz imajını değiştirecek.

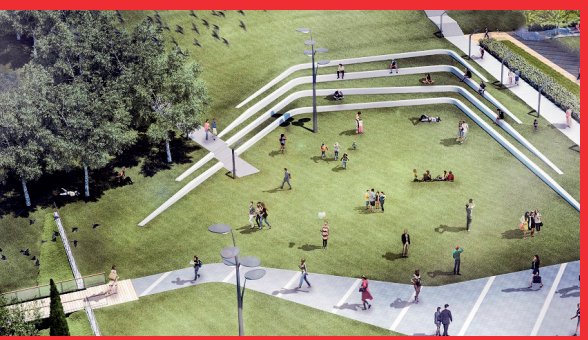

Keykubat Projesi daha inşa edilmeden ödül aldı

BÜYÜKŞEHİR'E BİR ÖDÜL DAHA

Büyükşehir Belediyesi altyapı çalışmalarının yanı sıra şehrin güzelleşmesi, doğal çevresiyle yaşanabilir hale gelmesi için özel çalışmalar yürütüyor. Büyükşehir Belediyesi, Şeker Mahallesi'ne yapacağı Keykubat Kent Ormanı'na başlamadan bir ödül daha aldı. Keykubat Parkı için hazırlanan proje Plant Süs Bitkisi Üreticiliği ve Peyzaj Mimarlığı Proje Ödülüne layık görüldü.

Büyükşehir Belediyesi, Keykubat Parkı ile Kayseri'ye 1 milyon metrekare büyüklüğünde yeni ve doğayla iç içe bir yaşam merkezi kazandıracak. Son haline getirilen proje kısa bir süre önce Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik'e sunulmuştu. İhale sürecinde bulunan ve baharla birlikte temeli atılacak olan Keykubat Parkı, henüz yapımına başlamadan ilk ödülünü aldı. Plant Süs Bitkisi Üreticiliği ve Peyzaj Mimarlığı 2015-2016 Proje Ödülleri Seçici Kurulu, Kamusal Alan Kategorisi'nde, 'Keykubat Kent Ormanı' Projesi'ni ödüle layık gördü. Ödül töreni önümüzdeki günlerde gerçekleştirilecek.

Büyükşehir Belediyesi'nin Kayseri'ye kazandıracağı Keykubat Kent Ormanı, 7'den 70'e her kesimin görmek isteyeceği bir yaşam merkezi olacak. Tarihte Kayseri halkının mesire yeri olarak değerlendirdiği bir bölgede kurulan Keykubat Parkı'nda; ekstrem sporların yapılabileceği Macerapark, yaşlılar için Kıdemli Yaşam Merkezi, konser ya da şenliklerin yapılabileceği çok amaçlı alanlar, bisiklet ve koşu yolları, farklı bitkilerin yetiştiği Tematik Bahçe, büyükbaş ve küçükbaş hayvan barınakları, dalından koparılarak meyvelerin yenebildiği Meyve Bahçeleri, Ekolojik Tarım Alanları, Seralar, İzcilik Kamp Alanı, spor alanları, seyir terasları, çocuk oyun alanları, mesire alanı gibi sosyal alanlar yer alacak.

FOTOĞRAFÇILAR YAMULA'DA BULUŞTU

Büyükşehir Belediyesi'nin her ay gerçekleştirdiği Profesyonel Fotoğraf Eğitimi ve Uygulama Gezisi Yamula Barajı'nda yapıldı. Uygulama gezisine 200'e yakın fotoğrafçı katıldı.

Büyükşehir Belediyesi Kültür Sanat Etkinlikleri kapsamında Profesyonel Fotoğraf Eğitimi ve Uygulama Gezisi yapılmaya devam ediyor. Yamula Barajı gezi programına katılan 200'e yakın fotoğrafçı öğleye kadar, baraj yapımı nedeniyle sular altında kalan eski Kuşçu Köyü'nde terkedilen taş evlerin oluşturduğu ilginç manzaraları fotoğrafladılar. Programın öğleden sonraki bölümünde Yamula Barajı'nda fotoğraflar çektiler. Fotoğrafçılara gezi süresince KAYMEK eğitmenleri tarafından uygulamalı bilgiler de verildi.

Büyükşehir Belediyesi'nin Profesyonel Fotoğraf Eğitimi ve Uygulama Gezisi'ne hemen hemen her yaş grubundan fotoğrafçı katıldı. Böylesi etkinliklerle her ay Kayseri›nin farklı bir güzelliğini görme şansı bulduklarını belirten fotoğrafçılar düzenlenen etkinlik nedeniyle Büyükşehir Belediyesi›ne teşekkürlerini iletti.

OMMER

HOTEL • CONVENTION • SPA

Beklentilerinizi yükseltin. *Raise your expectations.*

Bir otelden beklediğiniz ne varsa çok daha fazlası Ommer'de. *Ommer offers you more than your expectations.*

DELUXE, KING DELUXE, DOUBLE DELUXE & SUITE DELUXE ROOMS | EXECUTIVE & PRESIDENTIAL SUITS
MONS ARGAEUS RESTAURANT | JOIE CLUB SPA & FITNESS CENTER | CONVENTION HALLS

A. Osman Kavuncu Bulvarı No. 425 Melikgazi 38070 Kayseri T. +90 (352) 315 00 00 F. +90 (352) 315 00 50 E. info@ommerhotel.com

/ommerhotel ommerhotel.com

SAHİ İNSAN NE İLE YAŞAR?

Büyükşehir Belediyesi kültür sanat etkinlikleri kapsamında "İnsan Ne ile Yaşar?" adlı tiyatro oyunu izleyicisi ile buluştu.

Ünlü düşünür ve yazar Lev Tolstoy'un aynı adlı romanından uyarlanan oyun, bir meleğin Allah'ın emrini sorgulaması üzerine insanların arasına gönderilmesini ve üç ilahi hakikati dünyada bulmasını ele alıyor.

"*Kunduracı Simon sordu, Neymiş o üç hakikat? Melek Mihael cevapladı Allah'ın bana sorduğu ilk soru şuydu '**İnsanın kalbine ne hükmeder?**' ve anladım ki insanın kalbine sevgi hükmeder. İkinci soru ise '**İnsana ne verilmemiştir?**' İnsana kendi ihtiyaçlarının bilgisi verilmemiştir. Üçüncü soru ise '**İnsan ne ile yaşar?**' ve anladım ki insanın elinde hiçbir şey olmasa bile Allah sevgisi olsun yeter. Yani insan Allah'a inanmadan yaşayamaz.*" diye anlatıyor Tolstoy bu hakikatleri.

Sanat 3 Tiyatrosu oyuncuları tarafından sahnelen oyun büyük beğeni topladı.

HACILAR ERCİYES GSK 7. GELENEKSEL ULUSLARARASI ERCİYES KIŞ ZİRVE TIRMANIŞI YAPILDI

7. Geleneksel Hacılar Erciyes Gençlik ve Spor Kulübü, Uluslararası Erciyes Kış tırmanışı 4-5 Şubat 2017 tarihlerinde gerçekleşmiştir.

Tırmanış sonrası açıklamalarda bulunan Hacılar Erciyes Gençlik ve Spor Kulübü Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Hakan Özdemir, "4-5 Şubat tarihleri arasında Erciyes Dağı'nda yapılan uluslararası tırmanışa Ülkemizin neredeyse bütün şehirlerinden hatta İran ve Çin gibi ülkelerden katılım olmuştur. Faaliyete 150 dağcı katılmıştır 04 Şubat Cumartesi Günü Erciyes Gençlik Hizmetleri Spor Müdürlüğü Kamp ve eğitim merkezinde sabah saatlerinden itibaren dağcılar karşılanmaya başlanmış olup kayıtların alınmasının ardından saat 13.00 da 2,550 rakımlı Çobanini kamp alanına hareket edilmiştir. 15.00'de kamp alanına ulaşılmış ve çadırlar kurulmuştur. Saat 17.00 da teknik toplantı yapılmış ve Rota kullanılacak teknik malzemeler ve tırmanış esnasındaki hareket tarzları hakkında ilgililere bilgi verilmiştir.

Pazar sabah 03.30 da zirve için 108 kişi ile hareket edilmiştir. Hava tahminleri öğleye kadar açık göstermesine rağmen yoğun kar yağışı altında tırmanış başlamıştır ve faaliyet süresince devam etmiştir. Yumuşak karda oldukça yoğun efor sarfedilerek sonrasında tipi ile mücadele edilerek sol kulvardan hörgüç kayanın sağına geçildiği sırada çığ tehlikesinin büyük olduğu anlaşılmış olup 3,800 metreden ekibi riske atmamak adına dönüş kararı verdik. Dönüş kararının ardından Saat 12.00'de kamp alanına ulaşılmış, Tekir bölgesine hareket edilmiş, misafir sporcularımıza katılım belgeleri dağıtılmış ve uğurlamalar yapılmıştır." dedi.

KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

emir halkan

HİKAYE YARIŞMASI

KONU: 'SERBEST'

ÖDÜLLER

BİRİNCİLİK: 7.500 TL
İKİNCİLİK: 6.000 TL
ÜÇÜNCÜLÜK: 5.000 TL
MANSİYON (3 ADET): 1.000 TL

SEÇİCİ KURUL

Prof.Dr. Atabey Kılıç / Erciyes Üniv. Öğretim Üyesi
Ali Haydar Haksal / Hikayeci Yazar
Necip Tosun / Hikayeci Yazar
Cemal Şakar / Hikayeci Yazar
Özcan Ünlü / Yazar, Şair
Aykut Ertuğrul / Hikayeci Yazar
Nurkal Kumsuz / Hikayeci Yazar
İmdat Avşar / Hikayeci Yazar
Salih Özgöncü / Kül. ve Sos. İşler Daire Bşk.

SON BAŞVURU

21 NİSAN 2017

Detaylı bilgi için www.kayseri.bel.tr

YAZARLAR BİRLİĞİ KAYSERİ ŞUBESİ'DEN 14 ŞUBAT DÜNYA ÖYKÜ GÜNÜ ETKİNLİĞİ

Kasım 2003'te 69 Uluslararası PEN Dünya Kongresinde onaylanan Dünya Öykü Günü çerçevesinde Yazarlar Birliği Kayseri Şubesi etkinlik düzenledi. Hikaye alanında Kayseri'nin yetiştirdiği iki değerli isim olan Ümit Fehmi Sorgunlu ve Emir Kalkan anısına düzenlenen etkinlik 14 Şubat 2017 Salı günü, Büyükşehir Belediyesi Yoğunburç Kültürevinde gerçekleştirildi. Programa şehrimizin tanınmış hikayecilerinden Ahmet Sıvacı, Deniz D. Şimşek ve Kadir Keçebaş konuşmacı olarak katıldı.

Yoğunburç Kültürevinde, dışardaki soğuk havaya rağmen Üniversite öğrencileri, edebiyatseverler ve şehrin önde gelen yazar ve şairleri dinleyici olarak katıldılar.

Yazarlar Birliği Kayseri Şube başkanı Selim Tunçbilek'in yaptığı açılış konuşmasıyla program başladı. Tunçbilek, konuşmasında 2015 yılında Libonet Okur Profili ve Kitap Satınalma Davranışları araştırmasında çıkan sonuçları değerlendirdi. İç Anadolu bölgesinin kitap okuma alışkanlıkları bakımından bu araştırmanın gri bölgesinde yer aldığını belirtti. Yazarlar Birliği'nin 2017 yılını kültürde Milli Seferberlik yılı ilan ettiğini söyleyen Tunçbilek, Büyükşehir Belediyesi ile birlikte düzenledikleri Yazarlık Okulunun da ilan ettikleri seferberliğe önemli bir katkı sağladığını dile getirdi.

Başkan Selim Tunçbilek'in konuşmasından sonra, Şeref Karadavut'un moderatörlüğünde program başladı. İlk olarak söz alan Ahmet Sıvacı, Hikayenin tarihine değindi. Dede Korkut hikayelerinden sonra uzun süre Türk hikayeciliğinin Arap Fars etkisine girdiğini vurguladı. Modern anlamda Türk hikayesinin ise ancak Tanzimatla birlikte başladığını hatırlattı. Sıvacı, Dünya edebiyatının neden takip edilmesi gerektiğini, Fransız ve Rus öyküsü arasındaki farkları ve hikayecinin tercihleri hakkında dinleyicilere bilgiler verdi. Dünya edebiyatının eserlerinde din, dil, ırk ayrımı olmaksızın okuyan insanın kendisini bulabileceğini belirtti. Sanatçının evrensel ve zamanlar üstü düşünmesi gerektiğine işaret eden Sıvacı, öykünün insanı düşünmeye zorlaması gerektiğini söyleyerek sözü Kadir Keçebaş'a devretti.

Kadir Keçebaş "Ben edebiyatın topluma hayrı olmalı diye düşünüyorum. Yazar bir gerçeği vurgulamalı, bir ideali işaret etmelidir. Bizim masallarımız, hayal ürünü yaratıklarla dolu olsa da hayatın gerçeklerine ve bazı hikmetlere işaret eder."dedi. Geçmiş yıllarda Emir Kalkan, Muhsin İlyas Subaşı, Ümit Fehmi Sorgunlu, Muin Feyzioğlu, Ahmet Sıvacı gibi bir çok isimle edebiyat oturmaları yaptıklarını anlattı. Bu oturmalarda birbirlerinin yazdıkları şiir ve hikayeleri değerlendirdiklerini söyleyen Keçebaş, oturmamız benim için adeta bir okuldu. Ben oradan çok şey öğrendim dedi. Yaptıkları oturmalarda yaşadıkları bir anıyı anlatan Keçebaş bu anısıyla Emir Kalkan'ın hikaye yazmaya başlayışının da hikayesini anlatmış oldu.

Deniz D. Şimşek ise yaptığı konuşmada, 14 Şubat Dünya öykü gününün tarihçesinden ve Türk öykü dergiciliğinden söz etti. Başlangıçtan günümüze belli başlı öykü dergilerini tarihsel sırayla tanıttı. Kayseri'de çıkan öykü dergileri fanzinleri hatırlattı.

Son olarak söz alan İmdat Avşar, Türk dilinde 'Y' ve 'Z' harflerinin değişimleri hakkında bilgi verdikten sonra "Yazmak yaymak demektir" diyerek önemli bir açılım getirdi. "Ömür dediğimiz büyük bir hikayenin içinden geçiyoruz" diyen İmdat Avşar'ın konuşmasının ardından soru cevap bölümüne geçildi. Dinleyiciler arasında soru soran üniversite öğrencilerine Avşar kitap hediye etti.

Büyükşehir Belediyesi, Kayseri'nin tanınmış yazarı Merhum Emir Kalkan adına Hikaye Yarışması düzenliyor

EMİR KALKAN HİKAYELERLE ANILACAK

Büyükşehir Belediyesi tarafından şehrimizin yetiştirdiği değerli hikayeci Emir Kalkan anısına Hikaye Yarışması düzenleniyor. Ödüllü yarışma için başvurular 21 Nisan 2017 tarihinde sona erecek.

Gül Ayinleri, Türk Düğünü, Ha Bu Diyar, Bu Taraf Anadolu, Kanatsız Kuşlar Şehri ve Hoşçakal Şehir gibi şehir kültürüne hizmet eden kitaplarıyla bütün Türkiye'de tanınan ve sevilen hikaye yazarı Emir Kalkan 2015 yılında 67 yaşındayken hayatını kaybetmişti.

Büyükşehir Belediyesi Kayseri'nin önemli yazarlarından Emir Kalkan adına Hikaye Yarışması düzenledi. Konusu serbest olacak olan hikaye yarışmasına en fazla iki hikaye ile katılım olacak. Yarışmaya başvurular Büyükşehir Belediyesi'nin www.kayseri.bel.tr internet adresinden yapılabilecek ve başvurular 21 Nisan 2017 tarihinde sona erecek.

Yarışmada birinci seçilen hikayenin yazarına 7 bin 500 TL, ikinciye 6 bin TL, üçüncüye 5 bin TL, mansiyona layık görülen üç hikayeye ise 1000'er TL ödül verilecek. Yarışma sonuçları 22 Mayıs 2017 tarihinde açıklanacak.

Aradığın ne varsa hepsi Kayseri Park'ta

Kayseri Park
"Alışveriş ve Yaşam Merkezi"

130 Seçkin mağaza

17 Lezzetli restoran ve kafe

Çocuk oyun alanları

Yüksek teknoloji 9 sinema salonu

Kazandıran kampanyalar

ABDULLAH KİĞILI - ACCORT - ADIDAS - AK TERZİ - AKBANK - ALTINYILDIZ CLASSICS - ANITUR - ARÇELİK - ARVEN - AŞKIN PET SHOP - ATASAY-ATASUN OPTİK- B&G STORE - BAMBİ - BATİK - BAY DÖNER - BERNARDO - BİMEKS - BOSCH - BOYNER-BREEZE BRN YATAK - BURGER KING - BUTİK VAKKO -CEPTUNING - CEYO - CINEMAXIMUM - COLIN'S - D&R - DAGİ - DEFACTO - DEICHMANN - DRY CENTER - D'S DAMAT - EKOL - ENGLISH HOME - EURO MODA - EVE KOZMETİK - FAİK SÖNMEZ FLO - FLORMAR - GOLDEN ROSE - GRATIS - GREYDER - HAKAN OPTİK - HD İSKENDER - HOTPOINT - HUMMEL- İNCİ - İPEKYOL - KAHVE DÜKKANI - KARACA - KAY TUR HEDİYELİK EŞYA - KEMAL TANCA - KFC - KIRMIZI ŞATO - KOLCUOĞLU - KORKMAZ - KOTON KVK - LC WAIKIKI - LG - LITTLE BIG - LUFIAN -MAC - MADAME COCO - MANGO - MANTI KEYFİ - MARKAPARK - MAVİ JEANS - MC DONALD'S - MİGROS - MUDO CITY - MUSTANG - NETWORK - NIKE - OTANTİK KUMPİR - ÖZDİLEK - ÖZEN OPTİK - PANÇO PARK LOSTRA - PARK OTO YIKAMA - PENTİ - PERLİNA -PIERRE CARDIN - PIZZA STOP - PİDE DE PİDE - POPEYES - PTT - RAMSEY - ROMAN - SAMSUNG - SARAR - SCHAFER - SETRMS - SEVİL - SEVİM AYAKKABI - SHAKESPEARE BISTRO - SIEMENS SMART PLAY- SOMUNARASI - SOO BE - SOYAL PIRLANTA - SPORT IN STREET - STARBUCKS - SULTAN AHMET KÖFTECİSİ - SÜVARİ - SWATCH - ŞAHİN SUCUKLARI - ŞEKERCİM - ŞİFA DURAĞI - TANTE ROZA - TAVUK DÜNYASI - TOBACCO SHOP - TOYZZ SHOP - TUDORS TURKCELL-TÜRK TELEKOM - TÜZÜN - USTA DÖNERCİ - U.S. POLO ASSN.- VESTEL - VODAFONE - W COLLECTION - WATSONS - YENZA - YVES ROCHER

www.kayseripark.com.tr /kayseripark.com.tr /kayseri_park /kayseriparkavm /kayseri_park

KAYSERİLİ FOTOĞRAF ELÇİSİ

Kayseri'de 15 yıldan bu yana profesyonel fotoğrafçılık mesleğini sürdüren Özer Paylan, Hong Kong'da gerçekleştirilen dünyada düğün fotoğrafçılığı alanında prestijli kurumlardan biri olan Wedding and Portrait Photographers International (WPPI)

ve fotoğrafçılık alanındaki saygın International Photo Awards (PPAC) kurumu tarafından düzenlenen 2017 yılı Uluslararası Fotoğraf Ödülleri ve Toplantısı'ndan, Uluslararası Alanda En İyi 10 Fotoğrafçıdan Biri ödülü ve Türkiye'nin Fotoğraf Elçisi nişanı ile döndü.

Mesleğe ilgisi 5 yaşında başladı

Baba mesleği olan fotoğrafçılığa ilgisinin 5 yaşında kırdığı flaş ile başladığını dile getiren Özer Paylan, kendisini geliştirmek amacıyla 3 yıldan bu yana uluslararası fotoğraf yarışmalarına katıldığını söyledi. Üç yıl önce Amerika'da katıldığı WPPI (Wedding And Portrait Photography İnternational) yarışmasından 5 gümüş madalyayla döndüğünü belirten fotoğraf sanatçısı Özer Paylan, son aldığı ödüllerin kendisini mesleki açıdan motive ettiğini ifade etti.

"Ustalarımın yolunu takip ettim"

Son iki yarışmaya, gelin, gelin-damat ve detay dallarında toplamda 15 fotoğraf ile katıldığını belirten sanatçı Paylan, "Bu yarışmalara beni hayallerim sürükledi. Çünkü beş yabancı ustam var, onlar dünyayı dolaşarak fotoğraf çekiyorlar. Onların hangi yolu izlediklerine baktığımda, yarışmalarla dünyada adlarını duyurduklarını gördüm ve ben de bu yarışmalara katılmaya başladım. İlk olarak 3 yıl önce Amerika'daki WPPI yarışmasına katıldım. Orada 5 gümüş madalya kazandım. Geçen yıl Asia Wed-

ding Photographers Association (WPA) bir mükemmellik ödülü kazandım. Bu yıl ise 10-15 Ocak tarihleri arasında Hong Kong'da iki ayrı yarışmaya katıldım. İlki Macau kentinde PPAC'nin gerçekleştirdiği bir organizasyondu. Orada bir ikincilik, 5 gümüş madalya, PPAC Türkiye Fotoğraf Elçiliği ve en önemlisi de, Uluslararası En İyi 10 Fotoğrafçısından Biri ödülünü kazandım. Diğer yarışmanın ödül töreni de Hong Kong Üniversitesi'nde gerçekleştirildi, o da Asya WPA'nın organizasyonu idi. Orada da 4 mükemmellik madalyam ve bir ikinciliğim oldu" diye konuştu.

"Türkiye'de sanata değer verilmiyor"

Türkiye'de sanata ve sanatçıya verilen değerin azlığından yakınan Özer Paylan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Orada mesleğimin zirvelerinde dolaşıyordum. Çünkü Amerika'dan, İngiltere'den, Avrupa'dan, Bangladeş'ten, Malezya'dan, Çin'den bir sürü insan oraya gelmişti ve o enerji insana hayatta iyi bir şeyler yaptığına dair bir his veriyor. Türkiye'ye döndüğümde ise biliyorsunuz bizde sanata ve sanatçıya çok değer verilmiyor, bundan dolayı biraz burukluk yaşadım ama ne olursa olsun, bu başarılar benim için iyi motivasyonlar oldu."

"İşin sırrı odaklanmakta"

Fotoğraf sanatçısı olmak isteyenlere, yalnızca işlerine iyi yapmaya odaklanmaları önerisinde bulunan Paylan, "Ben fotoğrafçılık işinin sırrının odaklanmakta olduğuna inanıyorum ve at gözlüklerinin bazen olumlu manada işe yaradığını düşünüyorum. O nedenle bu işi yapmak isteyenlere tek söyleyeceğim, at gözlüklerini takmaları ve mesleklerine, başarıya odaklanmaları olur. Elbette bu işi mutlu oldukları için yaptıklarında da başaracaklardır" ifadelerini kullandı.

elmacıoğlu

Kayseri'deki tüm lezzetlerin buluştuğu mekanlar

ÇARŞI ET LOKANTASI
Millet Caddesi 5
Melikgazi / Kayseri
carsi@elmaciogluiskender.com
Rzv. + 90 (352) 222 69 65

GÜLTEPE ET LOKANTASI
M.K.P. Bulvarı 56
Melikgazi / Kayseri
gultepe@elmaciogluiskender.com
Rzv. + 90 (352) 223 99 99

CADDE EKSPRESS
Hunat Mh. Uluğ Sk. 12/A
Melikgazi / Kayseri
cadde@elmaciogluiskender.com
Rzv. + 90 (352) 231 93 24/25

İSTASYON EKSPRESS
Gevhernesibe M. İstasyon C. 33/A-1
Kocasinan / Kayseri
istasyon@elmaciogluiskender.com
Rzv. + 90 (352) 221 11 64/65

www.elmaciogluiskender.com

* Yemeklerimizin sunum ve servis şekilleri sube konseptlerimize göre farklılıklar gösterirken, lezzet ve kaliteleri tüm şubelerimizde standarttır.

TUHAF BİR PAZAR GÜNÜ SAHNELENDİ

Büyükşehir Belediyesi kültür sanat faaliyetleri çeşitli etkinliklerle devam ediyor. Etkinlikler kapsamında "Tuhaf Bir Pazar Günü" adlı oyun Şehir Tiyatrosu'nda sahnelendi.

Büyükşehir Belediyesi birbirinden güzel oyunları Kayseri'ye getirmeye devam ediyor. Kayra Şenocak'ın yazdığı İrfan Kargı'nın yönettiği "Tuhaf Bir Pazar Günü" adlı oyuna tiyatro severler büyük ilgi gösterdi. Epizot Sanat tarafından sahnelenen oyunda birbiri ardı sıra gelişen komik olaylar yer aldı.

AGÜ'DE, II. YAŞAM BİLİMLERİ KONGRESİ

Abdullah Gül Üniversitesi (AGÜ) Yaşam ve Doğa Bilimleri Fakültesi tarafından "II. Yaşam Bilimleri Kongresi" düzenleniyor.

Bu yıl 2. düzenlenecek kongreye, 31 şehirden biyoloji, genetik, tıp, eczacılık, biyomühendislik, kimya ve mühendislik bilimlerinden yaklaşık 500 kişi katılıyor.

AGÜ Sümer Kampüsü, Rektörlük Konferans Salonunda 23-25 Şubat tarihleri arasında gerçekleşen kongrede, Kanser Moleküler Biyolojisi, İnsan Hastalıklarının Genetik Temelleri, Rejeneratif Tıp, Doku Mühendisliği, Kök Hücreler, Proteomiks, Biyoenformatik, İlaç Hedefleme, Nanobiyoteknoloji, Sinir Bilimleri, İmmünoloji ve Biyomedikal Enstrümantasyon gibi güncel konular ele alınıyor.

Kongre, yaşam bilimleri konusunda ülkemizde yapılan bilimsel çalışma sonuçlarının sunulması, tartışılması ve özellikle eğitim süreci devam eden katılımcıların bilgilendirilmesini amaçlıyor.

AGÜ MÜZİK TOPLULUĞUNDAN TÜRK SANAT MÜZİĞİ KONSERİ

Şehrimizde sanat severlerin ilgilerine hitap eden etkinlikler aralıksız devam ediyor. Diğer kurumların yanında üniversiteler de bünyelerinde yaptıkları çalışmaları zaman zaman düzenledikleri faaliyetlerle Kayserili sanat severlerle buluşturuyor. Abdullah Gül Üniversitesi (AGÜ) Müzik Topluluğu tarafından, Şef Zarife Kırdök yönetiminde, Türk Sanat Müziği'nin seçkin eserleri seslendirildi.

Çalışmalarını AGÜ Sümer Kampüsü'nde sürdüren müzik topluluğu 3. konserini İl Kültür ve Turizim Müdürlüğü salonunda verdi.

Konserde, Türk Sanat Müziğinin saygın bestekarlarının, seçkin eserleri hem solo hem de koro halinde seslendirildi. Müzikseverlerin büyük ilgi gösterdiği konsere katılım oldukça yoğundu.

Konserin sonunda Rektör Vekili Prof. Dr. Dilek Cindoğlu, koro üyelerini ve Şef Zarife Kırdök'ü kutlayarak, AGÜ'nün sanata ve sanatçıya her zaman değer verdiğini ve sanatın toplumla bütünleşme de önemli bir faktör olduğunu ifade etti.

Hafta sonu iki ayrı çocuk oyunu sahnelendi

ÇOCUKLAR TİYATROYU BÜYÜKŞEHİR İLE SEVDİLER

Büyükşehir Belediyesi, çocuklarımıza tiyatro izleme zevkini ve alışkanlığını kazandırıyor. Her hafta farklı oyunlarla çocuk izleyicileri buluşturmaya devam ediyor. Hafta sonu Kültür sanat etkinlikleri çerçevesinde "1001 Gece Masalları" ile "Garfield" adlı oyunlar sahnelendi.

Alaaddinin sihirli lambası, lambadan çıkan cin ve uçan halı gibi hepimizin hayal dünyasında yeri olan "1001 Gece Masalları" müzikal bir tiyatro oyunu olarak 11 Şubat Cumartesi günü Kayserideydi. Murat Altınok'un yazıp yönettiği ve Altınok Çocuk Tiyatrosu oyuncularının rol aldığı oyun Şehir Tiyatrosu'nda sahnelendi. İki ayrı seans halinde gösterime sunulan oyuna çocuklar ve aileleri büyük ilgi gösterdi.

12 Şubat Pazar günü yine çocukların çok sevdiği çizgi kahramanlardan, yaramaz ve sevimli kedi "Garfield" tiyatro uyarlamasıyla Kayseri'de sahneye çıktı. Kadir Has Kültür ve Sanat Merkezi'nde sahnelenen oyunla Sevimli Kedi Garfield Kayserili çocuklarla buluştu. Oyunda profesyonel dansçılar yer aldı ve görsel efektlerle muhteşem bir şov sergilendi.

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ (TOBB) İZNİ İLE DÜZENLENMİŞTİR
THIS FAIR IS HELD UPON THE AUTHORIZATION OF THE UNION OF CHAMBERS AND COMMODITY EXCHANGES OF TURKEY, IN ACCORDANCE WITH LAW NUMBER 5174

12. KAYSERİ TARIM FUARI

[9 - 12 mart 2017]

Kayseri Dünya Ticaret Merkezi

Türk Dünyası & Akraba Toplulukları TARIM FUARI

[Ziyaret Saatleri 10.00 - 20.00]

atlas
ULUSLARARASI FUARCILIK LTD.ŞTİ.
International Fair Organizations Comp.

KOSGEB

Pelin Çift ve Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil, 15 Temmuz'la ilgili çarpıcı değerlendirmeler yaptı.

"15 TEMMUZ TÜRKİYE'YE ÖLÜM VURUŞUYDU"

Büyükşehir Belediyesi, Türkiye'nin önemli gündem maddeleriyle ilgili konuları etraflıca ele alan programlar düzenlemeye devam ediyor. Büyükşehir Belediyesi'nin Kültür sanat etkinlikleri kapsamında düzenlediği söyleşiler Kayserililer tarafından ilgi ile izleniyor.

TRT'de yayınlanan "Gündem Ötesi" programıyla tanınan Pelin Çift ve sevilen tarihçi Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil şehrimize konuk oldu. Programda "Yeni İstiklal Savaşı ve Gerçekler" konusu detaylı ve ilgi çekici bir şekilde ele alındı.

Büyükşehir Belediyesi kültür sanat etkinlikleri kapsamında gerçekleştirilen söyleşi Şehir Tiyatrosu'nda yapıldı. Pelin Çift ve Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil'e Kayserililer yoğun ilgi gösterdi. Program başlamadan önce Şehir Tiyatrosu salonu tıklım tıklım doldu. Programda önce İstiklal Savaşı anlatıldı, ardından 15 Temmuz'da yaşadıklarımız yorumlandı. Programın sunucusu Pelin Çift, 15 Temmuz'da bıçak sırtında olduğumuzu belirtti; "Ama şimdi daha emin adımlarla ilerliyoruz" diyerek, Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil'den konuyla ilgili değerlendirmelerini istedi.

15 Temmuz'u İstiklal Savaşı'ndan iki kat daha önemli bir İstiklal Savaşı olarak yorumlayan Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil de, 15 Temmuz'un başarılı olması halinde Türkiye Cumhuriyeti'nin yok olacağını kaydetti. Prof. Dr. Şimşirgil şöyle devam etti: "Ülkemizde darbeler Osmanlı döneminden beri asla bitmedi. Ancak 15 Temmuz darbesi Türkiye Cumhuriyet'ine ölüm vuruşuydu. Eğer başarılı olsaydı Türkiye Cumhuriyeti diye bir devlet yoktu. Bazıları bu darbenin ne olduğunun farkında değil. Eğer başarılı olsaydı Doğu ve Güneydoğu Anadolu PYD-PKK'ya verilecekti" dedi.

Söyleşi sırasında Pelin Çift ve Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil arasında heyecanlı bir bağ oluştuğu görüldü. 15 Temmuz'daki kahramanlıklar hatırlatıldığında solunda duygulu anlar yaşandı. Konuklar Kayserililerin ilgisinden oldukça mutlu oldular. Söyleşinin sonunda Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanı Salih Özgöncü, Şimşirgil ve Çift'e çiçek ve "Şehir Kültür Sanat" dergisi hediye ederek açıklamaları nedeniyle teşekkür etti. Program bittikten sonra Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil, uzun kuyruklar oluşturan okurlarına kitap imzaladı. Fotoğraf çektirdi.

İBRAHİM SADRİ İLE ŞİİR GECESİ

Büyükşehir Belediyesi, Türkiye'nin ünlü sanatçılarını Kayserililerle buluşturmaya devam ediyor. Etkileyici sesi ve yorumuyla şiir denilince akla gelen ilk isimlerden birisi olan İbrahim Sadri, Şehir Tiyatrosu'nda şiir severlerle buluştu.

Büyükşehir Belediyesi kültür sanat etkinlikleri çerçevesinde İbrahim Sadri Kayseri'ye geldi. Bir dönem 7 Güzel Adam tarafından çıkarılan Mavera Dergisinde şiirlerini yayımlayan ve muhafazakar çevrelerde tiyatronun sevilmesini sağlayan bir isim olan İbrahim Sadri son yıllarda bir ekran yüzü olarak bütün Türkiye'de tanındı ve sevildi. Şehir Tiyatrosu'ndaki dinletiye katılan İbrahim Sadri, geceye "Memlekete Merhaba" adlı şiirle başladı.

Şiir severlerin büyük ilgi gösterdiği gecede kendisinin ve ünlü şairlerin şiirlerini seslendiren İbrahim Sadri, Kayseri'de olmaktan duyduğu memnuniyeti de dile getirdi. Gecenin sonunda İbrahim Sadri'ye duygu dolu dakikalar için teşekkür eden Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanı Salih Özgöncü, ünlü şaire çiçek verdi.

HAFTA SONU ÜÇ TİYATRO

Tiyatro seyircisi olmak tiyatroyla erken yaşta tanışmakla ilgili. Şehrimizde geçmiş yıllarda tiyatronun önemli bir sanat dalı olduğunu biliyoruz. Şehir Tiyatrosu Salonu ve şehrimizin yetiştirdiği ülke çapındaki tiyatrocularımız bunu açıkça gösteriyor. Tiyatro sanatının gelişimi açısında çocukların erken yaşta bu sanatla tanışmasının büyük önemi var.

Büyükşehir Belediyesi çocuklarımızı tiyatro ile buluşturmaya devam ediyor. Hafta sonu biri Develi'de olmak üzere üç ayrı oyun sahnelendi.

Büyükşehir Belediyesi kültür sanat etkinlikleri çerçevesinde birbirinden güzel çocuk oyunları Kayserili çocuklarla buluşuyor. 18 Şubat Cumartesi günü Tiyatro Alkış oyuncuları tarafından "Oyuncaklar" adlı oyun sahnelendi. İki ayrı seans halinde çocuklarla buluşan oyunu Oktay Şenol yazıp yönetti.

19 Şubat Pazar günü ise yine Şehir Tiyatrosu'nda "Şarkılarla Masallar" sahneye konuldu. Goncagül Tiyatrosu oyuncuları, farklı masal kahramanları şeklinde sahneye çıkarak şarkılar söyleyip masalları canlandırdılar. Oyuna aileler ve çocuklar büyük ilgi gösterdi.

Hafta sonunun bir başka oyunu ise Develi'de sahneye konuldu. Mustafa Aksu Kültür Merkezi'nde sahnelenen "Hayaller Ülkesi" adlı oyunda Büyükşehir Belediyesi Konservatuvarı oyuncuları rol aldı.

Türkiye, Kar Voleybolu ile ilk kez Erciyes'te tanıştı

ERCİYES İLKLERİN MERKEZİ

Yaz aylarında deniz sahilindeki şehirler için deniz ve plaj ne ise, karlı dağların eteklerindeki şehirler için kış ayları aynı anlamı taşıyor. Denizde yapılan eğlenceli sporların bir çoğu kar üzerinde de gerçekleşebiliyor. Dünyanın bir çok yerinde uzun kış mevsimlerinin yaşandığı şehirlerde kar bir çok spor dalının, eğlenceli bir çok etkinliğin düzenlenmesine imkan veriyor. Şehrimizle özdeşleşen Erciyes Dağı da kış aylarında kayak, snowboard gibi sporlara ev sahipliği yapıyor. Erciyes, daha önce Dünya Snowboard Kupası, Türkiye'nin ilk dağ bisikleti iniş müsabakaları gibi organizasyonlarla kış ve dağ sporlarında ilkleri gerçekleştirmişti.

İlk kez güney Kaliforniya sahillerinde oynanmaya başlayan plaj voleybolu kısa zamanda tüm dünyada sevilerek oynanan bir oyun haline geldi. 1996 yılı Yaz Olimpiyatlarında ilk kez Atlanta'da olimpiyat dallarına eklendi. Daha sonra denizde yapılan diğer sporlarda olduğu gibi karda uygulanan bu oyuna Erciyes bir ilke imza atarak ev sahipliği yaptı.

Avrupa Voleybol Konfederasyonu (CEV) tarafından Türkiye'de ilk kez düzenlenen Kar Voleybolu Avrupa Turu'nun ilk ayağı Erciyes'te yapıldı. Denizi olmasa bile şehrimizde gerçekleşen bu etkinlikle adeta plaj voleybolu heyecanı yaşandı.

Büyükşehir Belediyesi'nin yatırımlarıyla dünya çapında kış turizm merkezi olan Erciyes, 23 takımın katıldığı Kar Voleybolu Avrupa Turu'nun ilk ayağına ev sahipliği yaptı. İki gün süren müsabakalar sonucu Erkeklerde birinciliği Murat Giginoğlu ve Sefa Uğurlu, ikinciliği Hasan Hüseyin Mermer ve Ali Osman Nurettin, üçüncülüğü ise Emir Kavuzlu ve Kemal Şah elde etti. Bayanlarda ise birinci Romanya'dan Adriana Maria Matei ve Beata Vada, ikinci Türkiye'den Esra Betül Çetin ve Merve Nezir, üçüncü ise Slovakya'dan Slivia Poszmikova ve Eva Elekova oldu.

Turnuva sonrası dereceye giren sporcular için madalya ve kupa töreni düzenlendi. Sporculara madalya ve kupalarını Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhaseki, Vali Süleyman Kamçı, AK Parti Kayseri Milletvekili İsmail Tamer, AK Parti Mardin Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Çelik ve Türkiye Voleybol Federasyonu Başkanı Mehmet Akif Üstündağ verdi. Türkiye Voleybol Federasyonu ayrıca organizasyona desteklerinden dolayı Başkan Mustafa Çelik'e şükran plaketi takdim etti. Böyle bir turnuvaya ev sahipliği yapmaktan dolayı mutlu olduklarını ifade eden Başkan Çelik, "Önümüzdeki hafta Dünya Snovboard Kupası'nı da Kayseri'de yapacağız. Böyle güzel tesisler olunca uluslararası organizasyonlar yapılabilir hale geliyor" dedi.

Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhaseki de gelecekte Erciyes'te çok daha önemli organizasyonlar yapılacağına inandığını belirterek, "Büyükşehir Belediye Başkanımızın gayretleriyle dünyanın önemli organizasyonlarının Kayseri'ye geleceğine inanıyoruz" diye konuştu.

KELİME AVI

L O L Q C R G C Y S B E E L B V J K X B
B B A Z L A M A T N U Y S M N A E K D F
V O E U P H H P X B Q A F V Ç T F D C W
G M V Y T X Q H E R M W A D E C K Z E Z
W B A Y R A M Y A H N İ S İ V Y W N E V
F A C N F X Y T U Y L R İ J Ü E İ D S Y
G M Z W A P T Y I X F İ D T G Z S Q O B
M A M Z U J A K O Q I N E E V X K V V W
B L L Y T E P S A I K R M E Q Y W R M T
L Ğ D C B N U U T O J V N K M L I C W N
S A S P Z K G V I I J I F A P C O A B W
G Y I U I Ş A N U Ş R U K Q O F N K H K
V D H F Q W I T Z R O M T Z D T K B J V
D G T D Z U E R M O L E A L B W C W C U
G Y R S W J J I V E Y F N C I M G M D Y
B O G S F P O T E G R T A T M D C X B F
E E E M N J I J F I R I N A Ğ Z I J D Y
D W I Y U N Z Z E V K A I L F B O W X J
G J C N E Y O U S D M B A K N M F E B X
Y K B B B R O P F D Q I E V M H O P W H

Kayseri mutfağının lezzetlerini yukarıdaki harf yığınının arasında bulabilecek misiniz bakalım?

YAĞLAMA
KURŞUN AŞI
KETE
PASTIRMA
BAYRAM YAHNİSİ
PEHLİ
ASİDE
FIRIN AĞZI
GÜVEÇ
NEVZİNE
KATMER
MANTI
BAZLAMA

BULMACA

Kayseri'yi ne kadar tanıyorsunuz?

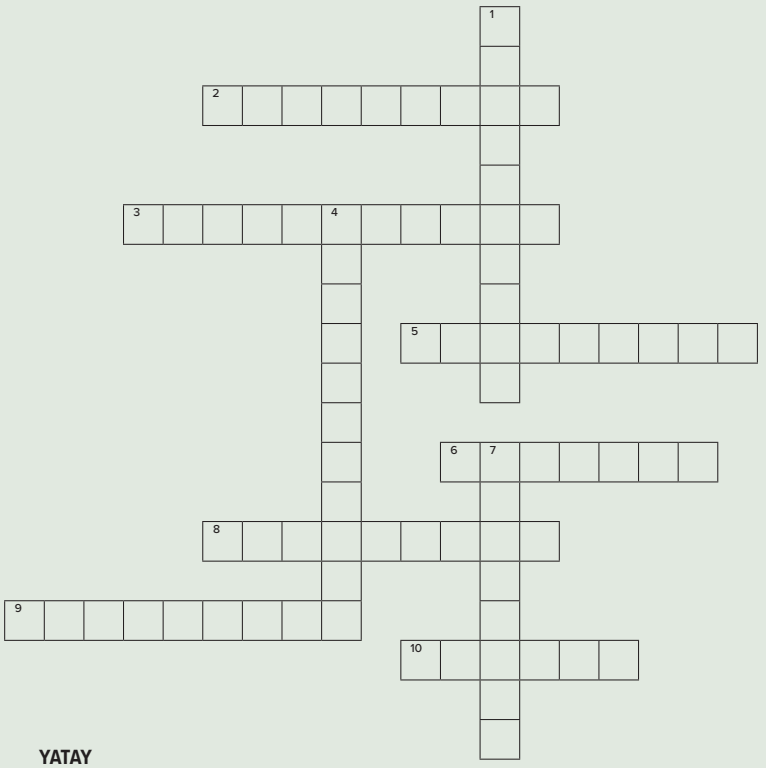

YATAY

2. İç Kale'de, kuzey duvarın batısında bulunan ve bazı kaynaklara göre Fatih Sultan Mehmet tarafından yaptırıldığı iddia edilen cami.
3. Sivas Caddesi üzerinde bulunan, diğer adı Melike Adile Kümbeti olan 1247 tarihinde inşa edilmiş olan yapı.
5. Talas ilçesinde, adıyla anılan kasabanın girişinde yer alan Roma döneminde yapıldığı düşünülen su kemeri.
6. Kayseri Kalesi'nin kuzeydoğusunda bulunan, duvarında bulunan kitabeye göre Aleaddin Keykubad tarafından 1224 yılında yaptırılmış olan burç.
8. Asıl adı Diyamandi Keçeoğlu olan, Rum bir aileden gelmesine rağmen sonradan Müslümanlığı seçen, 1888 Talas doğumlu Mevlevi şairimizin lakabı.
9. Kayseri ili sınırları içinde yer alan Dünyanın en yüksek ikinci şelalesi.
10. Sarıoğlan ilçesi, Karaözü Kasabasında bulunan Uzunluğu 155 m., en büyük kemer açıklığı 12 m. olan tarihi köprü.

DİKEY

1. Sahabiye Mahallesinde, Sahabiye Medresesinin kuzeyinde bulunan, M.S 4. yüzyılda yapıldığı düşünülen mezar.
4. Kayseri-Malatya yolu üzerinde, Kayseri'ye 40 km uzaklıktaki Karadayı Köyü'nde bulunan ve 1240 yılında inşa edilmiş olan, kale görünümlü Kervansaray.
7. 1) Kayserili hayırsever iş adamı.
2) İlimizde 2009 tarihinde hizmete açılan UEFA'nın 4 yıldız kategorisindeki stadımız.

SUDOKU

Sudoku Nasıl Oynanır

Toplamda 9×9=81 kare olan kümelere 1'den 9'a kadar rakamlar yerleştirilir. Her bir rakam, her bir satırda ve her bir sütunda sadece bir kez kullanılabilir. Her bir rakam, 3×3=9 kareden oluşan bloklarda da sadece bir kez kullanılabilir. Bulmacayı tamamlamak için tabloyu öyle bir şekilde doldurmalısınız ki dokuz kareden oluşan her satır, her sütun ve her blok 1'den 9'a kadar bütün rakamları içersin, hiçbir rakam tekrarlanmasın ve eksik kalmasın. Bazı rakamlar bulmacaya zaten yerleştirilmiş olacaktır. Bu rakamlar ne kadar artarsa bulmaca o kadar kolaylaşır.

Zorluk: ✪ ✪

5	2	3			8		9	
7	1		9		5	6	4	3
				1	3		2	
1	5		4	9	7	8		6
	4		2		6			9
8	9					4		2
6				7	2	9		
2	8		5	6		3	1	7
4	7			3		2		

Zorluk: ✪ ✪ ✪ ✪ ✪

		6	1		5	9		3
5					3			
		8						6
		1			7			
		2		5				8
	5				8	6		2
		9		7		2		
	8		5			3	9	
3					1		6	4

Cevaplar sayfa 96'da...

MART 2017
KÜLTÜR SANAT ETKİNLİKLERİ REHBERİ

3 MART 2017 CUMA
TİYATRO
KAPILARI AÇMAK
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 19.30

4 MART 2017 CUMARTESİ
YARIŞMA
SNOWBOARD WORLD CUP
Yer: Erciyes Develi Kapı
Saat: 14.00

5 MART 2017 PAZAR
ÇOCUK TİYATROSU
LEVENT İLE ŞİRİN
Yer: Kadir Has Kültür ve Sanat Merkezi
Saat: 12.00 - 15.00

7 MART 2017 SALI
SAĞLIK SÖYLEŞİSİ
ŞİMDİ TEHLİKE GÖZ TANSİYONU (GLOKOM) PROF.DR. AYŞE ÖZTÜRK ÖNER
Yer: Konservatuvar Seminer Salonu
Saat: 14.00

8 MART 2017 ÇARŞAMBA
ÖZEL PROGRAM
KORE HALK DANS TOPLULUĞU
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 19.30

10 MART 2017 CUMA
KONSER
KONSERVATUVAR TASAVVUF MÜZİĞİ KONSERİ
Yer: Hacılar Kültür Merkezi
Saat: 19.30

10 MART 2017 CUMA
KONSER
KONSERVATUVAR TSM KENT KOROSU
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 19.30

11 MART 2017 CUMARTESİ
ÇOCUK TİYATROSU
SELAM VERİN GÜLÜMSEYİN
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 12.00 - 15.00

11 MART 2017 CUMARTESİ
TİYATRO
RESİMLİ OSMANLI TARİHİ
Yer: Hacılar Kültür Merkezi
Saat: 19.30

12 MART 2017 PAZAR
ÇOCUK TİYATROSU
MAVİNİN RÜYASI
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 12.00 - 15.00

12 MART 2017 PAZAR
KONSER
ORHAN ÖLMEZ
Yer: Kadir Has Kültür ve Sanat Merkezi
Saat: 19.30

14 MART 2017 SALI
SÖYLEŞİ
MEHMET ALİ BULUT
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 19.00

15 MART 2017 ÇARŞAMBA
KONSER
ÖZDEMİR SABİT ÖZENÇ VEFA GECESİ
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 19.30

17 MART 2017 CUMA
SİNEMA
SURF'S UP
Yer: Kayseri Park AVM Cinemaksimum
Bilgi İçin: 232 20 40

17 MART 2017 CUMA
TİYATRO
KOMİK-İ ŞEHİR NAŞİT BEY
(DÜNYA TİYATROLAR GÜNÜ ÖZEL)
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 19.30

18 MART 2017 CUMARTESİ
ÇOCUK TİYATROSU
ARI MAYA
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 12.00 - 15.00

18 MART 2017 CUMARTESİ
SÖYLEŞİ
KEMAL SAYAR
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 19.30

19 MART 2017 PAZAR
ÇOCUK TİYATROSU
ALİS HARİKALAR DİYARINDA
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 12.00 - 15.00

19 MART 2017 PAZAR
GEZİ
HACILAR BAĞ EVLERİ
Hacılar

23 MART 2017 PERŞEMBE
KONSER
KONSERVATUVAR TÜRK HALK MÜZİĞİ KOROSU
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 19.30

24 MART 2017 CUMA
SÖYLEŞİ
AHMET TAŞGETİREN
Yer: Şehir Tiyatrosu
SAAT: 19.00

25 MART 2017 CUMARTESİ
ÇOCUK TİYATROSU
HAYALLER ÜLKESİ
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 12.00 - 15.00

25 MART 2017 CUMARTESİ
SÖYLEŞİ
BEKİR DEVELİ / PROF. DR. MEHMET ÇELİK
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 19.30

26 MART 2017 PAZAR
ÇOCUK TİYATROSU
KELEBEK AVCISI
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 12.00 - 15.00

26 MART 2017 PAZAR
GEZİ
SOĞANLI GEZİSİ
Bilgi İçin: 232 20 40

26 MART 2017 PAZAR
TİYATRO
GELİBOLU'DAN MEKTUPLAR
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 19.30

26 MART 2017 PAZAR
ÇOCUK TİYATROSU
KÜLKEDİSİ
Yer: Hacılar Kültür Merkezi
Saat: 14.00

30 MART 2017 PERŞEMBE
SÖYLEŞİ - İMZA GÜNÜ
KAHRAMAN TAZEOĞLU
Yer: Merkez Kütüphanesi
Saat: 15.00

30 MART 2017 PERŞEMBE
TİYATRO
CİMRİ
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 19.30

31 MART 2017 CUMA
SOHBET
FATİH ÇITLAK
Yer: Şehir Tiyatrosu
Saat: 19.30

CEVAPLAR

KELİME AVI

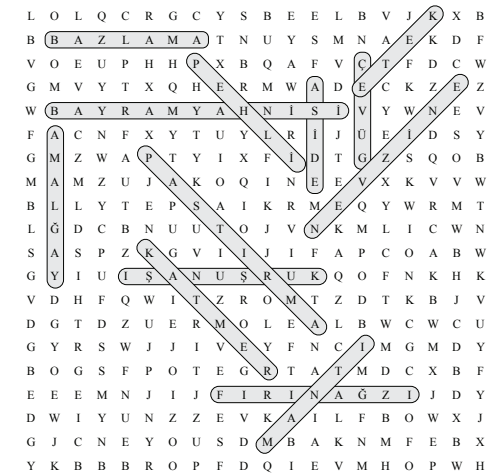

SUDOKU

Çözüm ✪ ✪

2	7	6	1	8	5	9	4	3
5	9	4	6	2	3	8	1	7
1	3	8	7	4	9	5	2	6
8	6	1	2	3	7	4	5	9
7	4	2	9	5	6	1	3	8
9	5	3	4	1	8	6	7	2
6	1	9	3	7	4	2	8	5
4	8	7	5	6	2	3	9	1
3	2	5	8	9	1	7	6	4

Çözüm ✪ ✪ ✪ ✪ ✪

5	2	3	6	4	8	7	9	1
7	1	8	9	2	5	6	4	3
9	6	4	7	1	3	5	2	8
1	5	2	4	9	7	8	3	6
3	4	7	2	8	6	1	5	9
8	9	6	3	5	1	4	7	2
6	3	5	1	7	2	9	8	4
2	8	9	5	6	4	3	1	7
4	7	1	8	3	9	2	6	5
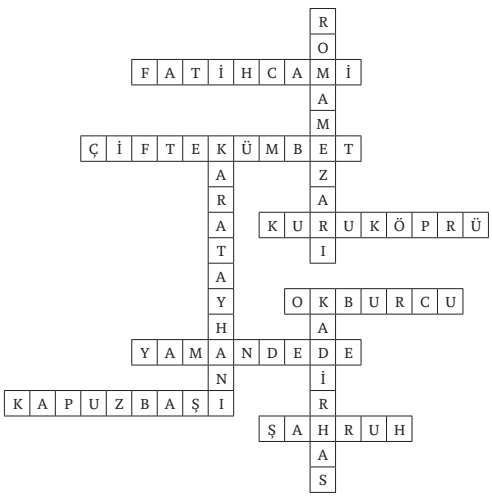
BULMACA